

OPENBARE VERGADERING VAN 30 november 2016

Plv. Voorzitter: de heer B.N. Benjamins

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), C. Bloemhoff (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), F.T. Folkerts (GroenLinks), S.A. Koebrugge (VVD), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), A.K. Kuik (CDA), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren, K.D.J. Castelein (D66), J.H. Luhoff (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), M. Bolle (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), A.P.M. Banach (Student en Stad), R.J. Lammers (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: burgemeester Den Oudsten

Griffier: de heer P.A. Kommerij

Secretaris: de heer P. Teesink

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijbsbertsen (GroenLinks)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: Welkom aan de raad en in dit geval een speciaal welkom aan de publieke tribune. We beginnen met de vaststelling van de agenda. De agendapunten 8a, dat is de Zienswijze herindelingsontwerp en 8d, het Reclamebeleid, gaan naar de lijst 1-minuutinterventies en die worden 7c en 7d. Bent u daarmee akkoord?

1.b: Vaststelling verslagen

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de vaststelling van verslagen van 26 oktober en 9 november 2016. Zijn daar nog op- of aanmerkingen over? Die zijn er niet.

2. Benoemingen (n.v.t.)

3. Mondelinge vragen en interpellaties (n.v.t.)

4. Initiatiefvoorstellen

4.a: Toegankelijkheid onder construction (Initiatiefvoorstel 8 november 2016, 6011482)

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik wil wellicht nog iets toelichten op het initiatiefvoorstel.

Mevrouw KUIK (CDA): Ja, voorzitter, we hebben het er in de commissie uitgebreid over gehad en we hebben het dictum aangepast. We zijn blij dat we zo'n brede steun hebben. Volgens mij de hele raad, ik kijk even opzij. Ja. Nou, daar zijn we blij mee en we kunnen aan de slag, wat ons betreft.

De VOORZITTER: Nou, dan moet er inderdaad nog formeel over gestemd worden. Dus dat gaan we bij dezen even doen. Maar het kan ook bij acclamatie, wat mij betreft. Oh, hij is er al. Nou, dat is de uitslag. 39 stemmen voor dit initiatiefvoorstel.

5. Ingekomen stukken

5.a: Lijst van ingekomen collegebrieven

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	cie. datum	Raads- verg.
1	Onderzoeksplan Doeltreffendheid en Doelmatigheid 2017	26-10-2016	16-11-2016	30-11-2016
2	Rekenkamerbrief over onderzoek huishoudelijke hulp RK Utrecht	26-10-2016	16-11-2016	30-11-2016
3	Onderzoeksplan Doeltreffendheid en Doelmatigheid 2017	27-10-2016	16-11-2016	30-11-2016
4	Nieuwe impuls wijkvernieuwing	27-10-2016	16-11-2016	30-11-2016
5	Plan van aanpak problematiek verwarde personen	27-10-2016	16-11-2016	30-11-2016
6	Aanvullend erratum ontwerpbegroting 2017	2-11-2016	2-11-2016, 9-11-2016	30-11-2016
7	Innovatie atelier Beschermd Wonen en Opvang	2-11-2016	16-11-2016	30-11-2016
8	Nieuw Beschut	2-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
9	Ruimtelijk kader voor water, watervisie	2-11-2016	16-11-2016	30-11-2016
10	Aankondiging herziening nota grondbeleid (wensen en bedenkingen)	2-11-2016	16-11-2016, 7-12-2016	30-11-2016
11	Vangnetregeling BUIG 2016	3-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
12	Tussenevaluatie kansen in kaart	3-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
13	Overdracht Stichting E-laadpalen aan energiecoöperatie Grunneger Power	3-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
14	Koers publieke gezondheid in de regio Groningen ontwikkelperspectief 2017-2020	3-11-2016	16-11-2016	30-11-2016
15	Definitieve parkeerplannen Oosterparkwijk Korrewegwijk en De Hoogte (wensen bedenkingen)	3-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
16	Brief van Audit Committee aan raad over besproken punten AC 28 oktober 2016	3-11-2016	16-11-2016	30-11-2016
17	Collegevoorstel inzake beroepschrift instemmingsbesluit winningsplan Groningenveld 2016	8-11-2016	9-11-2016	30-11-2016
18	Afhandeling vragen en toezeggingen raadscommissies begroting 2017	9-11-2016	9-11-2016, 16-11-2016, 23-11-2016, 7-12-2016	30-11-2016
19	(voor)ontwerp-bestedingsplan Selwerderhof e.o.	9-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
20	Toetreding Gasunie tot warmtenet Noordwest (wensen en bedenkingen)	10-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
21	Wensen en bedenkingen betreffende wensenlijst aanbesteding Groningen Spoorzone	10-11-2016	22-11-2016	30-11-2016
22	Voorlopig ontwerp fietsinfrastructuur Midscheeps	10-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
23	Start Proeftuin Hoogkerk als onderdeel van de transformatie in het sociaal domein	10-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
24	Jaarverslag 2015 Het Fonds Ondernemend Groningen	10-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
25	Voortgang Herindeling	11-11-2016	7-12-2016	30-11-2016

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	cie. datum	Raads- verg.
26	Reacties op besluiten van Haren	11-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
27	Bestemming Binnenstad: Definitief Ontwerp Bussen over West	17-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
28	Normenkader rechtmatigheid 2016	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
29	Brandweezorg in samenhang en Regionaal Dekkingsplan Veiligheidsregio Groningen 2016-2020/ advies zienswijze	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
30	Effectiviteit subsidies sociaal domein	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
31	Uitvoering prostitutiebeleid	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
32	Kinky-feesten	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
33	Bollards in de binnenstad	17-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
34	Monitor Veiligheidsbeleid.	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
35	Ontwerp bestemmingsplan grondbergng Roderwolderdijk 2016	17-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
36	Reactie Initiatief voorstel Toegankelijkheid onder construction	18-11-2016	23-11-2016	30-11-2016
37	Grootschalige windenergie	21-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
38	Voortgang Masterplan Warenmarkt verlenging pilot zondagsmarkt en afwikkeling motie foodtrucks	21-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
39	Prestatieafspraken 2017 en scheidingsvoorstellen Diensten Algemeen Economisch Belang / niet-DAEB	22-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
40	Ontwerp-Tracébesluit Extra Sneltrain Groningen Leeuwarden	22-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
41	Uitslag ontwikkelcompetitie hoekpand Grote Markt	23-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
42	Bomeneffectanalyse (BEA) opstel terrein de Vork	24-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
43	Eindrapportage Alcoholplan De maat is vol	24-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
44	Herijking Terrasregels	24-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
45	Jaarplan Integrale Veiligheid 2017 en Uitvoeringsprogramma's	24-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
46	OV Ontwikkelagenda Noord-Nederland 2025	24-11-2016	14-12-2016	30-11-2016
47	Oprichten van stichting WIJ Groningen per 2018	25-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
48	Grenscorrectie Meerstad stand van zaken	25-11-2016	7-12-2016	30-11-2016
49	Update Ontwikkelvisie Reitdiepzone	25-11-2016	11-1-2017	30-11-2016
50	Reactie concept Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen	25-11-2016	te betrekken bij punt 8b.	30-11-2016

5.b: Lijst van ingekomen overige stukken

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/ afhandeling
1.	Lokaal FNV Groningen-Haren	Gemeentelijk sociaal beleid	26-10-2016	Via cie. W&I
2.	Burger	Ontwikkelingen airport Groningen-Eelde	26-10-2016	Via cie. W&I 1-11, punt B1
3.	College	Afschrift van beantwoording vragen Alzheimer NL afdeling Groningen	26-10-2016	Via cie. O&W

4.	Burger	Regio Groningen-Assen financiering Ring West en bereikbaarheid Zernike	26-10-2016	Tkn.
5.	Burger uit Wijk bij Duurstede	Begroting 2017 van gemeente Groningen	28-10-2016	Tkn.
6.	Groninger Dorpen	Beleidsplan 2017-2020	31-10-2016	Tkn.
7.	Burger uit Bellingwolde	Parkeerbeleid Groningen	1-11-2016	Tkn.
8.	Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde (VOLE)	'Strategische verkenning' toekomst luchthaven Eelde	1-11-2016	Via cie. W&I 1-11, punt B1
9.	Berenschot	Herverdeeleffecten van de nieuwe verdeling bijstandsbudgetten 2017+ Uitnodiging miniconferentie op 22 november te Utrecht	2-11-2016	Tkn.
10.	Buurtbewoners Hortusbuurt	Zienswijze tegen ontwerp bestemmingsplan vergunningverlening vestiging Coffeeshop Noorderhaven 39	2-11-2016	Via cie. F&V
11.	Noorderlicht	Aanbieding pamflet en persbericht	2-11-2016	Tkn.
12.	Burger	Lelystad Airport. U gaat daar wel over!	2-11-2016	Via cie. W&I
13.	Wijkbewoners Tuinwijk, Paddepoel-Zuid en Plantsoenbuurt	Bezwaren fietspadspoor	2-11-2016	Via cie. B&V 23-11, punt B1
14.	Burger uit Harderwijk	Gevaarlijke grachten in Groningen	3-11-2016	Tkn.
15.	Burger	Toekomst luchthaven Eelde	3-11-2016	Via cie. W&I
16.	Parkcommissie Noorderplantsoen	Invulling en rol parkcommissie Noorderplantsoen	3-11-2016	Via cie. B&V
17.	Burger	Groningen Airport Eelde	3-11-2016	Via cie. W&I
18.	Stichting Art Indeed	Informatie voor hoorzitting Cultuurnota 8 november	3-11-2016	Via hoorzitting O&W, 8-11
19.	College	Ontwerpbesluit omgevingsvergunning verbouwing watertoren Hofstede de Grootkade te Groningen	3-11-2016	Via cie. R&W 16-11, punt A5b
20.	Stichting broedplaats EMG Faktors	Reactie op Cultuurnota	7-11-2016	Via hoorzitting O&W, 8-11
21.	Provincie Drenthe	Resultaten Maatschappelijke Consultatie Toekomst Groningen Airport Eelde	8-11-2016	Via cie. W&I
22.	VVE van Lemneplaan-West 17-95	Bezwaren nieuwbouwplannen MFA de Wijert	10-11-2016	Via cie. O&W
23.	Buurt Preventie Team in Vinkhuizen	Buurpreventie team in Backbone locatie	11-11-2016	Via cie. O&W
24.	Woonschepencomit� Groningen	Bedenkingen bij het ambitedocument Ruimtelijke kader voor water	14-11-2016	Via cie. R&W 16-11-16, punt B3
25.	Belangenvereniging MEERdorpen	Afschrift van mail aan wethouders m.b.t. Keuze en planning fietsverbindingen naar Meerstad	14-11-2016	Via cie. B&V
26.	Burgemeester	Revitalisering Stadhuis en bijeenkomst 11 november	11-11-2016	Tkn.
27.	Bewonersinitiatief Parkeeroplossingen Professorenbuurt	Bewonersbrief Parkeeroplossingen Professorenbuurt	15-11-2016	Via cie. B&V 23-11, punt B2
28.	Burger	Rookoverlast door boten aan de Noorderhaven	15-11-2016	Via cie. R&W 16-11, punt 3

29.	Burgemeester	Mededeling voor de raad i.v.m. zakkenrollende asielzoekers	15-11-2016	Tkn.
30.	Carex	Cultuurnota 2017	15-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, Punt 8g</i>
31.	Ebbingekwartier	Water	15-11-2016	Via cie. R&W 16-11, punt B3
32.	Provincie Groningen	IBT-beoordeling jaarstukken 2015, definitief oordeel archief	16-11-2016	Tkn.
33.	Burger	65% geeft aan dat houtkachels zorgen voor veel overlast	16-11-2016	Tkn.
34.	Burger	Parkeer – eindverslag inspraak – terugkoppeling	16-11-2016	Via cie. B&V 23-11, punt B2
35.	Burger	Toekomst Airport Eelde	17-11-2016	Tkn.
36.	Burger	Info sociale krachtcentrale	17-11-2016	Tkn.
37.	Bezorgde bewoners Paddepoel-Zuid, Noorderplantsoenbuurt en Concordiabuur	Fietspad spoorlijn Groningen-Sauwerd. Heeft u nog een keuze?	18-11-2016	Via cie. B&V 23-11, punt B1
38.	Burger	Nadere toelichting op eerder bericht m.b.t. Groningen Airport Eelde	21-11-2016	Via cie. W&I
39.	Bewoners van Halfweg	Verzoek reactie op brief ontwerp bestemmingsplan Halfweg	21-11-2016	Via cie. R&W
40.	Waterschap Hunze en Aa's	Aankondiging stakeholderonderzoek	21-11-2016	Tkn.
41.	Bewoners Ranonkelstraat	Aanleg fietspad Ranonkelstraat langs Noordelijke ringweg	22-11-2016	Via cie. B&V 23-11, punt B1
42.	GS Provincie Groningen	Financieel toezicht, gemeenterekening 2015	22-11-2016	Tkn.
43.	Burger Delfzijl	Betaald parkeren in Stad Groningen	22-11-2016	Tkn.
44.	Burger	Energienota flink omhoog door belastingtruc gemeenten	23-11-2016	Tkn.
45.	Schakelteam Verwarde Personen	Schakelteam opvolger van het aanjaagteam Verwarde Personen	23-11-2016	Tkn.
46.	Burger	Ruige motorclubs, natuurbeheer Oost, WMO	23-11-2016	Tkn.
47.	Vereniging Wijkraad Hoogkerk (VWH)	Afschrift van brief aan college m.b.t. Ontwikkelstrategie Voormalig SuikerUnieterein	23-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, Punt 8f</i>
48.	Belangenvereniging MEERdorpen	Afschrift antwoord college inzake fietsverbindingen naar Meerstad	23-11-2016	Via cie. B&V
49.	Belangenvereniging MEERdorpen	Afschrift antwoord college inzake fietspad Eemspoort	23-11-2016	Via cie. B&V
50.	Bewoner	Oversteek Eikenlaan, omdraaien voorrangsregel	24-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
51.	Bewoners Bloemenbuurt Zuid	Parkeren Oosterparkwijk n.a.v. raadscommissie Beheer&Verkeer	25-11-2016	Via cie. B&V
52.	Bewoners Grote Beerstraat	Fietspad Groningen-Sauwerd, wordt er rekening gehouden met de herinrichting van de Grote Beerstraat?	25-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
53.	Bewoner	Positieve ervaringen e.a. opmerkingen rondom fietstracé project	25-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
54.	Bewoner	De slimme fietsroute volgens sommige hersenschimmen	25-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>

55.	Bewoner	Afschrift van bericht aan wethouder De Rook m.b.t. fietspad spoor	28-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
56.	Groningen Verdient Beter	Ringweg Zuid	28-11-2016	Via cie. B&V
57.	Bewoners Paddepoel- Zuid en bewoners Portiekflat Dierenriemstraat langs het spoor	Fietstracés Selwerd en langs het spoor, schijnparticipatie	28-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
58.	Burger	Stadsdichter...of stadszakkenvuller?	28-11-2016	Tkn.
59.	Stichting Fotografie Noorderlicht	Afschrift van open brief aan minister Bussemaker	28-11-2016	Tkn.
60.	Bewoner	Nogmaals: De Eikenlaan oversteek	28-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
61.	Gemeente Cranendonck	Gratis VOG's	29-11-2016	Tkn.
62.	Fietsersbond Groningen	Extra reactie op fietspadenplannen Selwerd en Paddepoel	29-11-2016	<i>Te betrekken bij raad 30-11, punt 8c</i>
63.	SEO Economisch onderzoek	Toekomstperspectief van Groningen Airport Eelde	29-11-2016	Via cie. W&L

De VOORZITTER: Zijn daar nog op- of aanmerkingen over? Dat is niet het geval.

6. Conformstukken

De VOORZITTER: Ik wil u verzoeken om in een keer de stemverklaringen op deze conformstukken te doen, als u daar behoefte aan hebt. De SP, de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, een stemverklaring bij 6i, 'Nieuw reglement op de fractieassistentie'. De SP-fractie wordt geacht te hebben tegengestemd, omdat het reglement de mogelijkheid biedt om de fractieassistenten naast de vergoeding voor fractieassistentie een vergoeding te bieden bij het doen van raadscommissiewerk. Dit terwijl het hier gaat om niet-gekozen volksvertegenwoordigers en zelfs niet om lijstvolggers. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja voorzitter, over stuk 6h. Daarvan vinden wij dat het afsplitsingen nog te gemakkelijk maakt in deze raad en daarom zullen wij worden geacht te hebben tegengestemd. En voor 6i geldt dezelfde stemverklaring als de SP.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat waren ze? Dan stelt u hierbij vast:

6.a: Aanvraag uitvoeringskrediet vervanging apparatuur brugbediening op afstand (raadsvoorstel 3 november 2016, 6006050)

6.b: Slot- en nacalculatie Sanering Riolerings 2012 (raadsvoorstel 14 oktober 2016, 5974120)

6.c: Legeskosten ontheffing voor emissievrije taxi's (raadsvoorstel 6 oktober 2016, 5961593)

6.d: Financiering inrichting, paslezers en ICT WIJ teams (raadsvoorstel 6 oktober 2016, 5961499)

6.e: Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2017 (raadsvoorstel 14 oktober 2016, 5974304)

6.f: Krediet bouwrijp maken TSZC p-terrein Corpus den Hoorn en planologisch besluit (raadsvoorstel 4 november 2016, 6007323)

6.g: Tussenbalans Werkwijze raad (raadsvoorstel 11 november 2016, 6023706, 6023706)

6.h: Wijziging verordening op de fractievergoeding (raadsvoorstel 16 november 2016, 6030541)

6.i: Nieuw reglement op de fractieassistentie gemeente Groningen 2017 (raadsvoorstel 16 november 2016, 6030547)

6.j: (Co-)investeringsfonds Sportaccommodaties en Mulieronderzoek (raadsvoorstel 27 oktober 2016, 5996661)

7. 1-minuut interventies

7.a: Voorstellen Stationsgebied Groningen

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Even kort een paar dingetjes. Allereerst vinden wij het jammer dat The Big Building weggaat. Dat heb ik in de commissie al gezegd, maar ik blijf een van de weinigen te zijn die dit jammer vindt. We zijn er niet van overtuigd dat het beter is, maar goed, het is nu eenmaal zo. In het stationsgebied willen wij, net als de buurt zelf overigens, geen grootschalige fastfoodketens maar eerder juist veel groen en kleinere horecagelegenheden. Dus laten wij dan dat station zijn en die stad zijn die dat durft: lokaal, klein, biologisch. Om die reden bieden wij samen met de SP een motie in, waarin we oproepen dat we ruimte bieden aan duurzame, lokale en eerlijke winkels en horecagelegenheden en het college vragen deze actief te faciliteren en stimuleren. Dank u wel.

Motie 1: Stationswinkels lokaal en duurzaam (Partij voor de Dieren, SP)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 30 november 2016, besprekende de Vaststelling bestemmingsplan Hoofdstation Groningen,

constaterende dat:

- Groningen de ambitie heeft een duurzame stad te worden;
- Groningen verantwoord, eerlijk en lokaal geproduceerd voedsel wil stimuleren en ondersteunen;
- het college initiatieven wil ondersteunen die het voedselsysteem helder willen maken en duurzamer voedselsysteem nastreven;

overwegende dat:

- mensen zich steeds meer bewust zijn van de herkomst van producten en hierdoor eerder kiezen voor duurzame, eerlijke en lokale alternatieven;
- de aantrekkingskracht van een stad afhankelijk is van de eerste indruk;
- bij een bezoek aan Groningen mensen graag winkels en horeca zien met producten van eigen bodem;
- er van de standaard winkels en horeca al een ruim aanbod is in Groningen;
- buurtbewoners graag lokale, duurzame en eerlijke winkels in hun buurt willen;

verzoekt het college:

- in het bestemmingsplan op te nemen dat het stationsgebied ruimte biedt aan duurzame, lokale en eerlijke winkels en horecagelegenheden;
- dergelijke winkels en horecagelegenheden actief te faciliteren en stimuleren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Kelder. Dan de PvdA, de heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. We hebben in de commissie een uitstekende discussie gehad, waarin we eigenlijk met zijn allen hebben geconstateerd dat we heel enthousiast zijn over de verplaatsing van het busstation van de noordzijde naar de zuidzijde van het station. Wat mijn fractie betreft en gelukkig ook wat breder in de raad, is er nog een puntje dat op de i kan worden gezet. Daar hebben wij een motie voor geschreven. Dat puntje op de i gaat over de plek voor de halte van de internationale bussen. Als je een OV-knooppunt maakt met alle vormen van vervoer bij elkaar, dan mag de internationale bus wat ons betreft niet ontbreken. Dus wij doen het voorstel om bij de zoekopgave die ook nog nodig is voor de taxistandplaats, de Kiss & Ride of de Smok-en-Vot, zoals sommigen zeggen, en de fietsflat, in dat pakket van elementen die nog gezocht moeten worden, ook de internationale bus mee te nemen. Daartoe dienen wij een motie in samen met CDA, ChristenUnie en Student en Stad.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, over die internationale bussen: op de eerste plaats zijn ze niet zo stabiel als wel lijkt want er zijn er al een paar weer opgeheven. Op de tweede plaats is het zo dat de arbeidsomstandigheden waaronder de buschauffeurs met name op die bussen rijden, ook niet bepaald goed te noemen zijn. Maar op de derde plaats kost het realiseren van deze wens geld. Nou is in de commissie ook aan de orde geweest dat het busstation geen overkapping kent in de nieuwe situatie. Als de PvdA voor

de keuze wordt gesteld: of die internationale bussen van een plek voorzien in het station of die busoverkapping, dan ben ik benieuwd wat de keuze van de PvdA zal zijn, temeer daar die internationale bussen bij het station Euroborg stoppen, dat natuurlijk een uitstekende verbinding heeft met het hoofdstation.

De heer RUDDIJS (PvdA): Een heel verhaal, een simpel antwoord. Dit is een zoekopdracht dus als het niet zou passen, dan hebben we een andere situatie. Wij kunnen ons niet voorstellen, gelet op het feit dat het een belangrijke ontwikkeling is maar nog vrij kleinschalig, dat dit ene stukje perron niet beschikbaar gemaakt zou kunnen worden voor deze bussen. En als dat wel zo is, dan hebben wij later een andere situatie, als er een heel merkwaardig prijskaartje achter vandaan komt.

De VOORZITTER: De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Begrijp ik dan goed van de PvdA dat u er met deze motie op dit moment nog niet op voorsorteert dat de halte voor de internationale bussen per se bij het hoofdstation zou moeten en dat het eventueel nog een optie is, mocht het echt blijken dat het daar niet past, om deze op het Europapark te plaatsen?

De heer RUDDIJS (PvdA): We zijn een optimistische fractie en wij denken dat het reëel is om te denken dat, gelet op het nog steeds beperkte aantal maar wel groeiende aantal internationale bussen, deze heel wel in te passen zijn zonder extra kostenplaatje binnen de configuratie voor het busstation aan de zuidzijde. Daarom verzoeken wij het college samen met de andere partijen om daar heel serieus naar te kijken en niet bij voorbaat te denken dat dit ene perronnetje of die tien of twintig bussen extra per etmaal niet zouden kunnen aanlanden in het nieuwe busstation.

Motie 2: Internationale bus hoort erbij (PvdA, CDA, ChristenUnie, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 30 november 2016, besprekende de samenhangende raadsvoorstellen Vaststelling bestemmingsplan Hoofdstation Groningen en Verplaatsing busstation,

constaterende dat:

- het busstation wordt verplaatst naar de zuidzijde van het treinstation;
- de halte voor de internationale bus niet meeverhuist naar de nieuwe locatie;
- de ambitie is dat er een zogenaamde integrale compacte efficiënte en toegankelijke OV-hub ontstaat;
- in een hub zoveel mogelijke vervoersmogelijkheden bij elkaar worden gebracht;
- voor een aantal functies zoals de taxistandplaats, K+R (Smok-en-Vot), fietsflat nog goede nieuwe locaties in het gebied moeten worden gezocht;

overwegende dat:

- het internationale busverkeer geen minderwaardige vervoersvorm is maar juist structureel deel is gaan uitmaken van het geheel van vervoersmogelijkheden;
- een OV-hub zonder internationale bussen een incomplete hub is;
- er nog flexibele zoekruimte is in het bestemmingsplan Hoofdstation Groningen;
- een eventuele verplaatsing van het perron voor internationale bussen naar station Europapark een verslechtering betekent van de overstapmogelijkheden voor reizigers;
- de zoekruimte voor een halteplaats voor de internationale bussen in het Europapark beperkt is;

verzoekt het college:

- de internationale bushalte op eenzelfde wijze te behandelen als de taxistandplaatsen, de K+R-voorzieningen en de fietsflat zodat deze functies op basis van nader onderzoek en een nadere uitwerking op geschikte plaatsen aan de noordzijde dan wel aan de zuidzijde van het spoor kunnen worden gepositioneerd.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Ruddijs. Wie mag ik het woord geven? De heer Ubbens, CDA.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Complimenten voor een groot deel van dit voorstel hebben wij al uitgedeeld in de commissie. In de commissie vroeg de PvdA-fractie terecht aandacht voor de internationale bussen en de verplaatsing naar het Europapark zou volgens ons ook een gemiste kans zijn.

Wij staan daarom op de motie van de PvdA om alsnog te blijven zoeken naar mogelijkheden om de internationale bussen in de omgeving van het hoofdstation te behouden.

Dan nog kort iets over de overkapping van het busstation. Die overkapping van de bushaltes is voor ons een belangrijk onderdeel in het stationsgebied. Wij hopen ook dat die prioriteit zal krijgen.

Tot slot nog een opmerking over de verdere ontwikkeling van het gebied aan zowel de noordkant als de zuidzijde. De ideeën van de Rivierenbuurt vormen een waardevolle bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het gebied. Uiteraard zijn er meer belangen af te wegen maar het is mooi dat we deze ideeën nu aan de voorkant al hebben opgehaald en dat ze worden meegenomen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ja, één minuut voor een grootscheepse verbouwing. Dat is de plek waarvan we willen dat zoveel mogelijk mensen er gebruik van gaan maken. De trein willen we beter laten aansluiten, makkelijker overstappen naar de bus, makkelijker naar de fietsstallen en de oude glorie van het stationsgebouw willen we nog heel lang laten bestaan. Over dat laatste hebben wij in het verleden veel gezegd. We willen er graag sturing in houden maar we moeten het ook enigszins loslaten, dat wil zeggen de verbinding tussen oud en nieuw. Wat ons betreft ook graag een overkapping, zowel voor treinstation als busstation. De teksten die hierover in het voorstel staan geven ons vertrouwen en dat er een persoon is die erover waakt, geeft ook aan dat het voor het college ook menens is om die verbinding tussen oud en nieuw er goed uit te laten zien. De uitkomst hebben we nog niet maar we hopen dat die ons te zijner tijd ook positief zal stemmen.

Over de volgorde zijn we in de commissie heel duidelijk geweest in wat wij willen. Een aanvullende wens is inderdaad die internationale bussen, waarvan wij vinden dat als je één OV-hub maakt, je ook moet zorgen dat die internationale bussen daar plaatsvinden. Het gebied ligt nog open en we hebben nog alle kansen om daarin te sturen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Jongman. De heer Blom, VVD.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. We zijn groot voorstander van de plannen maar vinden dat er in een project met deze ambitie ruimte moet zijn voor alle mobiliteiten, dus ook voor halteplaatsen voor internationale langeafstandbussen zoals Flixbus en Public Express. Dat ontbreekt nu helaas aan dit voorstel. We hadden graag medeondertekend op de motie van de PvdA. We willen geacht worden daaraan meegetekend te hebben maar we zullen haar in elk geval steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Een merkwaardige constructie. Goed. De heer Schimmel, D66.

De heer SCHIMMEL (D66): Dank u wel, voorzitter. Een tamelijk omvangrijk plan dat hier voorligt. U hebt het zelf, toen u de woordvoering namens onze fractie deed in de commissie, al een aantal keren gezegd maar ik ga het toch nog een keer herhalen: een groot compliment richting het college voor de manier waarop dit tamelijk grote proces in goede banen is geleid. Ik heb in de commissie het woord loftrumpet volgens mij wel tien keer voorbij horen komen voor alle voorstellen en dat zegt wel iets, dat een project van deze omvang op deze manier kan. Daarvoor nogmaals een groot compliment.

Wat de moties betreft: de motie van de PvdA over de internationale bussen, als het er puur om gaat om te kijken of zij nog ergens op het hoofdstation kunnen worden ingepast, is het prima. Maar wel met dien verstande dat ze niet moet uitsluiten dat ze eventueel ook nog op het Europapark zouden kunnen, als dat uiteindelijk na zo'n onderzoek beter blijkt. Wat betreft de moties van de SP en de Partij voor de Dieren: die heb ik nog niet eerder voorbij zien komen maar ik meen mij te herinneren dat de wethouder in de commissie al zei dat de NS naar dit soort dingen kijkt en of dit kan worden meegenomen. Ik vraag me af of deze motie dan nog daadwerkelijk iets toevoegt. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma, Stadspartij?

De heer KELDER (PvdD): Mag ik daarop reageren?

De VOORZITTER: De heer Kelder, sorry. De heer Kelder heeft nog even een interruptie op de heer Schimmel.

De heer KELDER (PvdD): Wat vaak het geval is bij dit soort moties, is dat we die indienen en dan wordt er gezegd: “Ja, nee, het bestemmingsplan is vastgesteld en dat kunnen we niet veranderen.” Dit is het moment dat wij een bestemmingsplan vaststellen en als we dit nu niet doen, dan kunnen wij het ook niet vastleggen. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De heer SCHIMMEL (D66): Volgens mij zetten we dit niet zo letterlijk in het bestemmingsplan. Ik vraag me af of dat überhaupt kan. Maar nogmaals, ik meen mij te herinneren dat de wethouder in de commissie aangaf dat er met de NS wordt gesproken of we het station op een bepaalde manier een zeker lokaal karakter kunnen geven, waarbij ook wordt gekeken naar invulling van meer dan alleen de grote ketens op het station. Dus ik ben wel benieuwd naar de reactie van het college hierop.

De VOORZITTER: We gaan naar mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u, voorzitter. Het is inderdaad een gigantische ingreep die er plaats gaat vinden in het stationsgebied. Dat vereist wel een heleboel aandacht. Het is een ontzettend groot plan. De verplaatsing van het busstation bijvoorbeeld alleen al, zal ingrijpende gevolgen hebben. We staan erachter, na rijp beraad, want we hebben de indruk dat de plannen wel geïntegreerd met het NS-station gebeuren en dat de veiligheid meer gegarandeerd is dan in de huidige situatie. De buskappen zijn voor ons daarbij wel heel erg nodig want anders krijg je toch een onafgemaakt station. Dat zou erg zonde zijn en het levert geen bescherming op voor de buspassagiers. Dat willen we wel benadrukken. We verwachten van het college dan ook onderhandelingsresultaat bij de aanbesteding.

De internationale bussen bij het hoofdstation, dat willen we ook graag zo houden. Vind alstublieft een plek want als de gewone bussen weggaan komt er natuurlijk wel ruimte voor dit soort plekken.

Het stationsgebouw. Er is sprake van dat, als er een goed onderhandelingsresultaat zou komen, daar eventueel kunst geplaatst zou worden maar wij willen graag dat daar een VVV-vestiging komt. Dat zeggen we al jaren. Misschien dat op een gegeven moment onze wens wordt bewaarheid.

Verder willen we graag dat tijdens de ombouw de Rivierenbuurt erg goed bij betrokken blijft. Het is natuurlijk ontzettend veel herrie wat er op hen afkomt. We willen dat de communicatie goed blijft tussen de gemeente en de mensen daar in de buurt.

Ten slotte, voorzitter: regeren is vooruitzien en op de duur komt er nog een plan voor het voorplein. Onze wens is dat de 1 miljoen euro die er nu beschikbaar is om een goede doorstroming te krijgen vanaf het hoofdstation naar de stad, in een plan te steken om het voorplein echt goed aan te pakken en met name voor een verdiepte ligging aan de stationsweg.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Riemersma. Dan gaan we naar de heer Koks, SP.

De heer KOKS (SP): Ja, ik wil mijn woordvoering van de raadscommissie niet herhalen. Twee dingen. We hebben heel goed nota genomen van het feit dat zowel het voorplein, wat mevrouw Riemersma ook zegt, als het achterterrein nog van een nadere invulling en inhoudsbepaling moet worden voorzien. Verder staat de overkapping van het busstation, zoals ik net ook al zei, voor ons bovenaan het lijstje wensen dat nog gerealiseerd moet worden en we gaan ervan uit dat onze wethouder dat uit het vuur weet te slepen bij de onderhandelingen met de andere partijen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas, GroenLinks.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het ook kort houden. Ook mijn complimenten voor dit verhaal. Volgens de fractie van GroenLinks is er een kwalitatieve impuls voor het gebied. Wat betreft de moties: motie 2 van de PvdA zullen wij steunen met die kanttekening dat voor GroenLinks een variant met internationale bussen aan de noordzijde geen wenselijke optie is. Wat betreft de motie van de Partij voor de Dieren, die hebben wij nu ook pas net gezien en natuurlijk stimuleren wij duurzaam, lokaal geproduceerd voedsel. Volgens ons biedt het bestemmingsplan die mogelijkheid nu ook al. We zijn wel benieuwd naar de reactie van het college hierop.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Het verplaatsen van het busstation naar de zuidzijde en het vernieuwen van het station en het stationsgebied bieden de kans om de kwaliteit van dit

gebied een enorme impuls te geven. We staan er helemaal achter en we zullen dit project dan ook van harte ondersteunen.

Wel een kritiekpuntje of beter gezegd een leermoment. De wethouder zei het zelf ook al in de commissie: de bewoners van de Parkweg en omgeving zijn te lang in onzekerheid gebleven over de impact die dit project zou kunnen hebben op hun huizen en leefomgeving.

Is er dan nog iets te wensen? Ja. We zouden graag zien dat het busstation dezelfde overkapping krijgt als het treinstation. Daarmee geef je aan dat we geen onderscheid maken tussen het ene hoogwaardige openbaar vervoer en het andere. En het is nog heerlijk comfortabel ook. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Banach, Student en Stad.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik wil me grotendeels aansluiten bij de mooie woorden, gesproken door D66. Daar kunnen we ons helemaal in vinden. U verdient een groot compliment voor dit project, voor hoe het is aangevlogen en de resultaten die er nu voor ons liggen. Tot slot voeg ik eraan toe dat wat ons betreft de internationale bussen toch een belangrijk onderdeel zijn van het knooppunt van de bussen daar, dus we hopen dat daar iets voor gevonden kan worden. Zodoende staan we op de motie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Banach. Dan hebben we alle fracties gehad en gaan we naar wethouder De Rook, namens het college.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, hartelijk dank. Dank ook voor de complimenten, geuit door de raad over dit project. Een van de dingen die in het oog springen was het signaal dat de omgeving afgaf tijdens de raadscommissie, waarin mensen zeiden: “Onze zorgen zijn nog niet helemaal weggenomen maar we zijn ontzettend blij met de manier waarop we hieraan kunnen samenwerken met de gemeente.” Dit zegt niet alleen maar iets over de gemeente, maar het zegt ook dat we ontzettend blij moeten zijn dat de bewoners met ons mee willen denken en willen meewerken aan dit project. Dat is denk ik de eensgezindheid die hier in de raad te proeven is, en dat we zover zijn gekomen. Volgens mij moeten we dat ook vasthouden en niet achterover leunen maar juist op die weg doorgaan met dit prachtige project.

We ronden binnen afzienbare tijd de planvorming af. Dan gaan we in een andere fase, richting de uitvoering. Daarvoor moeten we eerst de aanbesteding uitzetten en het is ook heel goed dat uw raad heeft kunnen aangeven welke dingen nu echt belangrijk zijn in die aanbesteding en welke dingen echt prioriteit moeten hebben, waarbij we ons natuurlijk wel met alle partijen gezamenlijk kunnen vragen: “Hoe prioriteren we nou die extra wensen?” Maar ik moet er wel bij zeggen, om de verwachtingen hier even helder te stellen dat dit geen garantie is dat het ook lukt. We zijn ook afhankelijk, zoals we dat bij de Aanpak Ring Zuid ook waren, van partijen die een aanbod doen voor welk bedrag ze dit station willen realiseren. We zijn voor een deel van afhankelijk waar zij mee komen maar we kunnen er wel een aantal voorwaarden aan stellen en dat zullen we ook doen. Uw inbreng wordt daarin meegenomen.

Dan de internationale bussen. Het zou natuurlijk hartstikke mooi zijn als we die ook konden realiseren aan de zuidkant van het station. Ik ben het eigenlijk wel eens met de heer Van der Glas dat de zuidkant van het station er meer aanleiding voor biedt dan de noordkant. Die proberen we nu juist wat luwer te maken voor de bussen. Het zou fantastisch zijn als het lukt om die aan de zuidkant te kunnen inpassen. De motie laat daar ook ruimte voor. Die zegt: “Kijk nou of er toch nog ruimte is”, dus dat kunnen we wat het college betreft prima doen. Die motie krijgt wat ons betreft het advies ‘oordeel aan de raad’. Ik moet er wel bij zeggen – dat is ook waarom ik in de commissie iets heb gezegd over mogelijke verplaatsing in de toekomst naar station Europapark – dat we even los van de ruimte die beschikbaar is aan de zuidkant van het station, natuurlijk ook afhankelijk zijn van de groei die het internationale busverkeer de komende jaren doormaakt. De afgelopen jaren zijn er tweemaal zoveel bedrijven bijgekomen die dat aanbieden en ook twee keer zoveel bestemmingen, ongeveer. Als die trend zich de komende zes jaar – daar hebben we het over naar de realisatie – doorzet, dan hebben we het hier niet over twee haltes maar misschien wel over tien haltes. Dat wordt een stuk lastiger om te implementeren, niet alleen qua ruimtelijk beslag maar ook omdat dit verkeer allemaal door het reguliere busverkeer heen moet. Dan kan het wel eens ingewikkeld worden om te handhaven op het station aan de zuidkant en dan zou je mogelijkwijs naar andere oplossingen moeten zoeken. Het is vooral in dat scenario naar de toekomst toe. Vooralsnog kan het college goed uit de voeten met deze motie. We zullen onderzoeken of we daar de ruimte kunnen vinden maar op het moment dat het internationale busverkeer exponentieel gaat toenemen, dan zullen we gewoon gedwongen worden om het anders te benaderen maar daar zullen we dan hier in de raad op terugkomen.

De VOORZITTER: Misschien wilt u motie 1 nog even van advies voorzien.

Wethouder DE ROOK: Ja, u hebt helemaal gelijk. Ik ben de motie van de Partij voor de Dieren en de SP vergeten. De motie vraagt om in het bestemmingsplan op te nemen dat het stationsgebied ruimte biedt aan duurzame, lokale en eerlijke winkels. Nu is het zo dat de bestemmingen die wij hanteren bij dit soort locaties, bijvoorbeeld 'detailhandel' of 'horeca' zijn. Dat zijn de bestemmingen die in een bestemmingsplan kunnen worden voorzien. Daar past een bestemming 'duurzame, lokale en eerlijke horeca' of 'duurzame, eerlijke, lokale detailhandel' gewoon niet in. Dat is geen bestemming die wij kennen. Volgens mij is het ingewikkeld om dat in een bestemmingsplan op te nemen. Wat ik u tijdens de raadscommissie ook heb gezegd, is dat dit een besluit is dat uiteindelijk door de NS wordt genomen. Wat wij kunnen doen – en dat hebben we ook al gedaan en de intentie is ook al door de NS geuit – is dat er meer ruimte komt voor lokale winkels die ook duurzame producten leveren. Dus dat is wat wij kunnen doen. Dat gaan we ook doen, dat heb ik u al eerder toegezegd en dat wil ik alsnog wel doen. Maar zoals deze motie voorstelt kan het niet, voorzitter, dus die zou ik graag willen ontraden.

De VOORZITTER: Helder. Dank u wel. Dan gaan we over tot stemming

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, dan is het, na de wethouder nogmaals gehoord te hebben, beter om de motie in te trekken. Als hij het op die manier ontraadt en wel toezegt dat het op andere manieren wel kan.

De VOORZITTER: Prima. Motie 1 wordt ingetrokken. Dan gaan we over tot stemming op motie 2, de motie 'Internationale bus hoort erbij'. 33 voor, 6 tegen. Dat wil zeggen dat deze motie is aangenomen. Dan gaan we over tot stemming op de drie raadsvoorstellen die hier voorliggen. Dat zijn het voorstel voor verplaatsing van het busstation, de westflank en de inpassing van de korte busonderdoorgang, het voorstel Bestemmingsplan hoofdstation Groningen en het voorstel Update vervolgmaatregelenpakket HOV-visie. 39 voor. Dat wil zeggen dat alle drie de raadsvoorstellen zijn aangenomen.

7.b: Ruimtelijk kader voor het water, watervisie (collegebrief 2 november 2016)

De VOORZITTER: Ik wil graag mevrouw Jongman van de ChristenUnie als eerste het woord geven.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Groningen is uniek door het hebben van water binnen de gemeentegrenzen. Maar goed, we hebben ook een langdurig verleden met nogal wat discussies over woonboten en ligplaatsen, enzovoort. In de commissie is duidelijk naar voren gekomen, ook door de sprekers die er waren, dat zij wat overvallen zijn door het voorstel van het college. Daar hebben we ook wat woorden met elkaar over gewisseld. Daar heeft de wethouder ook op geantwoord hoe hij dat proces heeft gezien. We hebben in de tussentijd nog nagedacht over wat we zouden moeten doen met het vaststellen van die visie en hoe we daarmee om moeten gaan. Wat ons betreft vinden we het wel goed om nu het ruimtelijk kader en de watervisie vast te stellen maar we hebben eigenlijk drie of vier mitsen erbij. Ten eerste en belangrijkste vinden wij het heel belangrijk om in goed overleg met elkaar het vervolg te bepalen. We willen graag opnieuw een keer om tafel als raad met de sprekers of betrokkenen rondom deze watervisie, met het college, met de ambtenaren om te kijken wat deze visie van het college betekent in de praktijk en hoe we deze verder kunnen uitwerken in goed overleg met elkaar. Dat als eerste. En als tweede, als u dan zegt als college: "Er moeten heel veel ligplekken verdwijnen", dan zou ik het college willen oproepen om zaak te maken van vervangende ligplekken en sowieso van de ambitie tot meer ligplekken en niet alleen ligplekken bij Meerstad want dat zijn heel nieuwe boten, en historische bij de Suikerunie. Dat staat ook in de tekst maar ik wil graag nog even van het college horen dat het nu echt ook menens is om werk van het zoekgebied te maken.

En als laatste punt: de BIM-locatie ook werkelijk ontwikkelen. Dan kunt u laten zien dat u ook echt iets wilt met dat water. Ik heb maar één minuut en ik heb alles geprobeerd erin mee te geven. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Banach, Student en Stad.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja voorzitter, dank u wel. De watervisie is wat ons betreft een prachtige visie waar mooie dingen in staan, die we echt zien als een toevoeging voor de toekomst. Alleen, ergens weggemoffeld op pagina 25 vonden wij toch een vrij rigoureuze stelling, namelijk dat de kamerverhuurmarkt op het water sterk moet worden teruggedrongen. De reden ervoor: het onderhoud. De

woonboten waarop kamerverhuur plaatsvindt zijn slecht onderhouden en dit is eigenlijk in veel gevallen toe te rekenen aan de huisbazen. De oplossing die er wordt gesteld in de watervisie is: dan moeten we kamerverhuur maar sterk terugdringen, kortom de studenten moeten weg. Daar zijn wij het in deze woorden niet helemaal mee eens want er zijn wel degelijk studenten die er bewust voor kiezen om op het water te wonen. Sterker nog, een aantal insprekers dat bij de commissies was is ook begonnen met wonen op een woonboot als student en woont hier op dit moment nog steeds. Ik vind niet dat wij die ruimte voor hen weg moeten nemen. Wat ons betreft is dit niet helemaal de juiste insteek. Daar komt bij dat er wordt gesteld dat er verdringing is op de kamerverhuurmarkt op het water. Daar missen we in dit voorstel of in deze visie de cijfers voor. Is er inderdaad sprake van verdringing? Wij kunnen dat zo niet beoordelen en daarbij: is er ook sprake van overlast? In woonboten woon je natuurlijk met meer ruimte om je heen dus zou je logischerwijs zeggen dat er in mindere mate sprake is van overlast. Maar ook dat kunnen wij niet zo beoordelen. Daar zouden we toch zeker bij het raadsbesluit dat volgend jaar onze kant op komt graag wat meer inzicht in krijgen, omdat het voor ons heel belangrijk is om die beslissing te nemen. Dus insteken op de aanpak van onderhoud in plaats van gelijk zeggen: “We gaan de kamerverhuur maar terugdringen” en wat betreft verdringing en overlast: onderbouw dit nou met cijfers want wellicht is dit inderdaad de juiste insteek maar we zouden het graag onderbouwd zien. Daartoe dienen we een motie in en dat doen we samen met de Stadspartij en 100% Groningen.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja, dank u wel. Ik dacht, ik laat u uw verhaal even afmaken maar ik heb toch wel een vraag aan de heer Banach. We lezen ook in de brief dat door wetswijzigingen de woonarken qua regelgeving gelijkgesteld worden aan het wonen op het land. Vindt u het dan niet logisch om het principe van gelijke monniken gelijke kappen te volgen en het gemeentelijk beleid dat wij nu hebben voor het ‘normale’ wonen ook van toepassing te laten verklaren op het wonen op het water?

De heer BANACH (Student en Stad): Nou, dat is een logische vraag maar zoals u weet hebben we het hier over de omgevingstoets en zijn wij er ook een voorstander van om die voor de binnenstad te laten gelden. Zo ook met de Diepenring. We hebben ook nog getwijfeld om daar een motie over in te dienen. Dat hebben we niet gedaan maar we willen vooral wat betreft het raadsbesluit die informatie wel voorhanden hebben.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): U zegt eigenlijk: “Omdat wij gewoon tegen de omgevingstoets zijn, zijn we ook tegen de omgevingstoets op het water”?

De heer BANACH (Student en Stad): Zo zou je het wel kunnen stellen, ja. We vinden het heel belangrijk, omdat er wel degelijk studenten zijn die bewust kiezen voor wonen op het water, dat we in beginsel niemand uitsluiten. En dat gaan we nu wel doen, terwijl het probleem echt zit in het onderhoud. Dat vinden we toch wel een belangrijk gegeven.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Banach.

Motie 3: Wonen op het water, zonlicht zien voor dag en dauw (Student en Stad, Stadspartij, 100% Groningen)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 30 november 2016, besprekende het Ruimtelijk kader voor het water, watervisie,

constaterende dat:

- in de watervisie wordt beschreven dat het aantal woonschepen dat bestemd is voor kamerverhuur fors moet worden teruggedrongen;
- dit omdat het college stelt dat er sprake is van verdringing;
- de omgevingstoets van het land, ook op het water zal gaan gelden;

overwegende dat:

- de omgevingstoets een middel is om onder andere overlast te beperken;
- er in de watervisie geen indicatoren zijn opgenomen die overlast door kamerverhuur op het water zouden moeten aantonen;
- de watervisie ook geen indicatoren bevat die verdringing zouden moeten aantonen;

- het probleem met de kamerverhuurmarkt op het water met name het achterstallig onderhoud betreft;
- achterstallig onderhoud hoofdzakelijk de eigenaar is aan te rekenen.

Spreekt uit dat:

- iedereen in beginsel recht heeft om te wonen waar hij of zij wil;
- het aanpakken van achterstallig onderhoud de prioriteit moet hebben;

verzoekt het college:

- in de verdere uitwerking van de watervisie in eerste instantie uit te gaan van de aanpak van achterstallige onderhoud;
- in de verdere uitwerking van de watervisie de eventuele wens om kamerverhuur op het water terug te dringen, te ondersteunen met cijfers die weergeven in hoeverre er sprake is van verdringing en overlast op het water;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Banach. De heer Rustebiel, D66.

De heer RUSTEBIEL (D66): Dank u wel, voorzitter. Het kenmerk van een visie is volgens mij dat het om hoofdlijnen en langetermijnperspectief gaat. Daarom is die specifieke passage over de woonschepen in dit document ook best opmerkelijk. Vervolgens domineert die passage het hele debat over de visie, die verder prima is. Wij hebben in de commissie denk ik wel duidelijk gemaakt hoe wij daar tegenaan kijken.

Wat we in het document over de watervisie duidelijk missen is een visie op ecologie. Het maakt nogal wat uit of je voor damwanden kiest of voor natuurlijke oevers, ook voor de beleving van het water. Kan het college toezeggen een passage over dit soort aspecten van natuur en waterbeleving toe te voegen in het document?

Verder ziet D66 graag een toename van het aantal ligplaatsen voor woonschepen in plaats van een compensatie. En over de kosten, waar veel fracties terecht naar vragen, daar zijn we ook erg benieuwd naar. Die uitwerking zien we ook graag tegemoet. We kunnen qua ruimte en leefbaarheid misschien ook wel een snellere en goedkopere slag slaan door bijvoorbeeld naar de parkerende auto's te kijken op de Diepenring. Maar ja, als we dit soort dingen als fractie integraal willen afwegen, dan hebben we wel een uitwerking nodig die u samen met de bewoners moet gaan maken om die beslissing ook op financieel gebied te kunnen nemen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, een vraagje aan de fractie van D66. Hoe vinden ze dat op dit moment bij de totstandkoming van de visie de bewoners op het water betrokken zijn?

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, nou, ik de commissie hebben we daar denk ik al onze onvrede over geuit. De band met de woonschepenbewoners was blijkbaar lang goed maar is in de laatste maanden verslechterd.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, de heer Rustenbiel geeft aan dat hij vindt dat er nog wat cijfers ontbreken in dit voorstel. Dan vraag ik mij af of hij het ermee eens is dat er betreft de overlast en verdringing op het water, ook wat cijfers ontbreken in deze visie en of hij vindt dat die ook moeten worden meegenomen in het raadsvoorstel.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, ik denk dat wij meer informatie moeten hebben om op dit soort vragen een antwoord te kunnen geven.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Rustebiel. De heer Van der Laan, PvdA.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Wij delen de ambitie van het college om ruimtelijke kwaliteit op het water te verhogen. De Diepenring is nu eigenlijk een beetje een racebaan en daar willen we een mooi verblijf van maken. Verder hebben we het college er ook toe opgeroepen om heel

voorzichtig te zijn met het opkopen van boten en vooral ook het principe van de rotte appels er eerst uit toe te passen en daarbij natuurlijk heel effectief op kosten te sturen.

Ten slotte wil ik mij graag aansluiten bij de oproep van de ChristenUnie om nog een keer met het WCG in gesprek te gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Ubbens, CDA.

De heer UBBENS (CDA): Bedankt, voorzitter. Voor het CDA bleef er na de commissievergadering toch een raar gevoel over. Enerzijds zien wij de voordelen van de voorgestelde ambities. De kwaliteit in het gebruik van de Diepenring kunnen we daarmee sterk vergroten. Het probleem zit hem echter in het feit dat wij het gevoel hebben dat ambitie en realiteit soms uit elkaar zijn gelopen. Dat baseer je dan vooral op de reacties vanuit een belangrijke partij in de Diepenring, namelijk de woonschepenbewoners. Het lijkt erop dat er nu hoge ambities zijn, die alleen zijn uit te voeren met een grote zak geld. De wethouder nuanceerde dat door te stellen dat er ook bewoners zijn die wellicht uit zichzelf wel een andere locatie zouden willen hebben en dat de kosten daardoor zouden kunnen meevallen. Maar daarvoor is dan wel draagvlak nodig voor deze plannen. In de verdere uitwerking zullen de contacten met de woonschepenbewoners dan ook zeer belangrijk zijn. Wees dan ook zuinig op die relaties.

Tot slot wekt de hoge ambitie die nu wordt ingezet ook wel verwachtingen. U moet straks boter bij de vis doen. Er moet straks een goed budget liggen om de plannen uit te voeren, anders verdwijnt deze visie weer in de la. Dan is het toch verstandiger om bijvoorbeeld aan deelplannen te werken of in deelplannen te gaan denken. Laat bijvoorbeeld zien dat voor een deel van de Diepenring deze aanpak werkt en dan kun je ook een goede inschatting maken van de kosten voor de rest van de Diepenring.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja dank u wel, voorzitter. De wethouder zei zelf ook al in de commissie dat hij het betreurt dat we de bewoners kwijt zijn geraakt. Ik denk dat wij er zeker op dit punt voor moeten zorgen dat zij niet verder gaan afdrijven. Meer dan ooit zijn bewoners op het water betrokken bij hun leefomgeving. Het speelt ontzettend en ik moet zeggen dat de wethouder mij er nog niet van heeft overtuigd waarom er 39 ligplaatsen weg zouden moeten. De bewoners ook niet. Ik denk daarom dat het een heel goed idee is om met elkaar, voordat we opnieuw in discussie gaan, een informatieve bijeenkomst te houden waaruit blijkt dat dit zou moeten. Het is ook een kwestie van vertrouwen. Eerst die rotte appels weghalen en dan kijken of wij ook de rest kunnen realiseren.

Wij staan op de motie over de studenten, omdat wij ook vinden dat zij net zoveel recht hebben op wonen op het water als alle andere bewoners hier in de stad.

Tot slot wil ik nog even meegeven, dat zei ik ook in de commissie, dat woongenot en draagvlak wat ons betreft voorgaan op ambities van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daan gaan we naar de heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Vrij kort na de commissiebehandeling gaf de SP-fractie al aan dat het stuk te veel geschreven is met een ruimtelijk-economische bril op. Het stuk ademt ook economische ontwikkeling voor ondernemers uit maar toont daarentegen weinig inlevingsvermogen voor mensen die op het water wonen. In combinatie met een stroef verlopen inspraakprocedure of bewonersbetrokkenheid, zoals we net ook al van andere fracties hebben gehoord, en de wens van het college om een twintigtal ligplaatsen bijvoorbeeld te verwijderen door boten op te kopen zonder hierbij een kostenplaatje te leveren, maakt dat deze visie wat de SP betreft rammelt. Ik wil dan ook andere partijen op het hart drukken dat ze niet in deze visie met bijbehorende ambities zonder schatting van de kosten gerommeld moeten worden. Daarom dienen we een motie in.

Motie 4: Schatting kosten watervisie (SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 30 november besprekende de collegebrief (2 november 2016) Ruimtelijk kader voor het water, watervisie,

constaterende dat:

- deze visie grote plannen en ambities voor de toekomst bevat;
- deze grote plannen en ambities niet voorzien zijn van een bijbehorende schatting van de kosten;

overwegende dat:

- de grote plannen en ambities een grote impact op woonbootbewoners en andere watergebruikers hebben;
- een bijbehorende financiële schatting noodzakelijk is om een beoordeling te kunnen maken over of het realiseren van deze ambities al dan niet wenselijk is;

verzoekt het college:

- de ambities zoals verwoord in 'Ruimtelijk kader voor het water, watervisie' te voorzien van een schatting van de kosten;
- de raad hierover voor 1 januari 2017 te informeren.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Dijk. De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. 'Wonen op het water', dat zou een nieuwe hit kunnen zijn van Marco Borsato en Sita. Maar die onderbouwing van studentenwoonboten, zal ik ze dan maar even noemen, kan wat ons betreft ook beter en daarom staan wij dan ook op de motie van Student en Stad.

Veel ambities inderdaad, in het document. Daar is op zich niks mis mee maar de financiële inschatting is wat broos. Maar wie weet komt de zilvervloot nog voorbij en komt het goed. Dat zullen we dan zien.

Ten aanzien van de bewonersparticipatie sluit ik mij aan bij de bijdrage van de ChristenUnie op dat punt.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Sijbolts. De heer Blom, VVD.

De heer BLOM (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Korthedshalve wil ik mij aansluiten bij de woordvoering van de ChristenUnie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog het woord? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar wethouder Van der Schaaf. Gaat uw gang.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, raad, voor uw opmerkingen over deze collegebrief, want dat is het, voor alle duidelijkheid. Ik heb een paar keer horen zeggen dat wij nu een visie ter vaststelling voorleggen. Dat is niet het geval. We hebben wel een verhaal aan u gepresenteerd met een collegebrief om met u de discussie te voeren over hoe wij verdergaan om te komen tot een definitief raadsvoorstel, begin volgend jaar. We zullen de opmerkingen die gemaakt zijn daar ook zeker in meenemen en die zullen wat ons betreft ook uitgangspunt zijn voor het opstellen van het verhaal, waar we vervolgens weer de discussie met elkaar over kunnen voeren.

Even kort. Het verhaal is natuurlijk niet zomaar uit de lucht komen vallen. In april hebben we al een uitgebreide sessie met een deel van de raadscommissie Ruimte en Wonen gehad en ook met mensen van het WCG op het kantoor van KAW. We hebben eerder ook al een opiniërende discussie hier in de raad gehad over de uitgangspunten van de te maken watervisie en we zijn nu dus weer een stap verder. Ik ben het met iedereen eens die zegt, als je naar de hele historie van het dossier kijkt, dat zorgvuldigheid op zijn plaats is, dat een goede discussie met elkaar op zijn plaats is en dat een goede betrokkenheid van belanghebbenden, dat zijn natuurlijk de bewoners die op het water wonen en hun vertegenwoordigers maar ook andere belanghebbenden die belang hebben bij het water en de waterloop in onze stad, ook belangrijk is.

Het uitgangspunt van het verhaal dat we hier hebben liggen, laten we dat voorstellen, is natuurlijk een enorme waardering van het wonen op het water. Dat lijkt soms in de wijze waarop de discussie gevoerd wordt wat onder te sneeuwen maar dat is wel het uitgangspunt van dit verhaal. Het is ook de eerste keer, als je dit met andere trajecten uit het verleden vergelijkt, dat het college de rechten van bestaande bewoners als het gaat om discussies over de betaalbaarheid van het water en de ligplaatsen ook volledig respecteert. Het uitgangspunt is wel, en dat hebben we ook al eerder met u gedeeld, dat wij in het hele brede verhaal van de watervisie natuurlijk niet alleen kijken naar de kwaliteit die het wonen op het water kan bieden, maar ook naar de recreatieve en economische en zelfs sportieve functie die het water in onze stad kan hebben. Ons uitgangspunt is ook niet geweest: ligplaatsen weghalen en wat vervangen. Nee, ons uitgangspunt is om het totale aantal ligplaatsen in deze stad liefst te vergroten. We hebben daarom, mevrouw Jongman wees daar ook al terecht op, concrete locaties aangewezen, meer dan Meerstad en het Suikerunieterrein, waar we op zoek willen naar nieuwe ligplekken. Tegelijkertijd hebben we inderdaad ook iets gezegd over de toekomst van de Diepenring en met name de woonschepen en de varende schepen en de arken op de Diepenring. We hebben daar een ambitie neergelegd. Als je kijkt naar de rol die de Diepenring los van wonen kan spelen als onderdeel van de binnenstad, juist in relatie tot de discussie over

het parkeren op de Diepenring, om de beleving van het water vanuit de stad breder te kunnen maken, zou je het aantal ligplaatsen mogelijk kunnen verminderen.

Daarbij hebben we geconstateerd, daar is een motie over ingediend, dat er nogal een groot deel van de ligplaatsen – de inschattingen lopen tussen de zeventig en honderd maar we zullen dat met cijfers nog precies in beeld brengen – wordt ingenomen door kamerverhuurbedrijf op het water. We hebben de ambitie uitgesproken dat we dat meer in lijn willen brengen met de verhouding op het land. Dat is in ieder geval een punt waar het WCG en het college het wel over eens zijn, dat een aantal van die boten wel degelijk heel ontsierend zijn voor de kwaliteit en de beleving van de Diepenring als zodanig maar ook voor andere mensen die op het water wonen. Het heeft helemaal niets te maken met dat er geen studenten op het water zouden mogen wonen maar wel dat wij deze vorm, waaraan een aantal lieden heel veel geld verdient en die niet ten goede komt aan de kwaliteit van het wonen op het water en de beleving van het water in de stad, willen terugdringen.

De volgende stap is ook, en dat hebben we ook in het voorstel aangegeven, dat wij op basis van dit verhaal met uw opmerkingen opnieuw uitgebreid in gesprek zullen gaan en willen gaan met het WCG. In die zin vind ik de suggestie van mevrouw Jongman een heel goede. Ik denk dat het ook gezien het belang van dit onderwerp heel goed zou zijn om net als in april een uitgebreide sessie te organiseren, waarbij uw raad een rol heeft en waarbij bewoners en WCG een rol hebben en wij als college ook, om met elkaar eens te kijken: wat zijn nou de mogelijkheden? Wat voor problemen komen we er tegen? Het zou goed zijn om daar desnoods met scherp te discussiëren met elkaar over te kunnen voeren.

Het voorstel dat wij in het voorjaar aan u zullen aanbieden, zal ook voorzien, dat heb ik in de commissie ook gezegd, in een fasering. Nu ligt er een ambitie en we moeten met elkaar nog vaststellen of wij die ambitie echt willen. Ik ben het met iedereen eens die zegt: “Je kunt geen ambitie definitief vaststellen als je geen beeld hebt over kosten, fasering, aantallen, noem maar op.” Al die zaken zullen we in een voorstel aan u doen toekomen en dat is ook het moment waarop u uw afweging definitief kunt maken. En uiteraard zullen wij dat in nauw overleg gaan doen met het WCG. Dat is wat anders dan dat je het ook altijd met elkaar eens bent. Er is echt veel overleg geweest met het WCG in het voortraject, maar dat is iets anders dan het op alle punten met elkaar eens zijn. Dat hebben we op een gegeven moment ook met elkaar geconstateerd en we hebben ook aangegeven dat we dat in het verdere proces met elkaar zullen moeten bespreken. We hebben er wel degelijk veel in geïnvesteerd. We hebben het traject zoals we het gedaan hebben, met eerste brief en het raadsvoorstel pas later, ook met het WCG besproken en we zullen ook in het verdere project samen met het WCG, als het dat zelf wil maar daar ga ik eigenlijk wel van uit, goed het proces uitlijnen en voorkomen dat er op dat punt onduidelijkheid over kan zijn. Dat is wat anders dan dat je het uiteindelijk met elkaar eens bent. Maar ik ben het met iedereen eens die zegt dat draagvlak belangrijk is om überhaupt een visie te kunnen realiseren.

Dan kom ik tot de moties. Het is er een tweetal, ik zoek ze even. Hier liggen ze. Nou, de beantwoording van de moties is denk ik in lijn met wat ik net gezegd heb. De eerste motie, ‘Schatting kosten watervisie’ waarin gevraagd wordt om daar voor 1 januari de raad over te informeren. Oh, is dat de tweede? Hij zit als eerste op mijn briefje, excuus. Dan begin ik met de eerste. ‘Wonen op het water, zonlicht zien voor dag en dauw’. Voor de titel in ieder geval een pluim. Toch zouden we de motie willen ontraden, ondanks dat er in die motie als je letterlijk neemt wat er staat, niet zo heel rare dingen staan, maar omdat ze ervan uitgaat dat onze ambitie om de kamerverhuur op het water terug te dringen echt ingegeven zou zijn doordat wij iets tegen studentenbewoning zouden hebben of dat het met overlast te maken zou hebben. Maar nee, het heeft echt te maken met meer dan alleen het achterstallig onderhoud. Het heeft echt te maken met het normaliseren van de verhoudingen tussen deze vorm van wonen en andere vormen van wonen. Als ze in het totaal in de stad, even uit mijn hoofd 430 of 440 ligplaatsen hebben en er 100 op deze wijze worden gebruikt, dan moeten we dat inderdaad echt terugdringen. Als je het hebt over het verminderen van ligplaatsen op de Diepenring is dat ook een van de eerste typen waar we aan zitten te denken.

De VOORZITTER: Eerst was de heer Rustebiel en daarna de heer Banach.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja wethouder, ik merk dat u al bezig bent met de moties. Ik stelde u de vraag of u ook kunt omarmen dat er een ecologisch kader in de watervisie komt.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ik had het briefje liggen, excuus ervoor dat ik dat vergeten ben. Ik doe het even tussendoor, voorzitter, en dan ga ik daarna over op de motie. Ik heb in de commissie ook al aangegeven dat de reden dat wij het thema ecologie hier niet zo nadrukkelijk in benoemd hebben, is dat we daar heel veel aandacht aan geven in de groenstructuurvisie. Maar u hebt helemaal gelijk: het wil niet zeggen dat het geen thema hoort te zijn in deze visie dus we zullen ervoor zorgen dat in de definitieve visie

zo nodig de verwijzingen naar die verhalen explicieter worden opgenomen, zodat het in ieder geval als thema ook benoemd is in de definitieve watervisie.

De VOORZITTER: Dan de heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Als ik de woorden van de wethouder even mag samenvatten, is de geest van de motie niet helemaal in lijn met wat de wethouder nu voor zich ziet. Hij zegt aan de ene kant: “We gaan wel in eerste instantie uit van het aanpakken van onderhoud” en hij doet ook min of meer een toezegging dat er wel cijfers komen, op het moment dat die daadwerkelijk nodig zijn voor het raadsbesluit over verdringing en overlast. Als dat het geval is, kan ik de motie eventueel zelfs intrekken omdat dit eigenlijk een toezegging is.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Met de term ‘verdringing’ bedoelen we dat deze vorm van wonen, als je het afzet tegen het totaal, echt een heel groot deel van het aantal ligplaatsen inneemt. Dat is verdringing. Uiteraard zullen we dat met precieze cijfers, dat was uw vraag, aangeven. Of wij echt exacte cijfers hebben over overlast, is de vraag. Als die er zijn, zullen we ze geven maar dat is op zich niet directe aanleiding om deze beweging te maken. Maar goed, als er cijfers zijn, kunt u ze krijgen hoor. Dat is op zich geen probleem. Dat was motie 1.

Motie 2 gaat over de ‘Schatting kosten watervisie’, een motie van de SP. Ja, ik heb net natuurlijk ook al aangegeven dat dit hele financiële verhaal van heel veel factoren afhangt. Het hangt ervan af in welk tempo wij dingen willen doen, wat we eerst willen doen en wat als tweede, hoeveel jaar we erover willen doen. Uiteraard zullen we, op het moment dat we met een fasering en aantallen komen, ook met een financiële schatting komen op het moment dat die voorstellen scherp zijn en met u ook discussie hebben, ergens in het voorjaar. Om nu al, op basis van dit verhaal, voor 1 december even met een kostenraming te komen is volgens mij de zaken echt omdraaien.

De VOORZITTER: Ja, 1 december wordt helemaal lastig.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, 1 januari staat er. Dat is gewoon niet te doen. Dat zou de zaak ook omdraaien. We kunnen pas een goede raming maken op het moment dat we ook de fasering en het tempo waarin we dingen doen, helder hebben. Dat zullen we tegelijk leveren en dan kunt u daar ook een integrale afweging in maken. Dus we ontraden de motie.

De VOORZITTER: Akkoord, dan gaan wij over tot stemming op motie 3, de motie ‘Wonen op het water, zonlicht zien voor dag en dauw’. Deze motie is verworpen met 33 stemmen tegen en 6 voor. We gaan we over tot stemming over motie 4, ‘Schatting van de kosten watervisie’.

De heer BLOM (VVD): Voorzitter, mag ik een stemverklaring doen?

De VOORZITTER: De heer Blom, zeker.

De heer BLOM (VVD): Gelet op de verklaringen van de wethouder zojuist, denken we dat dit niet haalbaar is dit eerst te onderzoeken en daarom zullen we tegenstemmen.

De VOORZITTER: En ook deze motie is verworpen met 33 stemmen tegen en 6 voor. Er ligt geen voorstel onder dus we hoeven daar niet meer over te stemmen.

7.c: Zienswijze herindelingsontwerp Groningen, Ten Boer en Haren (raadsvoorstel 11 november 2016, 6022763)

De VOORZITTER: Mag ik de heer Luhoff van D66 het woord geven?

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. In juni, vlak voor de zomer, hebben wij al uitgebreid stilgestaan bij het toen nog voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten om de herindeling zelf ter hand te gaan nemen. Hoewel D66 op zich positief is over de herindeling, hebben wij net als andere fracties toen aangegeven wel een voorwaarde te willen verbinden aan een herindeling met ook de gemeente Haren. Kort gezegd komen deze voorwaarden erop neer dat wij willen voorkomen dat er door deze toetreding van Haren hinder ontstaat voor de gemeente Ten Boer en uiteraard ook voor onszelf. Daarom, voorzitter, wil ik een

amendement indienen om in de zienswijze op te nemen dat de door de Provincie gewenste toetreding van de gemeente Haren geen hinder mag betekenen voor de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen. Dank u wel.

Amendement 1: Geen hinder voor Ten Boer (D66, PvdA, SP, GroenLinks, VVD, CDA, Stadspartij, Student en Stad, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 100% Groningen)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 30 november 2016, besprekende de zienswijze herindelingsontwerp Groningen, Ten Boer en Haren,

constaterende dat:

- de Gemeenteraad van Groningen op 16 december 2015 het college van B en W opdracht heeft gegeven om in overleg met de gemeente Ten Boer te komen tot een concept herindelingsontwerp Groningen - Ten Boer;
- het college van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Groningen op 28 juni 2016 heeft besloten een herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer op te stellen;

Van mening zijnde dat:

- de gemeenten Ten Boer en Groningen geen hinder mogen ondervinden van de door de Provincie gewenste toetreding van de gemeente Haren aan het herindelingsproces;

besluit:

- om aan dictum I toe te voegen: “waarbij op pagina twee van het voorstel in de tweede alinea, na de zin, ‘Wij zijn positief (...) sterker zal maken.’, wordt toegevoegd: ‘Wij willen echter in de voorgenomen herindeling de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen geen hinder laten ondervinden door de voorgenomen toetreding van Haren’.”;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Luhoff. Andere fracties die hierover het woord willen voeren? De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. In juni hebben we inderdaad die discussie gehad. Toen hebben we vier punten aangegeven en die vier punten voor herindeling zijn nog steeds niet veranderd. Dat zijn de datum van 1 januari 2019 die niet overschreden mag worden, de financiële situatie van Haren die geen nadelige gevolgen mag hebben voor de nieuwe gemeente, dat er sprake zou moeten zijn van een lichte herindeling en een positieve en constructieve houding van alle drie de gemeentes. En in juni heeft de heer Luhoff ook gevraagd aan het college of het nodig was om die vier punten vast te leggen in een motie. De burgemeester zei toen dat dit niet nodig was maar we moeten nu, als we die zienswijze lezen, de teleurstellende conclusie trekken dat die motie kennelijk wel nodig was geweest. Nu ontbreekt het punt dat de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen geen hinder zouden moeten ondervinden van het besluit. Vandaar ook dat wij op het amendement van de heer Luhoff staan.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar mevrouw Koebrugge, VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. We staan ook op het amendement, wat niet wil zeggen dat Haren niet nog steeds van harte welkom is maar dan moeten ze wel willen. De hoofdlijnen die in de zienswijze zijn uitgewerkt, kunnen wij ook steunen. De VVD heeft bij het begrotingsdebat ook aandacht gevraagd voor de effecten op de begroting en de gemeentelijke lasten en heffingen. Dat wordt ook meegenomen in de hoofdlijnen dus we zijn tevreden. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u wel, voorzitter. Herindelingen moeten van onderop maar de inwoners van Haren krijgen de herindeling door de Provincie door de strot geduwd. Zoals eerder gezegd is de Stadspartij niet tegen een herindeling met Haren, zolang dit vrijwillig gebeurt. Het provinciebestuur kiest echte een heel andere weg. Met drang en dwang treedt het met voeten het in Haren democratisch genomen besluit en huwt het Haren uit aan Groningen.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, een vraag aan de heer Sijbolts. Waarom hebt u destijds mijn motie niet gesteund, in juni, die uitsprak dat we tegen een dwangfusie zijn?

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Omdat ik toen ook heb uitgesproken dat wij ook tegen een dwangfusie zijn. Het college heeft daar ook toezeggingen op gedaan en dat was voor ons voldoende. Bovendien wilden wij Ten Boer niet tegen ons in het harnas jagen want dat proces was op dat moment al vergevorderd en dat gaat volledig vrijwillig. Dus dat was de reden waarom wij die motie toen niet hebben gesteund.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Toezegging? Wat voor toezegging?

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Dat was een toezegging van het college in juni.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mijnheer Sijbolts.

De VOORZITTER: Wat is aan de hand, mevrouw Woldhuis?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mijn vraag is nog steeds: waarom hebt u toen die motie niet gesteund als u nu achteraf pas, in november gaat zeggen: “Ja, wij zijn ook tegen dwangfusie”?

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Dat heb ik altijd gezegd en ik heb u net verteld waarom wij toen zo gestemd hebben. Ook in de stemverklaring toen, trouwens.

Even over de reactie van het college op de herindeling en zienswijze daarop. Het college wijst er in die brief op dat op landelijk niveau Groningen een speler wordt met een groter voedingsgebied, behorende tot de top 5-steden van Nederland. Dat neigt naar onze mening een beetje naar een drang naar invloed, geld en macht die deze herindeling drijft. Die grootheidswaanzin hebben Gedeputeerde Staten bij monde van gedeputeerde Brouns in elk geval duidelijk gemaakt. Hij wil dat wij de omgeving van Amsterdam worden en samenwerken met de gemeente Amsterdam. Maar de Stads partij heeft liever een goede buur dan een verre vriend. Daarom staan wij ook op het amendement van D66, ik moet zeggen van de hele raad. Wij lezen dit zo dat het college Haren niet dwingt om zich bij Groningen te voegen en de keus van Haren blijft respecteren. Deze gemeente, de gemeente Haren dus, blijft wat ons betreft buiten die herindeling.

Tot slot nog een vraag aan het college. Denkt het college dat de Tweede Kamer het herindelingsproces met Haren zoals dit door de Provincie is ingezet nog voor de Tweede Kamerverkiezingen op de agenda heeft staan?

De VOORZITTER: U hebt nog een vraag van mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja voorzitter, ik hoor de heer Sijbolts zeggen dat de herindeling van onderop moet komen en dat het om inwoners gaat. Hij spreekt hier nu heel duidelijk uit dat de Stads partij tegen een herindeling met Haren is. Is het niet juist zo dat als de inwoners van Haren wel zouden willen indelen met Groningen, dit ook gewoon moet kunnen?

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, dat klopt alleen constateren wij dat een democratische meerderheid in de gemeenteraad van Haren en het college van Haren daar niet voor zijn.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Koopmans, ChristenUnie.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Ook de ChristenUnie kan zich grotendeels vinden in de voorgestelde zienswijze. Ook wat ons betreft is Haren uiteraard nog steeds van harte welkom zodat, zoals wordt gezegd, de gemeente nog veelzijdiger en sterker gemaakt kan worden. De tijd begint natuurlijk steeds meer te dringen om aan te sluiten bij Groningen en Ten Boer. Zoals verwacht is daar dan ook maandag het nieuwste hoofdstuk aan toegevoegd met een eigen zienswijze van de raad van Haren, uiteraard ingediend door de oppositiepartijen aldaar. Vandaar dat de ChristenUnie op het amendement staat dat door D66 is ingediend. De strubbelingen in Haren mogen het proces dat wij als gemeente samen met Ten Boer zijn aangegaan natuurlijk niet vertragen.

Een opmerking nog, misschien een bruggetje naar het volgende agendapunt. Er wordt gewezen op de sterkere positie die Ten Boer zal krijgen ten gevolge van de herindeling in het aardbevingsdossier. Maar we zien nu dat wij als stad achteraan in de rij staan als het gaat bijvoorbeeld over het verstevigen van gebouwen. Is het werkelijk zo dat Ten Boer er dan een sterkere positie van krijgt, als het zich bij de stad

heeft aangesloten of kan het ook tegen Ten Boer gaan werken? Graag nog een reactie van het college daarop. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. We gaan naar mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. De PvdA heeft zich meermaals uitgesproken voor een samenvoeging van de gemeenten Ten Boer, Haren en Groningen. Samen de vijfde gemeente worden levert economisch gezien grote voordelen op, dus werk, niet alleen voor deze gemeente maar ook voor Ten Boer en inwoners van Haren. Als we die nieuwe gemeente ook vormgeven op een manier met meer zeggenschap over de eigen omgeving, over de eigen dorpsomgeving, dan bestaat deze samenwerking zeker uit kansen. Het is dan ook bijzonder jammer dat het college en de meerderheid in de raad van Haren niet meer willen deelnemen aan de gezamenlijke overleggen. Dat betekent dat we een wat hobbelige weg opgaan. Wij willen in elk geval dat die auto die wij samen besturen niet tegen een boom tot stilstand komt. Dat linksom of rechtsom de weg naar Ten Boer vooruitgaat en wij in elk geval samen met Ten Boer de finish halen. Dit aspect kan dan ook duidelijker worden verwoord, dat in elk geval per 1 januari 2019 die samenwerking met Ten Boer doorgaat. Dat is dan ook de reden dat wij op het amendement staan.

Tot slot hebben wij nog één opmerking en die gaat over de gemeenschappelijke regelingen. Er staat een wat cryptische zin in de zienswijze, dat gemeenten na herindeling binnen de samenwerkingsverbanden een meer bepalende rol gaan spelen. Wat de PvdA betreft gaan we ook kijken van welke regelingen we af kunnen want ze vinden het niet democratisch en op grote afstand van de inwoners staan. We lezen de zin dan ook maar zo: we blijven met elkaar samenwerken in de regio maar wel op een democratischer manier dan nu het geval is. Graag een reactie van het college.

De VOORZITTER: De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik ga mij gemakshalve volledig aansluiten bij de woordvoering van het CDA.

De VOORZITTER: We gaan we naar GroenLinks, mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dank, voorzitter. Ook wat GroenLinks betreft biedt deze herindeling kansen voor Groningen, Ten Boer en ook Haren. Kans op een sterke, slagvaardige en ook groene gemeente. Wij konden ons dan ook vinden in de zienswijze maar we willen wel de wens daarbij onderschrijven dat het proces met Ten Boer hierbij niet wordt geschaad. Daarom staan wij dan ook onder het amendement.

De VOORZITTER: De heer Lammers, Student en Stad.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja, dank u, voorzitter. Ook wij kunnen ons vinden in de zienswijze die door het college is opgesteld. De uitnodiging voor Haren blijft staan en daarnaast wordt de wens uitgesproken om gezamenlijk te werken aan maatregelen die van belang zijn voor alle inwoners van de drie gemeenten en de drie organisaties.

Het amendement van D66 vraagt om de voorgenomen herindeling met Haren niet tot hinder te laten zijn voor de herindeling met Ten Boer. Ook dit amendement kunnen wij steunen. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank. In juni spraken we eigenlijk ook al over dit onderwerp en toen dienden wij een motie in waarin wij zeiden tegen een dwangfusie te zijn. We kregen toen geen enkele steun, van geen enkele fractie. De burgemeester gaf toen aan dat Haren liever zelfstandig wilde blijven maar dat er nog wel degelijk vertrouwen was in het herindelingsproces met Groningen en Ten Boer. De Stadspartij heeft wat dat betreft ontzettend boter op zijn hoofd door toen niet de motie te steunen en in te stemmen met het raadsvoorstel maar nu wel hoog van de toren te blazen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, wij zijn als Stadspartij altijd gewend om inhoudelijk sterke moties te steunen. Dat vonden wij op dat moment bij uw motie niet het geval dus daarom hebben wij die toen niet gesteund.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mijnheer Sijbolts, u bent voor of tegen een dwangfusie, zo ingewikkeld hoeft dat niet te zijn. En hier is de politieke arena, hier moet u uw mening geven en niet elders. Inmiddels heeft het gemeentebestuur van Haren het vertrouwen wel degelijk de nek omgedraaid. Als het er al ooit was. Ons standpunt is wat dat betreft ongewijzigd: geen dwang, maar als dat onverhoopt toch gebeurt, kan Haren erop rekenen dat wij ons 100% voor hen in gaan zetten, net zoals we dat doen voor alle andere inwoners van onze gemeente. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar het college. Wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Dank u wel. Laat ik beginnen te zeggen dat het college van Groningen Haren niet dwingt tot samenvoeging. Dat besluit is genomen door Gedeputeerde Staten en ligt straks voor bij de Provinciale Staten om dat al dan niet te bekrachtigen. Dat is het formele kader waar wij ons naar verhouden. Vanuit die beslissing vanuit de Provincie, die wij inhoudelijk met deze zienswijze wel kunnen volgen, is er een feit dat wij samen moeten werken met een gemeente die dat in meerderheid op dit moment niet wil. Dat is een ingewikkeld feit. We hebben altijd gezegd: "Haren is welkom en zal altijd welkom blijven aan onze tafel" en tot die tijd zullen wij ook de gesprekken oppakken met de door de Provincie aangewezen vertegenwoordigster van Haren, namelijk mevrouw Kool. Die zal ook na het provinciale besluit, wanneer het naar de Tweede Kamer gaat, gesprekken voeren over details en de vraag wat we doen voor de bevolking van de nieuwe grote gemeente, want dat is de scope als het gaat om voorzieningen, als het gaat om bibliotheekwerk, als het gaat om bestuur dichtbij. Al dat soort zaken gelden natuurlijk voor Ten Boer, maar die gelden natuurlijk in grote mate ook, als het gaat om de algemene aanpak, voor Haren. In die zin zijn we met elkaar bezig om voor de nieuwe gemeente zoals die eruit komt te zien na besluitvorming, of dit nu wel of niet met Haren is, het beste te doen en ons erop voor te bereiden. Wij hopen natuurlijk dat te zijner tijd Haren wel weer aan tafel gaat aanschuiven. Haren wacht nadrukkelijk op besluitvorming bij de Provincie en bij de Tweede Kamer. Dat is ook wel duidelijk te zien in de stellingname. Tot die tijd zullen wij gewoon verdergaan met Ten Boer en met mevrouw Kool om die nieuwe gemeente vorm te geven want dat is de missie en de opdracht die wij hebben gekregen.

Deze zienswijze sluit daar ook bij aan en gaat verder dan de platte benadering dat wij straks een van de vijf grote steden of gemeenten in Nederland zijn. Het heeft daadwerkelijk veel meer synergievoordelen dan alleen dat, ook als het gaat om woon- en leefklimaat, als het gaat om kwaliteit van groen. Die nieuwe gemeente gaat veel meer kwaliteit geven aan het vestigingsklimaat voor bedrijven, bijvoorbeeld ook door de International Schools die wij hebben; wij hebben primair onderwijs en er komt dan ook voortgezet onderwijs bij, of door het woonklimaat dat je met elkaar aanvullend kunt creëren voor het aantrekken van nieuwe mensen naar de stad en naar de nieuwe gemeente. Dat zijn allemaal voordelen die daar ook in zitten en die we ook hebben opgeschreven. Niettemin betreuren wij als college ook dat het nu onder dwang gaat vanuit de Provincie, omdat we ook veel liever hadden gezien dat het vrijwillig was en dat hebben we ook altijd uitgedragen en gezegd. Maar dat besluit ligt er en wordt straks waarschijnlijk bevestigd door de Provinciale Staten. We zullen ons op die manier blijven opstellen en dat zal een positieve en constructieve houding zijn om die nieuwe gemeente de beste start te kunnen geven die er is.

Dan even een paar vragen. De Tweede Kamer. De kans dat het nog voor de verkiezingen van de Tweede Kamer in de Tweede Kamer behandeld wordt, is niet zo heel groot. Hij is er wel. Het zou kunnen. Als de minister snel het besluit van Provinciale Staten oppakt in januari en het doorgeleidt, zou het misschien ook wel kunnen. Dat is even afwachten. Daar gaan wij niet over. Het is wel heel kort dag. Het zou ook best kunnen dat het eroverheen getrokken wordt.

Dan, wat in het amendement staat: de vertraging of de hinder die door de besluitvorming Haren zou kunnen plaatsvinden in ons proces. U kunt van ons aannemen dat wij als college er alles op zetten om samen met Ten Boer, indien de Tweede Kamer of de Eerste Kamer besluit om dit te vernietigen en Haren erbuiten te laten, een heel mooie nieuwe gemeente te gaan vormen. Daar is dit proces ook op gericht en wij zullen er alles aan doen om de eindtermijn van 1 januari 2019 niet in gevaar te laten komen. Voor zover wij nu kunnen overzien, in dit spoor dat wij nu met die nieuwe gemeente, bestaande uit drie oude gemeenten lopen, zien wij daar geen problemen. Het zal wel even lastig zijn, mocht het uiteindelijk wel tot een scheiding komen waarbij Haren geen deel meer uitmaakt van het geheel maar we zullen er alles aan doen om ook dan snel en adequaat te kunnen handelen om het proces met Ten Boer niet in gevaar te brengen. Dat ziet er op dit moment vertrouwenswekkend uit, dat kan ik u in ieder geval meegeven.

De democratische samenwerking. Ja, wij zijn voor zoveel mogelijk democratische samenwerking. Ik hoop dat ik uw vraag goed begrepen heb. Wij zijn in ieder geval niet voor heel veel GR-en en dat soort verbanden. We hebben het liefst dat de gemeente zichzelf kan vertegenwoordigen in een samenwerkingsverband en daar ook de menskracht en de bestuurskracht voor heeft om dat te doen. Wij zullen dus op die manier naar toekomstige samenwerkingsverbanden kijken, ook richting Haren overigens. Het is ook zo dat daar waar wij als centrumgemeente nu nog vaak optreden als centrumgemeente voor een groter geheel, wij dat ook op die manier zullen blijven doen. Het is bijvoorbeeld als het gaat om beschermd wonen zo dat wij ook Haren en Ten Boer vertegenwoordigen en dat zullen we ook gewoon blijven doen. Ik hoop dat ik daarmee uw vraag beantwoord heb en anders dan moet u nog even een verduidelijkende vraag stellen want dan heb ik het niet helemaal goed gehad.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nou, waar het ons om gaat is natuurlijk dat een aantal gemeenschappelijke regelingen wettelijk verplicht zijn. Een centrumgemeente ook. Maar er zijn er ook een paar waar wij voor hebben gekozen, omdat we zoveel gemeenten hebben. Als we straks minder gemeenten hebben maar krachtiger gemeenten, kunnen die beter hun zaakjes zelf regelen, dichter op de inwoners. Dus wij zouden ervoor pleiten om richting de herindeling te bekijken van welke gemeenschappelijke regeling wij af kunnen. Kunnen we andere vormen van overleg vinden, in plaats van dat soort structuren?

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, verhelderend. Dat is ook onze insteek en ik kan u ook zeggen dat de nieuwe gemeente in wording ook op die manier daarnaar kijkt. Die regelingen worden opnieuw onder de loep genomen. Sommige gemeenten zullen in staat zijn om veel meer zelf te doen dan nu het geval is, ook als het gaat om de positie van de gemeenten ten opzichte van de Provincie. Ook daar zit een soort relatie waarbij de Provincie bij vele andere gemeenten dan Groningen toch nog heel veel taken doet die je eigenlijk prima zelf zou kunnen doen als grotere gemeente. Dus die discussie wordt breed gevoerd, kan ik u zeggen en dit zal ook onze insteek zijn. Wij gaan ervan uit dat na een herindeling van de provincie Groningen, elke gemeente in principe zijn eigen broek kan ophouden, tenzij het tegendeel is bewezen en er andere maatregelen moeten komen. Nou, dat zien we dan wel. Maar dit is wel de insteek en dat is ook de reden waarom het in onze ogen wel verstandig is dat die nieuwe gemeente zal bestaan uit Groningen, Haren en Ten Boer om op die manier voor de inwoners, want daar gaat het ons primair om, de beste vertegenwoordiging en ook de beste positie te hebben en de beste voorzieningen te kunnen handhaven. Onze insteek is dus nog steeds positief. Wij zien de meerwaarde van die nieuwe gemeente. Daar zullen we ook hard aan blijven werken, totdat wij natuurlijk door een Tweede Kamer op een ander pad worden gestuurd. Dan zullen we er alles aan doen om dit samen met de gemeente Ten Boer tot een goed einde te brengen, ook voor de termijn die wij met elkaar hebben afgesproken. En nogmaals, daar hebben we alle vertrouwen in. Wij hopen op een goede afloop. Een mooie nieuwe gemeente Groningen, Haren en Ten Boer en daar zullen we ons best voor blijven doen. Het amendement nemen we over. Dus u hoeft er niet over te stemmen maar het mag wel.

De VOORZITTER: Nou, sowieso is het een amendement waar iedereen op staat dus ik weet het niet. Maar als u allemaal graag wilt stemmen dan gaan wij ook stemmen. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Nou, het is mooi dat het college het overneemt, dat is ook niet zo moeilijk natuurlijk, als de hele raad daar straks voorstemt. Maar ik wil eigenlijk nog wel een inhoudelijke reactie weten waarom dit zinnetje er niet al in eerste instantie in stond, omdat we dat debat hebben gehad en de zienswijze eigenlijk net niet dat debat weerspiegelt.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, vanwege de toezeggingen die toen gedaan zijn dat het proces met Ten Boer onverkort door blijft gaan, wat er ook verder gebeurt en dat we ons nu richten op een flexibele organisatie, waarbij we op dit moment de drie gemeentes kunnen accommoderen in een nieuwe visie, want die moet nu ontwikkeld gaan worden, ook op voorzieningenniveau. Als onverhoopt de Tweede Kamer of de Eerste Kamer een ander besluit neemt, dan zijn we ook in staat om weer af te schalen naar de oorspronkelijke gedachte zonder 1 januari 2019 te verliezen. Dus daarmee was het college overtuigd dat wij met die toezegging en herhaalde toezegging overigens, daaraan voldaan hebben.

De VOORZITTER: Is dat een afdoende antwoord, mijnheer Bolle?

De heer BOLLE (CDA): Daar moet ik nog even over nadenken.

De VOORZITTER: De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dat geeft mij de tijd, terwijl de heer Bolle nog even nadenkt, mijn vraag te herhalen. Ik had het college gevraagd of het werkelijk denkt dat Ten Boer in een sterkere positie komt als het bij de stad aansluit, in het aardbevingsdossier.

De VOORZITTER: Wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, dat is een heel nieuwe dimensie. Ik heb toevallig afgelopen week met een collega-wethouder uit Ten Boer daarover gesproken, ook in relatie tot onderwijshuisvesting. Als nieuwe gemeente krijg je er een heel intensieve aardbevingsgemeente bij. Dat wordt dus jouw gemeente, het zijn jouw inwoners als nieuwe gemeente en dat betekent dus dat wij op die manier ook een heel andere positie zullen krijgen in het hele aardbevingsdossier dan nu als gemeente Groningen, waarbij we een andere relatie hebben en ook een iets andere invloedssfeer. We zitten dan middenin dat gebied, met alle gevolgen van dien en daar zullen we ons naar moeten verhouden. Dat betekent dus ook dat de nieuwe gemeenteraad ook een heel andere agenda erbij krijgt. Niet alleen plattelandsbeleid maar ook aardbevingsbeleid en aardbevingsproblematiek. Dat zal nog tientallen jaren na deze nieuwe periode voortduren. Of die positie er nou zwakker of sterker van wordt; in onze ogen zou het niet moeten uitmaken want voor de oude gemeente Ten Boer zijn nu allerlei regelingen. Die neem je dus als nieuwe gemeente gewoon over en je zult ook als nieuwe gemeente moeten strijden voor de belangen van iedereen die daar op dit moment last van heeft.

De VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Schroor. Dan gaan wij over tot stemming op amendement 1, 'Geen hinder voor Ten Boer'. Verrassend genoeg met 39 stemmen voor aangenomen. Dan moeten wij nog formeel stemmen over de zienswijze. Ja, het is een raadsvoorstel. En met inachtneming van de aanpassing die we daarnet hebben aangenomen ... Mijnheer Sijbolts, gaat uw gang.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, met het amendement is de zienswijze een stuk beter geworden en de Stadspartij loopt niet weg voor verantwoordelijkheid wanneer de Provincie haar grootheidswaanzin bij ons op het bordje gooit. Dus daarom hebben we ingestemd met dit voorstel.

De VOORZITTER: Anderen nog een stemverklaring? Dat is niet het geval. Ik was midden in de zin: met inachtneming van die aanpassing in het amendement hebben wij dus nu dit raadsvoorstel aangenomen.

7.d: Reclamebeleid 2016 (raadsvoorstel 27 oktober 2016, 5995666)

De VOORZITTER: De heer Ruddijs, PvdA.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Het goede aan het voorstel dat voorligt is dat onnodige rompslomp en bureaucratie wordt weggenomen voor ondernemers die met reclame-uitingen aan de gang gaan. Het voorbeeld van de Zwanestraat heeft denk ik heel veel fracties aangesproken en mijn fractie ook. Er zit ergens wel een grens aan wat je kunt hebben in een stad. Las Vegas, Piccadilly Circus, Times Square, ze zijn prachtig in hun eigen context maar dat is niet een trend die wij graag op de Grote Markt willen. Je zou dit voorstel kunnen lezen als een voorstel van 'vrijheid blijheid, we gaan eens kijken hoe ver wij kunnen gaan' want een groot plein, de ruimte, een grote markt, een groot plein, kunnen veel meer reclame verdragen dan een gewone straat. Terwijl we in Groningen juist een traditie hebben van rustig aan, fatsoenlijke reclame op de plint en bij uitzondering wat hoger op de gevel.

Om dat beleid te continueren en ook dat signaal te geven, hebben wij een amendement geformuleerd, waarin je duidelijker ziet in het stuk dat die vrijheid-blijheid wel opgaat voor de manier van met elkaar omgaan maar dat het eindresultaat nog steeds is dat we heel zorgvuldig omgaan met onze mooie stad, met onze kwetsbare gevels en de uitstraling en kwaliteit van de binnenstad, want dat stond ook centraal bij ons hele verhaal rond de bestemming binnenstad. Vandaar dat wij een amendement indienen, samen met GroenLinks, de SP, ChristenUnie en 100% Groningen om dat aspect te benadrukken. De goede interpretatie van deze voorstellen is nodig. En daar wil ik nog aan toevoegen dat een goede samenwerking met ondernemers ook wel handhaven en duidelijk zijn betekent. Het voorbeeld dat wij genoemd hebben in de

commissie was ook langs de A7, aan het eind van onze gemeente bij Engelbert het lichtscherf dat daar geregeld opduikt. We hadden gehoopt dat dit de afgelopen twee weken al zou zijn weggehaald, in het kader van een strikte handhaving. Dat is helaas niet gelukt, dus kunt u daar nog even op ingaan, de handhaving: hoe staat het college daar tegenover? Dank u wel.

Amendement 2: Reclamebeleid, wel gemakkelijker, niet lelijker (PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, SP, 100% Groningen,

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 30 november 2016, besprekende het reclamebeeld 2016,

constaterende dat:

- het reclamebeleid voor ondernemers wordt vereenvoudigd;
- het huidige reclamebeleid ook op grote markten en pleinen terecht heeft geleid tot reclame-uitingen op de plint en slechts in beperkte mate op de hogere gevels;
- er inhoudelijke wijzigingen voor het reclamebeleid worden voorgesteld;
- er voor de grote markten en pleinen wordt voorgesteld een reclameregime in te stellen dat mogelijk wordt uitgelegd als een verruiming van dit beleid;

overwegende dat:

- juist de beleving van grote markten en pleinen van essentieel belang is voor de kwaliteit van de Groninger binnenstad;
- met het vaststellen van de Binnenstadvisie juist de aandacht voor de (belevings-)kwaliteit van binnenstad prioriteit heeft gekregen;
- de stad juist dit kwartaal actief betrokken is bij de ruimtelijke en architectonisch kwaliteit van de oostwand van de Grote Markt;
- de huidige hoeveelheid lichtreclames op de grote markten en pleinen voldoende is;
- terughoudendheid met het toevoegen van lichtreclames op de grote markten en pleinen boven de plint (hoger op de gevels) gewenst is;

besluit:

- het voorstel order dictum I. als volgt te wijzigen: “het Reclamebeleid 2016 Deel A vast te stellen; met dien verstande dat de tekst op blz. 21:

“In het gebied Pleinen en brede straten is het mogelijk boven de plint reclame aan te brengen, gezien de specifieke opgave zijn hiervoor geen sneltoetscriteria opgesteld”

wordt vervangen door de tekst:

“In het gebied Pleinen en brede straten is het in principe mogelijk boven de plint reclame aan te brengen.

Dit kan niet op basis van de sneltoetscriteria. Gezien de specifieke opgave gebruiken we de algemene criteria om tot maatwerkoplossingen te komen”

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Ruddijs. De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. De SP is altijd kritisch geweest op de vercommercialisering van de openbare ruimte. Volgens de SP is de mens veel meer dan alleen consument. Wij zijn van mening dat men tegenwoordig te veel gevraagd en ongevraagd wordt aangesproken als consument. In het voorstel wordt vooral gesproken over een faciliterende rol van de gemeente en dan moet je meteen een vraag stellen: faciliterend, naar wie? Het stuk toont aan dat dit bovenal faciliterend is naar ondernemers in plaats van dat er een belangenafweging wordt gemaakt of dat er een samenhangende visie uiteen wordt gezet over het belang van onze publieke ruimte. Oftewel, het stuk is te veel geschreven om reclame-uitingen makkelijker mogelijk te maken, in plaats van ze terug te dringen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Dijk. Anderen hierover het woord, nog? Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, voorzitter, een aantal zorgen inderdaad in de commissie en eigenlijk, dat mag ook wel eens gezegd worden, heeft de wethouder mij er best van overtuigd dat er draagvlak gecreëerd kan worden rond reclame, dat we een goed nieuw beleid krijgen waar ook behoefte aan is. Wat dat betreft het voordeel van de twijfel. We zijn erg benieuwd naar de evaluatie. We staan wel op de motie van de PvdA en we zien het wel tegemoet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Woldhuis. De heer Van der Glas, GroenLinks.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Een versoepeling van de regels voor reclamebeleid kan leiden tot een toename van lichthinder op bepaalde plekken in deze stad. GroenLinks is geen voorstander van lichthinder. Daarom staan wij ook op het amendement van de PvdA.

In ditzelfde licht wil ik ook mijn waardering uitspreken voor het feit dat de wethouder heeft toegezegd het 's nachts uitschakelen van abri's mee te nemen in de nieuwe aanbesteding. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Is de fractie van GroenLinks ook een voorstander van het terugdringen van reclame in de publieke ruimte?

De VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Nou, terugdringen van reclame in de publieke ruimte, we snappen de redenatie van het college, dat versoepeling in een aantal gevallen dingen eenvoudiger maakt. Maar wat ik eerder aangaf: het moet niet ten koste gaan van het leefgenot van mensen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wat vindt de GroenLinks-fractie van de grote lichtbakken aan reclame die nu op de Grote Markt staan?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Nou, dat lijkt mij evident. Daar zijn wij geen fan van.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wat doet u er dan tegen?

De VOORZITTER: De heer Van der Glas, nog één keer.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Oh, ik miste uw vraag geven.

De heer DIJK (SP): Wat de fractie van GroenLinks daar dan nu tegen doet, als u daar geen voorstander van bent.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Het amendement van de PvdA steunen om te zorgen dat het niet erger wordt, in de toekomst.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Dat het makkelijker wordt om vergunningen te verlenen in een pakketje in plaats van allerlei loketten langs te gaan, dat vinden wij prima maar we willen niet dat de stad er lelijker op gaat worden. Helemaal niet met de plannen die er zijn voor de binnenstad, waarbij het college zegt een rustiger straatbeeld te willen. Dan kan het niet zo zijn dat de stad volgehangen gaat worden met allemaal banners, uitingen met allerlei lampjes, enzovoort. Dat is niet de stad die wij willen. Het college antwoordde daar in de commissie behoorlijk goed op, in ieder geval het deel dat wethouder Van der Schaaf heeft aangegeven. Hij zegt: "Het is een gedragen visie met meer kwaliteit en ook verbondenheid met erfgoed en welstandsnota's en alle nota's die er spelen." Maar wethouder Van Keulen gaf aan: "We gaan geen Maastricht worden." Toen dacht ik: wat gaan we dan nu wel worden? De een hangt misschien wat meer op de ene lijn en de ander op de andere lijn maar ik zou nog graag van het college willen horen: wat staat u voor ogen?

En als tweede: Ondernemers gaan het per straat reguleren. Wat ons betreft zou dat best kunnen werken maar het kan ook zo zijn dat het niet gaat werken, dat wil zeggen dat de grote ondernemers in een straat het straatbeeld gaan bepalen. De heer Ruddijs gaf het ook al aan, er zijn wel grenzen aan wat wij een gewenst straatbeeld vinden. Dus ik zou het college willen vragen: laten we eens kijken hoe dit gaat werken. Wat levert het in de praktijk op? Het wordt sowieso makkelijker voor ondernemers, voor degene die vergunningen aan gaat vragen, maar wat levert het op in het straatbeeld, in het totale pakket dat wij in de binnenstad allemaal gaan doen? Zou het college kunnen toezeggen om daar over, zeg maar zo'n twee jaar,

eens te kijken: dit hebben we gedaan, dit hebben we uitgevoerd en dit heeft het ons allemaal opgeleverd?
Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, voorzitter, dank u wel. Wij zijn erg positief over het voorstel dat hier voorligt. Een duidelijke set regels aan de voorkant waar ondernemers mee uit de voeten kunnen en het stimuleren van zelfregulering aan de achterkant en: kom er samen uit. Volgens mij is dat net het stukje extra vrijheid voor ondernemers dat zij goed kunnen gebruiken in de stad. We zien het dan ook positief tegemoet en die angstige verhalen zien wij niet zo tegemoet. Wat ons betreft is deze set regels duidelijk voor de ondernemers. Wij zien het op deze manier wel rooskleurig tegemoet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kuik, CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het is goed dat we nieuw beleid hebben op dit punt, op reclamebeleid. Mooi dat er minder papierwerk is voor ondernemers en erg goed als straten ook samenwerken. Dat is ook mooi voor de uitstraling van de stad. Het college heeft ons ook verzekerd dat toegankelijkheid een belangrijke voorwaarde is. Dat is natuurlijk een punt, zeker waar het gaat om uitstillingsbeleid. Het is niet zomaar loslaten maar ook in gesprek blijven en daarop blijven handelen en controleren.

De tijdelijke reclame in de openbare ruimte, daar zijn we niet voor. Dat geef ik nu maar mee, dat doe ik niet in een motie maar ik geef het nu mee, dat wij niet voor dat stuk zijn. Voor de rest ben ik benieuwd naar de uitleg van de wethouder, wat nu precies het verschil is met dit amendement van de PvdA.

De VOORZITTER: De heer Schimmel, D66.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja, voorzitter, zoals ik ook in de commissie heb aangegeven, zijn wij wel zeer tevreden met dit reclamebeleid en in tegenstelling tot een aantal opmerkingen dat hier is gemaakt, waar toch een zeker cynisme in doorklinkt, hebben wij nog niet het idee dat wij hier te maken hebben met een grote versoepeling van de regels. Ik denk dat we vooral te maken hebben met een verduidelijking van de regels. We geven ondernemers een duidelijke set mee met heldere regels, die niet in verschillende nota's te vinden zijn maar gewoon op een plek, centraal, wat er mag. En als een ondernemer dat wil, dan kan hij in overleg met het college daarvan afwijken, wat volgens mij absoluut niet wil zeggen dat een ondernemer dan maar zijn gang kan gaan. We bieden maatwerk want, in tegenstelling tot de SP zijn wij niet per definitie heel cynisch over reclame. Reclame kan soms ook mooi zijn. Ik zie dat ik een interruptie heb.

De VOORZITTER: Ja, maar u was midden in een zin. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, voorzitter, ik snap de aantijging van cynisme niet. Volgens mij is het rijkelijk optimistisch en zeer strijdbaar om juist in reclame vercommercialisering van een publieke ruimte tegen te gaan. Daar spreekt juist een bepaalde strijdbaarheid uit. Het gaat mij niet om de uitstallingen zoals mevrouw Kuik net bijvoorbeeld aantoonde, het gaat me niet om de kleine uitstallingen van de kleine ondernemers in bijvoorbeeld de Zwanestraat. Het gaat me om de grote lichtbakken, de grote gevels aan de bovenkant van de Herestraat, waardoor mensen het mooie straatbeeld van een straat als de Herestraat niet meer kunnen zien. Daar gaat het mij om. En dat wordt niet teruggedrongen.

De VOORZITTER: De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ik wil best een esthetische discussie met de heer Dijk gaan voeren over wat mooi is en wat niet, maar om ongevroegd de vraag van mevrouw Jongman te gaan beantwoorden die vroeg: "We worden geen Maastricht, wat worden we dan wel?" Volgens mij blijven we gewoon de stad Groningen. En volgens mij kan het in sommige gevallen zo zijn dat bepaalde dingen zoals het Hooghoudt-logo op een gegeven moment ook iconisch voor een stad worden. Ik wil dat niet per definitie verbieden. En nogmaals, volgens mij hebben we hier te maken met een verduidelijking van regels en niet dat we ondernemers maar massaal de vrijheid geven. We houden mogelijkheden open om van de bestaande basisregels af te wijken maar in essentie gelden gewoon nog steeds die basisregels, waarbij iedereen weet waar hij aan toe is. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Schimmel. Wie mag ik dan nog het woord geven? Niemand meer? Goed, dan gaan we naar het college. Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. Ik zal even beginnen en daarna zal collega Van Keulen het woord even nemen. Ik wil even beginnen met aan te sluiten bij wat de heer Schimmel zei, daarnet. Natuurlijk verandert er het een en ander maar als je eigenlijk kijkt, is de kern van deze nieuwe reclamenota geen versoepeling van regels maar vooral een verduidelijking. Heel mooi gezegd. Dat heeft waarde aan twee kanten. Het heeft waarde aan de kant van de ondernemer. Of je nou streng bent of minder streng, niemand heeft belang bij onduidelijke regels maar wel bij snelle en duidelijke beslissingen. Daar heeft ook de gemeente belang bij, als het bijvoorbeeld over het punt van handhaving gaat, om even op het punt van de heer Ruddijs in te gaan. Op het moment dat regels helderder zijn, duidelijker zijn, kunnen we ook gerichter en scherper handhaven op de excessen. Ik hoop dat we dat binnenkort ook gaan doen op het vreselijke lichtscherf bij de A7. Dat hebben we al eens een paar keer eerder gedaan. Ik begrijp van u dat het er nog staat maar we hopen daar zo snel mogelijk een eind aan te kunnen maken. Maar dat even over de handhaving.

Ik ga even verder over het idee achter de reclamenota. Het zijn inderdaad nieuwe regels die beter aansluiten bij de realiteit. Voor alle duidelijkheid, daar begon mevrouw Jongman ook al over, de uitgangspunten voor het reclamebeleid zitten natuurlijk in de nota Ruimtelijke kwaliteit 2014 en ook in het welstandsbeleid. Er zit inderdaad een stevige relatie tussen bewaren van erfgoed en ruimtelijke kwaliteit van een stad in samenhang met reclame. In die zin ben ik het ook met de heer Schimmel eens dat het niet per se een aantasting hoeft te zijn van de openbare ruimte, mits het goed is vormgegeven. Wat daarbij ook past, dat is echt een nadrukkelijk uitgangspunt geweest in de nota Ruimtelijke kwaliteit, is dat wij het definiëren en bewaken van ruimtelijke kwaliteit niet alleen iets willen laten zijn van de gemeente of nog enger, van het Zuiderdiep, zoals het in het verleden weleens werd beleefd. Nee, het bewaken van ruimtelijke kwaliteit is iets waar ook ondernemers en bewoners zich voor verantwoordelijk moeten voelen. Ruimtelijke kwaliteit is van iedereen. Dat betekent dat wij geprobeerd hebben om met de zelfregulering zoals in de Zwanestraat, en met succes, ondernemers meer vrijheid en meer verantwoordelijkheid te geven en ik vind dat dit zeker in die straat heel goed gelukt is. Kan dat dan overal? Nee. Zal het ook overal gebeuren? Nee, maar daar waar het kan zullen we die mogelijkheid scheppen en we blijven er ook altijd bij als overheid om de belangen van anderen zoals bezoekers en het algemene beeld te bewaken.

Dan even het punt van het amendement dat is ingediend. ‘Reclamebeleid wel gemakkelijker, niet lelijker’. Nou, qua titel spreekt ons dat enorm aan want het is ook de kern van onze nota. Ik zou zeggen: ‘gemakkelijker en mooier’. Dat zou een nog betere titel zijn. Het klopt inderdaad dat wij hebben aangegeven dat de grote pleinen, gezien de maat, zich boven de plint beter lenen voor reclame-uitingen dan bijvoorbeeld een drukke winkelstraat als de Herestraat of de Zwanestraat. Maar we hebben heel duidelijk in de regels gezegd dat we dat niet via sneltoetscriteria gaan regelen. We gaan echt zeggen dat ook voor grote pleinen de sneltoetscriteria gelden, de basisregels gelden alleen voor de plint. Voor nieuwe reclame, ook daarboven, zullen we gewoon op basis van het welstandsbeleid en de algemene criteria een afweging moeten maken. Ik kan mij voorstellen, dan geef ik ook antwoord op het punt van mevrouw Kuik – “Wat betekent dit amendement nou in de ogen van het college?” – dat de tekst zoals die er nu stond er onduidelijkheid over geeft. Alsof wij nu meer ruimte zouden geven op basis van sneltoetscriteria voor reclame op de gevels op grote pleinen. Dat is duidelijk niet het geval. We zullen net als nu per geval een beoordeling moeten maken op basis van algemene criteria en ik vind eerlijk gezegd dat het amendement zoals het is ingediend door een aantal partijen, eigenlijk een betere uitleg geeft van het beleid zoals we beoogen dan onze eigen tekst. Dus in die zin kunnen wij dit – dat zeg ik nu alvast, ik ben nog niet helemaal klaar – aan het oordeel laten van de raad.

Nog een aantal specifieke punten. Het punt van lichthinder, even aangegeven door de heer Van der Glas. Ook daar sluiten wij natuurlijk sowieso aan bij wettelijke kaders die daarvoor gelden. Maar het is natuurlijk ook een aspect dat nadrukkelijk meespeelt in de beoordeling. Tot slot nog even over mevrouw Jongman, die aangaf dat de woordvoering van mij haar wat meer aansprak dan die van collega Van Keulen – op zich kan ik me daar trouwens iets bij voorstellen – maar over de onduidelijkheid die er was: kijk, deze nota Reclamebeleid is natuurlijk ingebed in de uitgangspunten ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit gaat uit van Groningse ruimtelijke kwaliteit. Worden we dan zoals Maastricht? Ik denk het niet want we zijn echt een ander type stad dan Maastricht, met andere kwaliteiten. Wat we wel gemeen hebben met Maastricht, en hoe we dat precies doen is altijd een tweede, is dat wij goed reclamebeleid hebben ingebed in een algemeen welstandsbeleid en reclamebeleid en dat wij het ondernemers wel gemakkelijker willen maken maar dat dit niet mag betekenen dat onze stad er minder fraai van wordt.

De VOORZITTER: Wethouder Van Keulen. U mag eroverheen komen.

Wethouder VAN KEULEN: Voorzitter, we evalueren eigenlijk voortdurend, dat is ons systeem. We kijken steeds welke ontwikkeling we hebben in de stad. Maar het lijkt me hartstikke goed om over een jaar of twee te kijken: waar staan we nu voor en hoe heeft het beleid uitgedaagd en vergt het aanpassing? Dus die toezegging doen we bij dezen.

En verder heeft collega Van der Schaaf mij al het gras voor de voeten weggemaaid. Ik heb hier niets meer aan toe te voegen. We doen het de volgende keer andersom.

De VOORZITTER: Goed, dan gaan we over tot stemming op het amendement 'Reclamebeleid wel gemakkelijker, niet lelijker'. De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja, een korte stemverklaring. Volgens mij is dit amendement eigenlijk overbodig, ook vanwege de overwegingen waarin wordt gezegd dat de huidige hoeveelheid lichtreclame op de Grote Markt per definitie voldoende is. We zouden ons best kunnen voorstellen dat er af en toe wat meer komt. Daarom zullen wij hier toch tegenstemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we over tot stemming op amendement 2.

25 stemmen voor, 14 tegen. Dat wil zeggen dat het amendement is aangenomen.

Dan gaan we door met de stemming op het raadsvoorstel zelf. Het raadsvoorstel is aangenomen met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen.

8. Discussiestukken

8.a: is 7c geworden.

8.b: Reactie op het concept Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2017-2021

De VOORZITTER: Als iedereen nu gewoon discipline toont en mevrouw Van Gijlswijk een dienst wil bewijzen, dan doen we het allemaal wat korter dan we van plan waren. Wie mag ik als eerste het woord hierover geven? De heer Van der Schaaf? Wethouder Van der Schaaf heeft het woord.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, excuus, ik had het even aangekondigd maar blijkbaar niet helemaal afdoende. Het lijkt mij goed om even namens het college de laatste stand van zaken door te geven. Dat hebben we ook min of meer aangekondigd in onze brief, de laatste stand van zaken met betrekking tot de nieuwbouwregeling, de voor ons buitengewoon belangrijke regeling in het MJP, om die even met u te delen. Zoals wij in de brief hebben aangegeven op het moment van schrijven, maakten we ons grote zorgen of wij tot een akkoord zouden komen met de NCG en de NAM en de regio en het Rijk straks ook, over de continuering van een goede nieuwbouwregeling voor de stad. Dat is van groot belang. Ik kan u intussen vertellen dat wij vanmiddag een overleg hebben gehad met de heer Alders, de NCG en dat dit heeft geleid tot een conceptregeling die weliswaar nog officieel moet worden vastgesteld in de gremia maar waar wij in ieder geval als college prima mee uit de voeten kunnen. Daar zijn we dus buitengewoon verheugd over. Helaas zijn wij nog niet in staat om de inhoud van die tekst met u te delen, omdat we daar nog met anderen afstemming over moeten hebben maar ik denk wel dat het relevante informatie is voor uw discussie. Ik kan even twee dingen noemen waar de discussie over ging. Het ene punt hebben we ook nadrukkelijk aangegeven in de brief: onduidelijkheid of die nieuwe regeling ook geldt tussen de 0,04 contour en 1,0 contour, waar ongeveer drie kwart van onze stad in zit, dus heel veel nieuwbouwprojecten die op dit moment ook heel veel last hebben van onduidelijkheid van die nieuwbouwregeling. Daarover is in de tekst opgenomen dat ontwikkelaars die dat willen en gebruik willen maken van aardbevingbestendig bouwen, de redelijke meerkosten inderdaad vergoed zullen krijgen door de NAM. Dat was tot nu toe onduidelijk.

Het tweede punt dat belangrijk is voor ons, is dat de gemeente het primaat behoudt als het gaat om stedenbouwkundige of andere ruimtelijke afwegingen. Natuurlijk mag van de gemeente verwacht worden dat wij ook met seismiciteit rekening houden, maar het mag nooit zo zijn dat op die manier onze ontwikkelmogelijkheden worden beperkt. Ook daar voorzien, naar het oordeel van het college, deze regelingen meer dan voldoende in.

U krijgt van ons nog, op het moment dat wij ze hebben vastgesteld met de gremia, de definitieve regelingen te zien. We zullen ze zelf ook nog als college moeten vaststellen maar het leek ons wel verstandig om dit

vooraf met u te delen. Rest mij nog u als raad te danken voor de steun die u het college hebt gegeven in dezen in het eerdere debat en ook verder, buiten de raad om. Dat heeft ons zeker geholpen.

De VOORZITTER: Ik denk dat het overtoepen van wethouder Van der Schaaf vandaag wat lastig wordt. Is er iemand die hierover het woord wil voeren? Mevrouw Koebrugge, VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. We zijn blij met de mededeling van de wethouder want, zoals we ook bij het vorige debat hebben aangegeven, we maakten ons zorgen over de ontwikkelingen in de stad op het moment dat zo'n nieuwbouwingeregeling er niet zou komen. De ontwikkeling mag geen hinder ondervinden van het feit dat er bevingrisico's zijn. Het is goed dat het nu in ieder geval georganiseerd is. En we hebben er vertrouwen in dat het dan ook goed komt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen? De heer Ruddijs, PvdA.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie wil ook het college complimenteren. Want er wordt ook geconstateerd dat Groningen geen tweederangs Nederlandse stad is en wij willen zeker niet onder curatele gesteld worden, als het gaat om onze eigen stedelijke ontwikkeling. Dat heeft het college goed weten uit te onderhandelen. Complimenten daarvoor en zo kunnen we verder.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Ruddijs. Anderen? Mevrouw Kuik, CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Ook wij zijn blij met de mededeling van de wethouder. We hebben nog een ander punt dat we toch even onder de aandacht willen brengen en dat zijn de meetinstrumenten. Het gaat even om de veiligheid en preventief beleid. Naar aanleiding van een werkbezoek zijn we op de hoogte gebracht van tiltmeters, meters die meer kunnen meten en nauwkeuriger zijn dan versnellingsmeters, die nu worden gebruikt. Hiermee krijg je ook niet het volledige plaatje maar heb je wel meer informatie. Daar zijn duidelijke beelden van te zien, waarop versnellingsmeters bijvoorbeeld niet aangeven dat de stad geraakt is door een aardbeving maar met die tiltmeters wordt wel aangegeven welke effecten dit heeft gehad. Het is allemaal heel technisch maar het is wel een punt waarvan wij zeggen: "Kijk er nou even naar of die tiltmeters goed zijn om in te zetten in de stad want je hebt meer informatie." Dat is denk ik ook goed voor onze inwoners, om daar gebruik van te maken. Dus daar zouden we nog aandacht willen vragen bij het college om dat mee te nemen en er desnoods als gemeente zelf ook naar te kijken.

Een ander punt dat we nog willen meegeven, is het belang van kleine ondernemers. We zien dat die worden meegenomen bij herstel van schade. Daar wordt een overzicht gegeven van plaatselijke ondernemers maar wij krijgen te horen dat het bij de versterkingsopdracht nog heel lastig is voor kleine ondernemers om als zelfstandige mee te doen. Ook dat is een aandachtspunt dat wij het college willen meegeven.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik heb daar nog wel een vraag over. Dat werkbezoek heb ik een jaar geleden ook gehad maar is het nu de bedoeling van het CDA dat bepaalde organisaties of bedrijven die iets doen op het gebied van aardbevingen hier specifiek aandacht krijgen? Of is het een algemene oproep voor bedrijven die daarmee bezig zijn?

Mevrouw KUIK (CDA): Nou, ik ben blij dat de VVD een jaar geleden dat bezoek ook heeft gehad. Bijzonder dat u hier dan niet iets over heeft gezegd want het is wel belangrijk om die metingen goed te hebben. Als blijkt dat een instrument scherper is dan wat wij nu hebben, vinden wij het wel belangrijk om dat dan ook in te zetten. Aan die informatie hebben we natuurlijk wat en zo kunnen we ook beter die schade beoordelen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord willen voeren? De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Het belangrijkste discussiepunt was natuurlijk de nieuwbouwingeregeling. Wij zijn blij met de mededeling die het college net heeft kunnen doen want wat ons betreft kan het niet zo zijn dat de NAM invloed krijgt op het gebied van stedenbouw, welstand, architectuur en ander ruimtelijk beleid. Het kan ook niet zo zijn dat de rekening voor het aardbevingsbestendig wonen en ontwikkelen en werken bij bedrijven en bewoners komt te liggen. Dat zorgt voor een ongelijk speelveld

en heeft grote invloed op het investeringsklimaat in de stad, wat het college zelf ook al eerder in de brief heeft geschreven. Daarnaast kunnen we ons heel goed vinden in de conceptreactie die het college al heeft gestuurd naar ons. Ook wij zijn positief over de inzet op versnelling en vereenvoudiging van schadeherstel en versterking. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik kan mij eigenlijk grotendeels aansluiten bij mijn voorganger. Ook wij vinden de positie van de NAM wel lastig. Het college ziet de NAM ook alleen als geldschietter en daar zijn we ook blij om. We vinden ook dat de schadeafhandeling en de versterkingsoperaties sneller moeten gaan want bewoners hebben hier recht op. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Ja, de heer Luhoff zei het al: het discussiepunt over de nieuwbouwregeling, daar is de angel nu zo ongeveer wel uitgehaald. Maar dit meerjarenplan bevat zeer belangrijke stappen in het versnellen en vereenvoudigen van schadeherstel en versterking.

Voorzitter, machtige tegenstanders zoals de NAM en een stugge minister Kamp, verdienen een tegenmacht. Een tegenmacht van gezamenlijk optrekkende Groningers uit Stad en Ommeland. De stappen die tot nu toe zijn gezet, zijn te danken aan deze gezamenlijke tegenmacht van Groningers. Dat moeten we vasthouden totdat we de strijd voor minder gaswinning hebben gewonnen. Vasthouden totdat we de NAM uit het systeem hebben gehaald. Vasthouden tot Groningers uit Stad en Ommeland in veiligheid in fatsoenlijk herstellende en versterkende huizen hier rustig kunnen wonen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Dijk. Dan gaan we naar mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan mij volledig aansluiten bij de heer Luhoff wat betreft het volgen van een bepaling of een woning risicovol is, om dat een beetje te versnellen. Soms is die periode gewoon veel te lang. En minder geld voor proceskosten. Laatst stond ook in de Volkskrant dat 90% naar proceskosten gaat en 10% naar degene om wie het werkelijk gaat. Wij mogen bewoners echt wel barmhartig tegemoet treden, die woorden wil ik ook het college meegeven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Folkerts, GroenLinks.

Mevrouw FOLKERTS (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zit nog niet zo heel lang in deze raad en ik constateer nu al dat ik heel makkelijk een eerdere woordvoering zou kunnen overdoen. Laat ik dat niet doen. De zorgen en opmerkingen rond het meerjarenplan waren er en die zijn er eigenlijk grotendeels nog steeds. De rol van de NAM, ik zal het niet allemaal langsaan: er zit beweging in maar erg snel gaat het niet. We zijn erg blij met het bericht van de wethouder dat er een beetje een fatsoenlijke nieuwbouwregeling aan zit te komen. Het kan niet zo zijn dat de NAM hier bepaalt hoe de stad gebouwd wordt. Daar gaan we zelf over.

Tot slot, en GroenLinks zal dit blijven benadrukken: een veilig Groningen gaat natuurlijk hand in hand met een gasvrij Groningen. De nieuwbouw in Meerstad, we gaan het straks nog hebben over het Suikerunieterein, laat zien dat nieuwbouw zonder gasaansluiting kan. GroenLinks wil meer. We hebben een motie ingediend in de vorige raadsvergadering, waardoor het nu ook voor bestaande bouw mogelijk moet worden om onafhankelijk te worden van het gas. Laten we onze klimaatdoelstellingen serieus nemen en het Groningse gas lekker onder het gras laten zitten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Koopmans, ChristenUnie.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ja, ook namens de ChristenUnie complimenten aan het college. We zijn blij met de mededeling van de wethouder waar het gaat om de contourenkaart en de nieuwbouwregeling. Nog een andere opmerking. Die gaat om de doorzetting van de Nationaal Coördinator. Het is eigenlijk wel bijzonder, zoals ook in de brief wordt gemeld, dat de NAM daarmee op afstand wordt gezet. Het lijkt ons een gezonde zaak maar het moet niet zo zijn dat de gemeente hierdoor ook op afstand wordt gezet en de NCG alle macht naar zich toe trekt. Het college doet er al mededelingen over en uit zijn zorgen daarover ook al in de brief en die willen wij bij dezen nogmaals onderstrepen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dank u wel, voorzitter. Uiteraard zijn wij ook heel blij dat het college eruit is gekomen wat de nieuwbouwregeling betreft, ook al is het nog maar een concept.

Ten aanzien van de doorzettingsmacht kan ik mij aansluiten bij de ChristenUnie. Er is wel een wetsvoorstel in de maak om meer bevoegdheden te geven en dat klinkt aardig, maar ook niet meer dan dat. Er zijn toch nog wel belangrijke bevoegdheden die nu nog ontbreken en ook is het tempo waarin schades worden hersteld onverminderd laag. Nog steeds zijn er heel veel mensen in de regio die wachten op een adequate afwikkeling van herstel van schade. Nog sterker, soms zitten mensen maanden te wachten op een aannemer die eigenlijk alleen maar een nieuw stukje behang op de muur hoeft te plakken, omdat de rest al wel hersteld is. Dat tempo moet echt omhoog. Dat is uiteindelijk iets waar de Nationaal Coördinator voor in het leven is geroepen om juist tempo te maken in het herstel van de schades. Voor de gemeente Groningen is er in elk geval nu ten aanzien van de nieuwbouwregeling een mooi stapje in de goede richting gezet.

De invloed van de NAM blijft in onze ogen nog steeds veel te groot. Dat was al langer bekend. Het college heeft daar gelukkig nog steeds duidelijk aandacht voor maar als je dan artikelen leest en dingen hoort over 'geheime overleggen', of dit al dan niet waar is, tussen Economische Zaken, SodM en de Nationaal Coördinator, die daar dan wel of niet bij heeft gezeten en de NAM, dan is een adequaat herstel van vertrouwen nog steeds ver weg.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lammers, Student en Stad.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja, dank u, voorzitter. Ook onze complimenten. Korthedshalve sluit ik mij aan bij de woorden van de heer Luhoff.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we nog een keer naar het college terug. Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank voor uw steun en voor uw complimenten. Dank ook voor uw steun voor onze reactie. Er is nog een aantal specifieke punten waar ik even kort op inga.

Mevrouw Kuik heeft het gehad over het punt van de kleine ondernemers. We zullen dat ook in samenspraak met de NCG meenemen en ook bij zijn organisatie onder de aandacht brengen. Mevrouw Kuik heeft ook een vraag gesteld over de tiltmeters. Het is zo dat wij voor de kennisontwikkeling hiervan ook al innovatiesubsidie hebben gegeven. Op dit moment doet de NCG onderzoek wat nu het meest geschikte meetinstrument is, dat wat de NAM al heeft of bijvoorbeeld deze tiltmeters. De NCG zal begin volgend jaar met zijn bevindingen komen en dan zullen we u informeren over wat dat betekent. Dus dank voor uw aandacht daarvoor.

Verder nog even twee punten. We zijn het helemaal eens als college met het thema zoals mevrouw Folkerts het ook heeft aangegeven: gasvrij. Willen we echt meters maken met het voorkomen van al deze aardbevingen, dan zullen we de gaswinning in Nederland fors moeten terugdringen. Dat is niet op een gemakkelijke manier, dat wil zeggen: "Dan halen we het maar ergens anders vandaan" maar dan zullen we inderdaad toe moeten naar gastvrije woonwijken. Bij Meerstad doen we dat al, bij het Suikerunieterrein is dat ook zonder twijfel het uitgangspunt en ik denk voor heel veel nieuwe woningen. Collega Gijsbertsen zal binnenkort met een nader voorstel komen over hoe we dat verder kunnen uitrollen in de rest van de stad. Maar dat is wel een langetermijnverhaal.

Tot slot het punt van de doorzettingsmacht. We hebben daar inderdaad een opmerking over gemaakt. De heer Koopmans onderstreept dat. Het is inderdaad wel een thema; het moet altijd wel een beetje in evenwicht blijven. Tegelijkertijd is het natuurlijk wel zo dat de regio samen met alle gemeenten en de Provincie natuurlijk de stuurgroep vormt die de NCG ook aanstuurt. In die zin zitten we er ook nog wel zelf bij.

De VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van der Schaaf. Hierover hoeft niet gestemd te worden dus dit blijft zoals het nu is.

Dan heb ik nog twee mededelingen. Ik heb daarnet een mededeling ontvangen van de secretaris van de Vereniging Groninger Gemeenten dat vandaag mevrouw Paulusma is benoemd in het bestuur van de VNG, de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

(Applaus)

De andere mededeling is – dat scheelt misschien wat tijd, mevrouw Van Gijlswijk – dat wij vandaag in dit huis eten. Dus u hoeft niet op stap. De Culinaire Vakschool heeft vandaag voor u een maaltijd bereid. Wij gaan na de maaltijd verder om 19.30 uur.

(Schorsing 18.25 – 19.32 uur)

8.c: Tracékeuze fietspaden Paddepoel en Selwerd (raadsvoorstel 3 november 2016, 6006462)

De VOORZITTER: Wie mag ik daar als eerste het woord over geven? Mevrouw Brouwer, GroenLinks.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Het zal u niet verbazen, GroenLinks juicht het toe dat mensen vaker de fiets pakken. Het is gezonder en het is beter voor het milieu. Daarmee is mijn fractie ook blij dat het college met snelle en slimme routes voor fietsers is gekomen. Het gaat stap voor stap maar ik denk serieus dat het tijd wordt voor het omdenken. Mijn fractie is dan ook blij met de brief van de Fietsersbond, waarin deze net als GroenLinks van mening is dat het logischer is dat de grote stroom fietsers, 16.000, voorrang heeft op de kleinere stroom auto's, 10.000. Wij zijn ons er natuurlijk ook van bewust dat op dit punt van de Eikenlaan, daar hebben we het over, duidelijk moet worden aangegeven dat de fietser voorrang heeft en het college hier al een en ander over heeft toegezegd.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Bedankt, voorzitter. Ik zou dan ook graag van de GroenLinks-fractie willen weten of dit ook een voorstel is voor verdergaand beleid. Dat we gewoon zeggen: “De grootste stroom krijgt voorrang, dat is het beleid dat wij nu willen gaan voorstellen.”

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Voorzitter, ik denk dat het wel eens goed is om óm te denken. Ik noemde bijvoorbeeld in de commissievergadering al dat het in Denemarken heel normaal is om vanuit de fietser te denken in plaats van vanuit de automobilist.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Bedankt, voorzitter. Dat was mijn vraag niet. Mijn vraag was: vindt u dan dat we dit beleid moeten gaan voeren dat als er een grotere stroom fietsers is dan auto's, de fietsers dan voorrang moeten krijgen?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Ja. In mijn ogen is het niet altijd logisch dat de auto voorrang heeft. Je hoeft er misschien geen extra beleid op te voeren maar je kunt het per geval wel goed bekijken vanuit het oogpunt van de fietser.

De VOORZITTER: Nog een keer, de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Nee, dat begrijp ik. Ik begrijp wel dat je ook vanuit het oogpunt van de fietser naar de situatie kunt kijken. Maar u geeft aan: “Het is logisch dat ze fietser voorrang krijgt, immers het is een grotere groep.” Dus dan is dat het nieuwe beleid, in uw ogen?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Nou, in dit geval vind ik het wel logisch, laat ik het zo zeggen. Het zou me ook echt niet verbazen als automobilisten die de Eikenlaan nu nog als sluiproute zien, vaker kiezen voor de ringweg. Natuurlijk zijn er punten waar ook bij GroenLinks moeite mee had, zoals de bomen die gekapt moesten worden in park Selwerd. Gelukkig is dat al voor een groot gedeelte teruggedroefd en zullen de te kappen bomen worden gecompenseerd in hetzelfde gebied. Mijn collega, Bennie Leemhuis, opperde in de commissievergadering van 13 april al om eens te kijken naar het voetbalveld in het park, waar volgens de omwonenden weinig meer mee wordt gedaan, om dit als ecologisch gebied in te vullen. Nog meer groen voor de bewoners. Kan het college er samen met de bewoners eens naar kijken wat de behoeften en mogelijkheden zijn voor dit stuk terrein? Graag een reactie.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, u hebt het over omdenken en u hebt het over het aantal fietsers. Dat getal van die fietsers dat u noemt, komt neer op die fietsers die bij de Eikenlaan moeten oversteken naar park Selwerd, hè?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dat klopt.

De heer KELDER (PvdD): Is het dan niet beter om letterlijk om te denken en dat de fietser gewoon omfietst? Dat we de fietsers gaan splitsen, zoals ook heel veel mensen gezegd hebben? Je hoeft niet al die mensen over het fietspad te sturen, je kunt ze ook al bij de Kerklaan bijvoorbeeld een andere richting uitsturen, waardoor de helft van het aantal fietsers of misschien wel minder daar overheen gaat. Dat is toch een veel logischer stap dan wat u zegt?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): GroenLinks staat daar iets anders in. Wij denken dat er ook echt behoefte is aan een fietspad voor de fietsers en dat ze niet altijd op de rijbaan hoeven te fietsen. Voor ons is een snelle route voor de fiets op deze manier een oplossing.

Hoewel het niet op de agenda staat, vraag ik toch nog aandacht voor het fietspad langs de spoorlijn Groningen-Selwerd. Voor GroenLinks is het traject van de ACM-brug naar het Noorderstation een punt van zorg. Op het oog een logische route maar wel een waar heel veel groen voor moet wijken. Sterker nog, groen scoort nul op dit moment op de afwegingsmatrix op het geplande traject. GroenLinks wil graag dat daar een variant wordt uitgewerkt die qua groen beter scoort op de afwegingsmatrix. Kan het college dit ook toezeggen? GroenLinks heeft hier nog wel ideeën over.

Ook zien wij nog als punt van aandacht de oversteek van de Zonnelaan.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag van GroenLinks over die alternatieve route die uitgezocht moet worden. Steunt u het pleidooi van mijn fractie om dan de bestaande route over de Voermanstraat en de Grote Beerstraat als onderdeel van die schakel ook te onderzoeken? Dat is dus over bestaande wegen, zodat je niet door de groenstructuur langs het spoor hoeft maar dat je een klein stukje omfietst.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Mijn collega's Martijn en Bennie hebben indertijd al veel eerder de fietsroute even goed bekeken en die hebben nog weer een andere versie. Die zou ik graag straks met u willen delen.

Ook zien we als punt van aandacht de oversteek van de Zonnelaan, als de fietsroute ten zuiden van de ringweg bij de Planetenlaan wordt gehanteerd. We zouden het graag verder uitgewerkt zien, alvorens hier een definitieve beslissing over te nemen. Tijdens de fietsroute en nog eens bij navraag bij de ambtenaren, werd ons in ieder geval verzekerd dat voor dit traject geen bomen zouden worden gekapt. Wel groen als in bosschages maar geen bomen. Kan het college dit nog eens bevestigen? In de uitwerkingsmatrix wordt namelijk nog wel gesproken van 38 bomen. Graag een reactie van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Voorzitter, ik dacht: GroenLinks gaat nog even beginnen over de bewonersvariant en de zeggenschap die mensen hebben gehad. Omdat dit niet ter sprake kwam, wil ik graag vragen wat GroenLinks vindt van het hele inspraakproces.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Volgens GroenLinks heeft het college best zorgvuldig gehandeld. Het heeft workshops gehouden, inspraakavonden en dergelijke. Mensen konden echt meedenken en daar zijn ook wel dingen uit voortgekomen, ook zorgen van de bewoners.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Ja, even een vervolgvraag. U zegt: "Er zijn dingen meegenomen en er zijn zorgen geuit door bewoners" maar u legt nu wel de plannen die de bewoners naar voren hebben gebracht naast zich neer. Hebben ze dan voor Jan Joker meegedacht?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Nou, zoals in park Selwerd, hebben ze net als wij hun zorgen geuit over het aantal te kappen bomen en dat is inderdaad teruggeschroefd nu.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Brouwer. De heer Ubbens, CDA.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Oorspronkelijk lagen hier drie fietsroutes voor. Volgens ons is het terecht dat de planvorming voor de fietsroute langs de spoorlijn richting Selwerd is uitgesteld. In de commissie was duidelijk dat veel partijen vonden dat de argumenten van de omwonenden meegewogen moesten worden in de verdere uitwerking. De wethouder leek echter aan te geven dat de gemeente door zou gaan met het uitwerken van de route die zij in eerste instantie gedacht had, namelijk zoveel mogelijk lang het spoor aan de noordkant. Er ontstond daarbij met name bij omwonenden het idee dat er voor alternatieven geen ruimte meer was. Gelukkig heeft de wethouder inmiddels opheldering gegeven en is duidelijk dat er nog wel ruimte is om ook alternatieven mee te nemen in die afweging.

Dan kom ik bij het fietspad langs de ringweg. Met name de Zonnelaanoversteek blijft een heikel punt. De GroenLinks-fractie meldde dat net ook al en in principe kunnen wij ons net als de GroenLinks-fractie voorstellen dat we de variant die het college voorstelt verder uitwerken. Maar ja, een definitieve afweging kunnen wij ook pas maken als we kunnen zien hoe die oversteek daar dan is. Ook dan pas kunnen we echt beslissen of wij dat een goede investering vinden.

Tot slot het grootste discussiepunt: het fietspad door park Selwerd en de ingebrachte alternatieven. Voor het CDA is het grootste bezwaar het omdraaien van de voorrangssituatie op de Eikenlaan. Op dat onderdeel kunnen wij dit plan niet steunen. Volgens ons wordt de situatie er niet beter van. Omdraaien van de voorrangssituatie kan volgens ons zelfs meer gevaarlijke situaties veroorzaken dan de huidige situatie. Immers, fietsers steken over, misschien slecht verlicht en automobilisten komen vanaf de Eikenlaan, hebben een groenlichtsituatie, trekken op en komen onverlichte fietsers tegen, die dan voorrang hebben, die wellicht uit een donkere situatie komen. De verwachting zoals andere fracties die hebben geuit in de commissie dat het autoverkeer straks wellicht alternatieve routes gaat kiezen, is volgens ons een vorm van wensdenken. Blijkbaar willen sommige fracties een soort verkeerscirculatieplan op stadsdeelniveau, in ieder geval een gedeelte van de tijd, als de fietsers daar een heel grote blokkade gaan vormen, gaan inrichten. Een verkeerscirculatieplan zonder dat dit nu goed is onderzocht. De kritiek van de politie wordt weggeschoven en computersimulaties zijn nog niet uitgevoerd. Een voorstel dat volgens ons dus slecht is onderbouwd. Onze verwachting is dat uiteindelijk toch een verkeerslicht nodig zal zijn, met name tijdens de spits, om de verkeersstromen bij de Eikenlaan te gaan organiseren. In dat geval zullen alternatieve routes weer aantrekkelijker worden en wij zullen daar dan nu ook alweer rekening mee moeten houden. Die alternatieven die de bewonersorganisaties Paddepoel en Selwerd hebben ingebracht, komen dan weer op tafel. De kern van onze kritiek is dus dat het bundelen van fietsers op één route nadelen heeft en die worden met dit voorstel duidelijk. Ga daar dan mee aan het werk. Zorg dat je een deel van die fietsers kunt verleiden om om te fietsen, een andere route te pakken, bijvoorbeeld via het Sleedoornpad of via de Dierenriemstraat en probeer de fietsers meer te spreiden.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u, voorzitter. De fractie heeft ook ingestemd met Groningen Fietsstad. Nu hebben we de eerste de beste slimme route die we echt aanpakken, een van de drukste routes van Nederland en dan zegt u eigenlijk: "Ja, Groningen Fietsstad, maar nu even niet. We geven hier de auto voorrang." Hoezo hebt u zich bedacht?

De heer UBBENS (CDA): Nou, ik zeg dat je dus beter verkeerslichten kunt zetten om die verkeerssituatie echt op te lossen dan het gewoon maar om te draaien en te zeggen: "Ja het lijkt ons logisch want we willen een slimme route dus dan zien we wel hoe dat verder uitpakt."

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Heeft de heer Ubbens net als D66 vernomen dat de situatie niet zomaar omgedraaid wordt maar dat het kruispunt aangepakt wordt, dat het verhoogd wordt, dat er een middenberm komt, dat de weg verbreed wordt, et cetera?

De heer UBBENS (CDA): Ja, dat heb ik vernomen. Maar dan nog denk ik dat het een gevaarlijke situatie blijft.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u, voorzitter. Vindt de heer Ubbens niet dat hij met twee maten meet? Hij neemt de alternatieven van de fietsroutes van de wijk bijzonder serieus, terecht. Dat vind ik ook heel verstandig. Maar u bagatelliseert het een beetje; als je gaat kijken naar het netwerk, want als je een verkeersknooppunt hebt moet je in netwerken gaan denken, doet u een discussie af over alternatieve routes en pogingen om het verkeer van de Eikenlaan af te hebben bijvoorbeeld door het af te leiden via de noordelijke ring, als wensdenken over een verkeerscirculatieplan. Is dat niet meten met twee maten?

De heer UBBENS (CDA): Ik begrijp u niet.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ik zal het duidelijk maken. U vindt, terecht, het nadenken over alternatieve fietsroutes heel verstandig. En als je gaat nadenken over alternatieven voor autoverkeerroutes, zegt u: "Dat is wensdenken en dat zijn verkeerscirculatieplannen" en daarmee degradeert u eigenlijk de waarde van dat soort denken.

De heer UBBENS (CDA): Nee, ik zou het juist willen onderzoeken. Mijn pleidooi is juist: onderzoek dat nou goed voordat je het invoert. U zegt: "Laten we het maar gewoon gaan proberen en dan gaan auto's vast wel een andere route vinden en dan komt het wel goed." Nou, dat vind ik wensdenken.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): U ondersteunt dus ook ons pleidooi om te kijken of je die aansluiting op de noordelijke ringweg vanaf de Iepenlaan kunt verbeteren, zodat de ontlasting van de Eikenlaan daadwerkelijk kan plaatsvinden?

De heer UBBENS (CDA): Dat zou je best kunnen onderzoeken, ja. Maar het wil niet zeggen dat je dan vindt dat je de verkeerssituatie nu alvast moet inrichten op een 'fietsers voorrang'-situatie.

De VOORZITTER: De heer De Greef, SP.

De heer DE GREEF (SP): Dank u wel, voorzitter. Vorige week ging het in de commissie vooral over de voorrangssituatie bij de Eikenlaan, over het belang om zonder stoplichten naar Zernike te fietsen en het belang van de buurtbewoners voor een leefbaar park. De SP heeft toen de vraag gesteld: voor wie lossen we welk probleem op? Lossen we een probleem op voor fietsers, die zonder oponthoud zo direct mogelijk naar Zernike moeten? Of lossen we het probleem op voor bewoners, omdat door een succesvolle routewijziging van de Zonnelaan naar park Selwerd voor fietsers, er nu veel te veel fietsers door het park gaan en zij daardoor hun park aangetast zien? Bewoners willen een goed park in Selwerd, zonder een fietssnelweg en een levensgevaarlijke kruising. De SP is tegen de voorgestelde keuze van het college, omdat bewoners dat ook zijn maar zeker ook om de verkeersonveiligheid te voorkomen. Daarom is spreiden in het belang van de bewoners en in het belang van de fietsers, namelijk voor de verkeersveiligheid. Voorzitter, als een ding duidelijk moet zijn geworden, is dat wat de SP betreft in dit soort ingrijpende situaties dat plannen niet kunnen doorgaan ...

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Voorzitter, ik ben wel benieuwd of de SP van mening is dat de route naar Zernike verbetert wanneer we kiezen voor een alternatieve route en dan met het oogpunt vanuit de fietser.

De heer DE GREEF (SP): Jazeker, omdat dan de oversteek van de Eikenlaan enorm veel veiliger kan worden als daar een obstakel op die hele route wordt geplaatst, namelijk een fatsoenlijk functionerend verkeerslicht.

De VOORZITTER: De heer Lammers nog een keer en dan mevrouw Brouwer.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dus het feit dat fietsers dan sowieso een kruising met stoplichten moeten oversteken, dat er minder splitsing is van de auto en de fietser en dat er ook zonder extra doorgang omgefietst moet worden, dat benoemt u als een betere fietsroute naar Zernike?

De heer DE GREEF (SP): Ja, zeker.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. Ik ben nieuwsgierig of de SP ook de brief van de Fietsersbond heeft gelezen, waarin juist wordt gemeld dat het helemaal niet veiliger wordt als je auto's voorrang geeft of als er verkeerslichten komen.

De heer DE GREEF (SP): Jazeker heb ik die brief ook gelezen van de Fietsersbond. Ik vind dat de Fietsersbond veel beter mee had kunnen doen met het hele inspraakproces. Dan hadden wij ook die visie daar goed naar voren kunnen krijgen en hun mening mee kunnen nemen. Nu hebben we een inspraakproces gehad waarin met name bewoners hun ideeën naar voren hebben gebracht. Deze ideeën zijn gelijkwaardig, volgens de wethouder ook, en omdat wij denken dat de verkeersveiligheid moet prevaleren denken we dat een stoplicht op de route een goed idee is.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Ik hoor u zeggen: "had meegenomen moeten worden" maar deze brief kunt u nu toch ook in uw overweging meenemen? Dat hoeft toch niet per se bij de bewoners?

De heer DE GREEF (SP): Jazeker. We hebben daar ook absoluut goed over nagedacht. De ideeën van de Fietsersbond zijn meer in lijn met die van het college en wij kiezen voor de bewonersvariant, in dit geval en ik zal nu even toelichten hoe wij nog verder naar de hele situatie kijken.

Dit soort ingrijpende plannen kunnen wat de SP betreft niet doorgaan zonder goed te luisteren naar bewoners en zonder iets te doen met hun suggesties. Bewoners van Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk hebben flink van zich laten horen, dit voorjaar. Er zijn een hoop handtekeningen opgehaald bij buurtbewoners en ook hebben de SP en de Partij voor de Dieren dit voorjaar vragen gesteld over een onvolledige en onvoldoende bomeneffectanalyse voor het fietspad door Selwerd. Hierop heeft het college besloten om de plannen in de ijskast te zetten en eerst een inspraakproces te starten om te voorkomen dat mensen in de stad het besluit over de fietstracés door de strot geduwd kregen. Vorige week gaf ik de wethouder een compliment dat alle alternatieven op tafel zijn gekomen. Vandaag wil ik de wethouder ermee complimenteren dat het middengedeelte van de inspraak prima verzorgd is. Bewoners hebben op verschillende tijdstippen vragen kunnen stellen en ideeën kunnen opperen en vervolgens zijn er goede bijeenkomsten geweest, waarin de overwegingen aan bod kwamen. Daarbij waren steeds kundige mensen aanwezig die bewoners tekst en uitleg konden geven. Toch wringt de schoen behoorlijk. Dat er een geslaagd protest geweest is, dat de inspraak heeft afgedwongen, daar leeft ons SP-hart van op. Net zoals er in de uiteindelijke plannen wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van de originele plannen. Maar dit protest was niet nodig geweest bij een fatsoenlijke medezeggenschap. Wat de SP vooral tegenvalt is het gebrek aan een volledig open blik van dit college. Ja, er zitten kleine verbeteringen in de plannen maar de uitgangspunten van het college, namelijk een breder fietspad door park Selwerd en een wijziging van de voorrangssituatie, worden nog steeds doorgedrukt.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, u gebruikt steeds het woord 'protest' maar hebt u de brief ook gelezen deze week van een van de bewoners die de gemeente allemaal complimenten gaf over hoe dit allemaal verlopen is, ondanks dat ze niet helemaal tevreden waren met de uitkomst?

De heer DE GREEF (SP): Ja, zeker heb ik die gelezen. Alleen gaan de ideeën die de SP heeft verder dan dat. Ik zeg ook dat wij blij zijn met de kleine aanpassingen die op de originele plannen zijn gedaan. Maar er zijn veel goede redenen om de voorrangssituatie niet te wijzigen en het fietspad niet te verbreden. Wat de SP betreft is er een stevige brief van de politie over de Eikenlaan en de bewonersvariant die in alle opzichten door de wethouder werd bestempeld als gelijkwaardig alternatief. En nog veiliger ook.

De VOORZITTER: Dan hebt u een interruptie van de heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u, voorzitter. Ja, de SP gebruikt de woorden: “Dit college heeft doorgedrukt” maar doet u het college daar niet mee tekort? U hebt een andere mening en dat is prima, maar volgens mij hebben we in een aantal rondes een heel goede discussie hierover gehad en is het juist afgewogen gebeurd. Er wordt alleen een andere keuze gemaakt, waar u het niet mee eens bent, maar dat ‘doorgedrukt’ geeft een beetje een raar smaakje aan het proces dat we doorgelopen hebben. Dat is toch helemaal niet te rechtvaardigen, als je kijkt naar hoe het gegaan is?

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Nou, hier verwoord ik ook de mening van bewoners in de stad over hoe ze terugkijken op het inspraakproces.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): En u vindt de mening van de bewoners, als zij dat aspect ‘doorgedrukt’ vinden, één op één ook? Hebt u geen eigen verantwoordelijkheid hier in het politieke debat, dat we gewoon met elkaar bespreken wat we van het voorstel vinden?

De heer DE GREEF (SP): Jazeker wel maar ik vind dat het inspraakproces niet compleet is. Wat hebben de inwoners nou voor zeggenschap gehad? Hebben ze alleen de scherpe randjes van het collegevoorstel af mogen halen? Is dat de verwachting van dit college bij een inspraaktraject? Er was vooraf niet duidelijk wat voor macht bewoners kregen bij dit inspraaktraject en achteraf is niet duidelijk wat het college met de nuttige inbreng van bewoners heeft gedaan, gezien de voorstellen die de wethouder doet. Oftewel: de wethouder houdt zijn poot stijf en kiest alleen maar voor de belangen van de fietser en laat de inspraak van de bewoners links liggen. Daarom dienen wij twee amendementen in, om dit kracht bij te zetten. Dank u wel.

Amendement 3: Linksaf bij de Kerklaan (SP, Partij voor de Dieren, Stadspartij, ChristenUnie)
De gemeenteraad, bijeen op 30 november 2016,

constaterende dat:

- het fietsverkeer nu vanuit de Kerklaan door park Selwerd naar Zernike wordt gestuurd;
- een keuze voor linksaf bij de Kerklaan, naar de Grote Beerstraat de fietsersstromen meer spreidt;

overwegende dat:

- het voorstel van bewoners als gelijkwaardig wordt gezien door het college;
- de situatie bij de Grote Beerstraat sowieso gaat worden aangepakt;
- spreiding van fietsverkeer ook gunstig is voor de doorstroming van het andere verkeer;
- er een onveilige fietsoversteek dreigt te ontstaan bij de Eikenlaan, waar dagelijks 18.000 fietsers en 12.000 automobilisten elkaar kruisen;
- er met winkelcentrum Paddepoel afspraken kunnen worden gemaakt over het parkeerterrein en de wegen daaromheen;
- park Selwerd onderdeel is van de ecologische structuren in Groningen;
- bewoners veel gebruikmaken van het park, de verwachting is dat dit toe gaat nemen en een bijzonder druk fietspad dit gebruik bemoeilijkt;
- de keuze voor een fietspad langs de Grote Beerstraat, Dierenriemstraat en de Morgensterlaan door de bewoners wordt gedragen;

besluit het voorgestelde raadsbesluit onder I als volgt te wijzigen:

- schrappen: “door park Selwerd inclusief de fietsoversteek Eikenlaan (met fietser in de voorrang) vast te stellen en verder uit te laten werken tot een definitief ontwerp”;
- toevoegen: “bij het fietspad park Selwerd de bewonersvariant te volgen; ingebracht door de bewonersorganisaties van Selwerd, Paddepoel en de Tuinwijk, de slimme route: linksaf bij de Kerklaan, door de Grote Beerstraat, de Dierenriemstraat en de Morgensterlaan. Deze routes verder uit te werken tot een definitief ontwerp, en daarbij het college op te dragen om t.a.v. de route park Selwerd maatregelen te treffen aan het begin en einde van park Selwerd om het gebruik als sluiproute te voorkomen (te denken valt aan: bosschages, borden, verwijderen van asfalt)”.

Amendement 4: Via Zernike (SP, Partij voor de Dieren, Stadspartij, ChristenUnie)

De gemeenteraad, bijeen op 30 november 2016,

constaterende dat:

- het college van B en W voorstelt om tussen de flats aan de Planetenlaan en de Ringweg een fietspad aan te leggen;

overwegende dat:

- het voorstel van bewoners als gelijkwaardig wordt gezien door het college;
- er geen goede oplossing is voorgesteld voor de overgang bij de Zonnelaan;
- de bomen en struiken achter de planetenflats waardevol zijn voor de bewoners van de planetenflats en de ecologische waarde van Paddepoel;
- een ingewikkelde oversteek met de Zonnelaan wordt vermeden door de bewonersvariant;

besluit aan het voorgestelde raadsbesluit onder I toe te voegen:

- “m.b.t. het fietspad langs de Noordelijke Ringweg hierbij de bewonersvariant als voorkeursvariant te kiezen, de slimme route: het fietspad van het Jaagpad naar de Zernikelaan aan de noordelijke kant van de ringweg”;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Lammers, Student en Stad.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja, dank u, voorzitter. Ik was alvast gaan staan. Voorzitter, eigenlijk had ik hier niet moeten staan. Al een jaar geleden hebben wij unaniem als raad besloten om het fietspad door park Selwerd te gaan verbreden. Hard nodig want het kon niet langer meer. Het verloedert en is te klein en 18.000 fietsers verdienen verbetering. Het participatieproces was echter niet goed genoeg verlopen en werd overgedaan. 18.000 fietsers moesten maanden langer wachten en maanden langer over een slecht fietspad fietsen. Gedane zaken nemen geen keer en er ligt nu een plan waarin de broodnodige verbeteringen zijn opgenomen. En terecht. Een plan, samen gemaakt met de buurt. Dat een groot aantal partijen aangeeft geen heil te zien in het plan van de rode route verbaast ons, voorzitter. Samen hebben we ingestemd om de slimme route naar Zernike een kwaliteitsimpuls te geven. Dat het CDA, ChristenUnie, SP, 100% Groningen, de Partij voor de Dieren en de Stadspartij er nu allemaal voor kiezen om een alternatief te steunen dat de kwaliteit van de route naar Zernike niet verbetert en naar onze mening zelfs verslechtert, is in het licht van de eerdere beslissing vreemd te noemen. De gehele raad zag unaniem het stedelijk belang in van een kwalitatief verbeterde Zernikeroute maar lijkt dit na druk van een groep buurtbewoners nu te zijn vergeten.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dank u wel, voorzitter. Vindt Student en Stad ook dat het slim is als snelheid altijd boven veiligheid gaat?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ik kan mij heel veel situaties voorstellen waarin dat niet slim is. Maar u wilt denk ik ergens heen met die vraag?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, u zegt dat u zich dat niet kunt voorstellen maar wij vinden dat veiligheid boven snelheid gaat en daarom zeggen wij: is het nu wel zo slim om zo'n snelweg dwars door de stad heen te leggen voor fietsers?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Nee. Ik ben het niet met u eens dat we vanwege de veiligheid van de overgang met de Eikenlaan, want daar doelt u op, een andere route moeten kiezen. Ik denk dat die andere route onderdelen bevat die de slimme route juist geen slimme route maken en geen route maken die fietsers kiezen.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, hoe vaak hebt u die andere route gefietst?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Is dat relevant, voorzitter?

De heer KELDER (PvdD): Nou ja, het is wel relevant want dan had u geweten dat die alternatieve route misschien wel veel slimmer is dan de route die nu voorgesteld wordt. Als je bij de Kerklaan linksaf gaat in plaats van rechtsaf, kom je langs een weg die helemaal niet druk is, waar helemaal niet veel auto's rijden, die eenrichtingverkeer is, waar je de weg oversteekt met een stoplicht op een weg waar allemaal auto's rijden, waardoor je op een veel slimmere manier bij Zernike komt. Ik fiets die route wel vaak dus ik weet dat het zo is.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dan zou ik de bal terug willen kaatsen. Waarom kiezen 18.000 mensen per dag dan niet voor die route maar voor die andere route?

De heer KELDER (PvdD): Ik heb het antwoord wel. Dat is omdat het bordje verkeerd staat.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Nou, dan ben ik ook bij het einde van mijn betoog. De slimme routes zijn aan uitbreiding en verbetering toe en met het voorliggende voorstel denken wij dat deze verbetering er gaat komen. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Blom, VVD.

De heer BLOM (VVD): Voorzitter, dank u wel. Zoals we in de commissie al naar voren hebben gebracht, hebben we in dit plan moeite met de fietsoversteek aan de Eikenlaan, zoals die hier eerder ook al genoemd is. Fietsers zouden daar voorrang moeten krijgen en wij denken dat dit geen goed idee is. Het gaat ten koste van de doorstroming van het autoverkeer en ruimte voor hulpdiensten is er bij opstoppingen dan helemaal niet meer. We voelen ons daarin ook gesteund door het negatieve advies van de politie. U grijpt hierin terug op een eerder door deze raad aangenomen motie, die wij overigens niet hebben gesteund, waarin het 'fietser heeft voorrang'-principe werd genoemd. Echter, een principe is nog geen in beton gegoten uitgangspunt volgens ons en zeker in complexe gevallen als in deze verkeerssituatie, moet je die altijd op zijn merites beoordelen. Wij achten het in dit geval onverstandig en ongewenst om de fietsers voorrang te geven en daarom dienen wij een amendement in, samen met het CDA. Dank u wel.

Amendement 5: Fietsvoorrang oversteek Eikenlaan ongewenst (VVD, CDA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 30 november 2016, besprekende het raadsvoorstel Tracékeuze fietspaden Paddepoel en Selwerd,

constaterende dat:

- de voorkeursvariant door park Selwerd voorligt met fietsvoorrang op de oversteek Eikenlaan;
- de politie een negatief advies heeft gegeven met betrekking tot het omdraaien van de voorrangsregel ten behoeve van de fiets;
- 'fietsvoorrang op de Slimme Routes, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om dit niet te doen zoals verkeersveiligheid', een van randvoorwaarden is voor dit raadsvoorstel;

overwegende dat:

- het nemen van voorrang door fietsers geen reden mag zijn om hen voorrang te geven middels nieuwe voorrangregels;
- de fietsvoorrang een derde barrière oplevert voor het gemotoriseerde verkeer op de Eikenlaan naast de twee andere stoplichten;
- het OV en de nooddiensten ernstige hinder zullen ondervinden door het omdraaien van de voorrangsregels;
- de markt uitgedaagd kan worden om te komen met een praktische oplossing of verbetering binnen de nieuwe realisatie van de oversteek Eikenlaan;

besluit het dictum uit het voorgestelde raadsbesluit Tracékeuze fietspaden Paddepoel en Selwerd als volgt te wijzigen:

- Dictum I: de voorkeursvarianten voor de fietspaden langs de Noordelijke Ringweg en door park Selwerd inclusief de fietsoversteek Eikenlaan met de huidige voorrangsregels vast te stellen en verder uit te laten werken tot een definitief ontwerp;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Met de hogere doelen ‘het bevorderen van fietsen’, ‘het fietsers zo makkelijk mogelijk maken’ en ‘goede doorgaande fietsroutes’ kan niemand het oneens zijn in deze fietsstad nummer 1. Ook complimenten aan het college voor alle georganiseerde samspraak, dat hebben we in de commissie ook aangegeven. Maar de vraag is hoe je dit alles wilt regelen en wat het beste kan. Het was in de commissie nogal onderwerp van gesprek en vandaag ook weer.

Onze fractie heeft uit en te na gedacht over het voorstel van het college. Met besluitpunten II, IV en V zijn wij het eens, met I en III wat minder, of eigenlijk niet. Besluitpunt III gaat over de financiering van besluitpunt I en dat is de tracékeuze Selwerd. Met de keuze voor een fietspad met voorrang voor fietsers op de Eikenlaan benoemen wij meteen het meest heikele punt van dit raadsvoorstel. Op deze route met drie verkeerslichten achter elkaar aan een vierde stoppunt toevoegen zien wij niet zitten. Wij voorzien nare situaties op deze plek. Immers, je kunt wel voorrang hebben maar krijg je dat ook als de behoorlijke stroom auto's op de Eikenlaan, een van de drukste straten van Groningen, eenmaal na het verkeerslicht weer op gang is gekomen? De politie ontraadt het en daar hebben we ook een brief over ontvangen. Als je even boven de wijk gaat hangen, zien we ook een verkeerssituatie waarbij wij wel ideeën hebben over hoe het beter zou kunnen wat betreft het autoverkeer. Een extra afrit bijvoorbeeld bij de Iepenlaan, waarover wij in 2009 al een motie indienden, die het helaas niet haalde, zou bijvoorbeeld het ringzoekverkeer door de wijk kunnen ontlasten. Een andere route voor het winkelcentrumverkeer zou de Dierenriemstraat een betere fietsstraat kunnen maken. Al met al maakt het dat wij de bewonersvariant, verwoord in een amendement dat de SP net heeft ingediend, genoemd ‘Linksaf bij de Kerklaan’ eigenlijk de beste optie vinden. En zoals een student in onze fractie benoemde: “Ik kan toch wel twee minuten omfietsen als ik niet meer door park Selwerd zou kunnen fietsen? Ik heb gezonde benen.”

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja. Waarom hebt u dan het uitvoeringsprogramma waar al deze projecten in stonden destijds wel gesteund?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, soms komt de wijsheid wat later en dat is in dit geval op dit moment. Eerst ging het over de Zonnelaan, toen heeft het college met succes gezegd: “Die gaan wij ontlasten.” Vervolgens zien we de effecten van een nieuwe route. Ik geef toe dat het succesvol is geweest maar een beetje te succesvol. Wij vinden het gewoon te gevaarlijk dat je daar als fietser voorrang gaat nemen. Er zijn wel meer punten in onze stad waarbij we zouden kunnen zeggen: “Laten we daar de fietser voorrang geven” maar niet altijd is dat wat ons betreft de beste keus. We zien ook andere plekken in de stad waar bepaalde fietsroutes ook niet altijd het succes hebben opgeleverd dat wij wilden met elkaar, waar nu bijvoorbeeld tunnels worden gebouwd. Dat hebben we bij het begrotingsdebat ook al aangegeven, maar die tunnel is hier weer niet mogelijk.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ja ik vraag toch even aan de ChristenUnie of u ook de brief hebt gelezen van de Fietsersbond, waarin zij juist stelt dat het veiliger is als de fietsers voorrang krijgen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wij kunnen dat niet voor onze rekening nemen. Als je eenmaal denkt: ‘ik krijg voorrang, ik heb voorrang omdat dat mag’, ben ik bang dat er gewoon een rare situaties gaan ontstaan. Helemaal op deze ontzettend drukke Eikenlaan. Wellicht zou het op andere plekken in de stad, waar je niet deze verkeerssituatie hebt met drie VRI's achter elkaar, nog eens een andere overweging kunnen geven maar dit is gewoon zo'n druk punt, waarbij ik denk dat dit helemaal niets gaat oplossen voor de fietsers en wij eerder confrontaties krijgen dan een soepeler verkeersbeweging van beide kanten.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik vraag mij af: de ChristenUnie wil niet voor haar rekening nemen dat er nu een verandering komt van de voorrangssituatie maar bent u niet bang dat u dan voor uw rekening neemt dat de huidige situatie eigenlijk blijft bestaan? Mensen blijven natuurlijk fietsen over dit fietspad want dit is de kortste route. Fietsers zijn misschien net als water, je kunt alternatieve routes

gaan verzinnen maar als die veel onlogischer zijn van de kortste route, dan gaan mensen er geen gebruik van maken. Op papier hebt u misschien gelijk maar in de praktijk zal deze situatie blijven.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Als het water blijft vloeien, dan moet je dempen. Dus zouden we zeggen: “Laat het park weer een park zijn” en dan moet je dus echt de route linksaf Kerklaan nemen via de Grote Beer, de Dierenriem en Morgensterlaan. Dan moet je gewoon zeggen: “Laat het park weer een park zijn voor de bewoners”, wat zij eigenlijk ook het liefst willen en we gaan gewoon via de alternatieve route. Dat vinden wij de beste optie voor dit moment.

VOORZITTER: De heer Ruddijs nog een keer.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, nog een vraag. Om in watertermen te blijven: hoe denkt u dat u een effectieve stop op het park kan zetten zodat er niemand meer doorheen fietst?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, laten we er heel veel bomen neerzetten of misschien een watertje erdoorheen. Ja, ik verzin maar wat. Zover zijn we nog niet maar in ieder geval moeten ze daar niet meer langs, als dat deze consequentie heeft. En we wisten niet, op het moment dat we die strategie vaststelden, dat dit dan de consequentie zou zijn en dat wij op dit voorstel zouden uitkomen.

Iets anders is het fietspad langs de noordelijke Ringweg. Wij willen dat ten noorden van de ringweg en niet ten zuiden. In de commissie hebben we het daar ook over gehad. We komen er toch weer op terug want wij denken dat het beter is dat het fietsverkeer vanaf het blauwe bruggetje, dat ook aan de noordkant ligt van de noordelijke Ringweg, rechtdoor fietst richting de Crematoriumlaan. En uiteraard heeft het college gelijk: daar is ook een knooppunt van fietsers, auto's, bussen en voetgangers, wat er ook maar is, maar dit is er evengoed ten zuiden van de ringweg en daarom vinden wij het veel logischer om het dan aan de noordkant door te leggen, waardoor je ook weer het groen aan de zuidkant kunt behouden.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dus u kiest ervoor om het crematorium met nog meer fietsers op te zadelen dan nu al het geval is?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, dat heeft ook weer te maken met de situatie bij de Iepenlaan want die heeft ook weer consequenties voor de Crematoriumlaan. Wij stonden daar met zijn allen met de fietstocht en we zagen er ook een stoet aan komen lopen. Nou, dat liep ook niet heel soepeltjes vanaf dat punt waar het nu de Crematoriumlaan ingaat. Dus ik kan me heel goed voorstellen dat het voorstel 'Iepenlaan een extra afrit' voor dat punt ook beter zou werken en we kunnen daar misschien ook nog op een betere manier de fietsers faciliteren. Maar ik wil absoluut het crematorium of wat dan ook niet in de wielen rijden.

De VOORZITTER: Gaat u vooral richting een afronding, mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja nou, te veel haken en ogen en wij willen die niet voor onze rekening nemen. We wachten nog even de moties en amendementen af want die liggen nog steeds voor.

De VOORZITTER: Dank. Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Ik begin met de vraag die ik ook net aan Student en Stad stelde. Is het slim dat snelheid boven veiligheid gaat? Dit collegevoorstel gaat uit van één geconcentreerde route, die als een soort snelweg door de wijk loopt. Breed, met voorrang op het overige verkeer. Het alternatief van de wijkverenigingen gaat uit van een spreiding, zodat de druk verdeeld wordt. Een argument dat de wethouder gebruikt tegen het alternatief van de wijkverenigingen is de verkeersveiligheid. In het alternatief is veelvuldig sprake van een gedeelde weg tussen fietsers en auto's. Dat zou onveiliger zijn. Maar is dat wel zo? Dat vragen we ons af. Er zijn verkeerskundigen die zeggen dat juist in situaties die minder voorspelbaar zijn, verkeersdeelnemers alerter zijn en er daardoor minder ongelukken gebeuren. Als je de scheiding tussen de verschillende deelnemers 100% zou kunnen houden, zou het wellicht veiliger zijn maar kan dat wel in een stad? Nee, dat kan niet. Je komt elkaar altijd ergens

tegen en dan moet je alert zijn. Neem nu de kruising tussen de fietsroute en de Eikenlaan en de veelbesproken omdraaiing van de voorrangssituatie, omdat de weg nu niet veilig is voor fietsers.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja, dank u, voorzitter. Ik wil graag aan mevrouw Woldhuis vragen: weet u dat of denkt u dat?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Kunt u ook even zeggen wat ik precies weet of denk? Wat bedoelt u precies?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dat het laten delen van een weg met auto's veiliger is en dat het voorrang geven van de fietser op de Eikenlaan minder veilig wordt.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mijnheer Lammers, ik ben ook geen verkeerskundige dus daarom heb ik mij goed laten inlichten door verkeerskundigen en die zeggen: "Nou, daar kun je nog wel ernstige twijfels bij hebben of het wel veiliger wordt in deze situatie".

De VOORZITTER: Dat vraagt om een wedervraag.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Maar denkt u dan dat de wethouder zich niet heeft laten informeren door deskundigen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Verschillende meningen, verschillende inzichten, voorzitter. Ik ga verder. Straks krijgen de fietsers dus voorrang. Wat zijn daar de gevolgen van? Leidt dat tot opstoppingen op de toch al drukke Eikenlaan? Ongetwijfeld. Dat ontkent volgens mij ook hier niemand. Sommigen zeggen dat automobilisten dan maar de ring moeten gaan nemen. Dat is op zich een keuze. Je zegt feitelijk dat auto's zoveel mogelijk de stad uit moeten gaan ten gunste van het fietsverkeer. Daar kun je voor kiezen. Dat kun je tot je beleid maken. Het is niet de keuze die wij maken, omdat wij van mening zijn dat er niet alleen om de stad heen maar ook door de stad wegen moeten zijn waar auto's maar ook bussen en hulpverleners snel een bestemming kunnen bereiken. Dat betekent dat op plekken waar deze routes andere routes kruisen, het verkeer gereguleerd moet worden om een optimale doorstroming te verkrijgen. Dat reguleren doen we al heel lang met stoplichten en dat zien we ook op de kruising van de fietsroute en de Eikenlaan daarom ook als meest voor de hand liggend. Samengevat: omdraaiing om redenen van veiligheid zal alleen opgaan als de weg er daadwerkelijk veiliger op wordt. Plus het feit dat er ook nog heel veel nadelige gevolgen zijn die de omdraaiing ook nog heeft, net al genoemd. Daarom kiezen wij voor spreiding van de druk, omdat dat beter is voor de leefbaarheid in de wijken en minder problemen oproept, zoals bij de geconcentreerde route die met voorrang de Eikenlaan doorkruist. Dat het park Selwerd daarbij ook nog minder aangetast wordt, is natuurlijk mooi meegenomen. In het algemeen vinden wij dat alternatieven van bewoners en wijkverenigingen het verdienen serieus afgewogen te worden en wat dat betreft willen we de wethouder toch ook complimenteren, omdat wij de indruk hebben dat hij die mening ook is toegedaan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Woldhuis. De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Fietsen is belangrijk en gezond. De Partij voor de Dieren is een groot voorstander van fietsen en fietsers en wil dat graag promoten. Maar niet ten koste van alles. Het college heeft het op tal van onderwerpen over participatie en de rol van burgers. Er wordt vaak gesproken over hoe goed het is als mensen zelf met voorstellen en ideeën komen over hoe hun stad beter en mooier kan zijn. Zo ook bij dit plan. Hieruit is voortgekomen en prachtige cocreatie. Bewoners zijn met een voorkeursvariant gekomen als alternatief voor de voorkeursvariant van het college en dit voorstel is volgens ons en meerdere fracties een betere en veiliger variant. Zoals we in de commissie ook al zeiden, zijn wij groot voorstander van deze bewonersvariant. Toen de plannen voor de tracékeuze voor het eerst voorlagen, stonden er veel bomen op de death row. Veel bomen zouden het loodje moeten leggen vanwege het nieuwe fietspad. Onze partij en ook de SP heeft hier vragen over gesteld en veel buurtbewoners hebben hun onvrede geuit. Het college heeft vervolgens de plannen aangepast. Er worden volgens de nieuwe plannen een stuk minder bomen gekapt maar nog steeds een flink aantal. Daar kunnen we geen voorstander van zijn. In het plan van de bewoners worden geen of weinig bomen gekapt. Daarnaast wordt in de

bewonersvariant het park Selwerd ontzien. Dat was in het plan van het college wel een beetje anders. Het fietspad zou door het park gaan, hoe dan ook. Daar kunnen wij het niet mee eens zijn. Er is al veel over gezegd en ik wil niet te veel in herhaling vallen maar dit is een grote verstoring voor het park en de daarin levende flora en fauna en de veiligheid van de kinderen die erin spelen of gewoon naar school gaan. Om die reden dienen wij dan ook samen met de SP en andere partijen die twee amendementen in. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel heeft nog een vraag voor u.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u, voorzitter. Ik ken uw partij als een erg duurzame partij. Toch zegt u nu eigenlijk indirect: we laten hier 10.000 auto's voorgaan boven 16.000 fietsers. Hoe kunt u dat uitleggen?

De heer KELDER (PvdD): Ja, ik had die vraag eigenlijk wel verwacht of iets in die geest. Ik ken die route heel goed, ik fiets hem vaak, ik ben er heel vaak langs gefietst en nog steeds. Ik ben opgegroeid in die buurt, tot mijn twintigste heb ik daar gewoond en nog steeds kom ik daar vaak. En ik weet gewoon dat het anders kan. Ik heb het gevoel dat iemand hier een plan heeft zitten schrijven achter een tafel zonder heel erg duidelijk voor ogen te hebben hoe het impact heeft op de huidige situatie en hoe het anders kan. Heel veel mensen doen die route al anders, zoals ik net al zei. Er loopt gewoon een fietspad, geen fietspad maar een pad langs het park, waar een paar auto's uit de parkeerplaats van winkelcentrum Paddepoel komen, waar een paar auto's woon-werkverkeer doen en waar, als je bij dat stoplicht oversteeft, een paar auto's langs die flats rijden. Dat is echt een route waar bijna geen verkeer langs rijdt. Nu moet het de Eikenlaan kruisen bij een stoplicht dat er al is. Er is gewoon een bestaande route die een prima alternatief is en niet langer duurt, zoals heel veel mensen denken. Die route is even kort, misschien zelfs wel korter naar Zernike. Het plan dat de bewoners voorleggen zegt eigenlijk gewoon: spreiding. Dus het getal dat u noemt is helemaal niet van toepassing. Als je gaat spreiden, en dat is nog een variant die bewoners noemen, kun je het getal misschien wel door 3 delen, niet extract door 3 maar wel kun je het verkeer beter spreiden en dan is er helemaal geen sprake van een verbreed fietspad waar 16.000 fietsers overheen moeten.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Bent u niet benieuwd hoe het komt dat er zoveel auto's op de Eikenlaan rijden? Ik hoor u wel over die fietsstromen denken en daar hebt u goed over nagedacht maar de oorzaak van het probleem ligt ook voor een deel bij die enorme hoeveelheid autoverkeer tussen Selwerd en Paddepoel. Is het niet interessant om ook te kijken hoe je dat netwerk zo kunt verbeteren of veranderen voor de auto's dat het ook veiliger voor de fietser wordt in dat tussenstuk?

De heer KELDER (PvdD): Ja, ik heb daarover nagedacht en ik zie heel moeilijk mogelijkheden. Als ik vanuit mijn huis via winkelcentrum Paddepoel naar Selwerd wil of moet, kan ik bijna niet anders dan over de Eikenlaan. Het kan wel maar dan moet ik ontzettend omrijden en via de Ringweg is eigenlijk gewoon niet te doen. Het kan wel maar je gaat dan 3 km, 4 km omrijden als je van Selwerd naar Paddepoel wilt en die Eikenlaan is gewoon de verbindingsweg daartussen, waar auto's al niet eens lekker door kunnen rijden maar daar wil ik niet te veel over zeggen.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): De Partij voor de Dieren heeft niet de ambitie om te kijken of je het autoverkeer terug kunt dringen en het interwijkverkeer tussen Selwerd en Paddepoel op een andere manier vorm kunt geven?

De heer KELDER (PvdD): Nou, wij waren ooit voorstander van de tram. Toen zou er een heel andere weg van die Eikenlaan gemaakt worden. Toen hebben de bewoners daar ook tegen geprotesteerd en laten zien wat voor gevolgen het heeft als je op die Eikenlaan op die manier de auto's weghaalt. Dat heeft nogal wat consequenties. Ik vind het interessant om erover na te denken. Ik zie op dit moment geen mogelijkheid om het autoverkeer zo drastisch terug te brengen dat die Eikenlaan bijna autovrij wordt.

De VOORZITTER: Goed. Dank u wel, mijnheer Kelder. Dan gaan we naar de heer Sijbolts van de Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. De Stadspartij spreekt nogmaals grote waardering uit voor de wijkraden van Paddepoel, Selwerd en Tuinwijk. Deze wijken hebben samen een alternatief fietsrouteplan ontwikkeld en ze zijn, dat zei ik in de commissie ook al, geen boe gaan roepen om vervolgens op de handen te blijven zitten maar leggen wat ons betreft een serieus alternatief voor, dat in de ogen van de Stadspartij ook echt beter is. De Stadspartij vindt het ook onbegrijpelijk dat het college voor een onveilige oversteek voor fietsers kiest. Het argument om voor deze variant te kiezen, bleek eigenlijk in de commissie, is dat fietsers eigenlijk toch wel doen wat ze willen. Dat raakt wat ons betreft kant noch wal, zeker als je de reactie van de hulpdiensten leest. Dit voorstel is gebaseerd op fietsers die zich niet aan de regels houden en de Stadspartij houdt het hart vast wanneer auto's datzelfde gedrag op datzelfde traject gaan vertonen. Dat de huidige route druk is, is niet meer dan logisch want we sturen immers fietsers met borden en wegmarkeringen naar deze route toe. Wij kunnen dus fietsers ook via de Morgensterlaan en de Dierenriemstraat sturen of eventueel verdelen. Die route is een stuk veiliger, dankzij de aanwezigheid van verkeerslichten. Het zijn nu net die verkeerslichten die voor sommige partijen juistheden zijn om hier niet voor te kiezen.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Wilt u op dit voorkeurstracé via de Morgensterlaan dan de fietsers ook voorrang geven? Want dat is het signaal dat u afgaf met de motie, eerder dit jaar. U wilt de fietsers op slimme routes per definitie voorrang geven.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, die discussie hebben we in de commissie ook al gevoerd. Ik vind het knap dat u op dat moment al wist hoe alle plannen die in de fietsvisie zijn omschreven uit zouden gaan pakken. Maar ja, dat komt misschien omdat uw wethouder van dezelfde partij is, dat zou kunnen. Ja, wij zijn voorstander van snellere routes en ik heb ook al in de commissie gezegd dat nu toch wel is gebleken dat deze route niet veilig genoeg is. In elk geval zeker in onze ogen niet veilig genoeg is. U maakt andere keuzes, dat mag maar dat vinden we zeer betreurenswaardig.

En dan het alternatieve plan dat ontwikkeld is door bewoners, dat verdient echt beter. Verstaan we dit dan onder Stadgers meer betrekken bij hun wijk? Draagvlak, cocreatie, deliberatie, wijkgericht werken, we hebben het hier vaak over. We moeten het er ook zeker over blijven hebben maar het komt wat ons betreft bij deze plannen onvoldoende terug. Nu komen drie wijken met een reëel alternatief en staat het verkeerslicht daarvoor op rood. Dat er veel groen verdwijnt door het plan van het college heeft een grote impact op de woonomgeving en op dat punt scoort wat ons betreft het alternatieve plan ook zeer zeker een stuk beter. Daarnaast maakt het plan van de bewoners meer gebruik van de huidige infrastructuur en zou daarmee ook nog wel eens een stuk goedkoper kunnen zijn. De Stadspartij ziet het plan uit de wijken dus zitten en staat daarom op de amendementen van de SP, Partij voor de Dieren en ChristenUnie daarover, waarbij we kiezen voor de bewonersvariant voor de route via de Kerklaan. Wij kiezen ook voor de bewonersvariant en de bezwaren van omwonenden om het fietspad niet ten zuiden maar ten noorden van de ringweg aan te leggen want ook daarmee kunnen we een heleboel groen besparen. Ook daarom staan wij dus op het amendement van de SP. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Sijbolts. Dan de heer Rustebiel, D66.

De heer RUSTEBIEL (D66): Voorzitter, het verkeerscirculatieplan, auto's van de markt, geen weg door het Noorderplantsoen, alle fietsers groen bij de verkeerslichten, Groningen is al sinds jaar en dag de meest progressieve verkeersstad van Nederland. Het waren destijds natuurlijk wel lastige beslissingen, net zoals we ze hier nu ook bespreken. Maar ze waren ook baanbrekend. Niet alleen in Groningen maar in heel Nederland kregen de beslissingen die hier op verkeerskundig gebied genomen werden navolging. Kijk bijvoorbeeld naar Rotterdam, waar ze deze week het voorbeeld van 'alle richtingen groen' ook proberen te kopiëren. Ja, dat liep uit op een fiasco want een fietsstad ben je niet zomaar. Dat vraagt om geduld, beleid, visie en soms ook een beetje lef. Wat mij betreft heeft het college dit. Daarom is het ook logisch dat wij een van de drukste fietsroutes van Nederland nu aan gaan pakken. Daar hebben we ook allemaal voor gekozen in deze raad.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Ik hoor: “We hebben lef nodig” maar we hebben toch ook gewoon een goede onderbouwing en een goed onderzoek nodig om zo’n grote verandering door te voeren? Waarom zegt u dat niet?

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, volgens mij zijn er genoeg leerpunten elders in de stad die je hier aan toe zou kunnen voegen als het gaat om de Eikenlaan.

De heer UBBENS (CDA): Op welke plek doelt u dan waar dit dan al gebeurd is en waar het heel goed loopt?

De heer RUSTEBIEL (D66): Nou, je kunt bijvoorbeeld naar de inrichting van de Pleiadenlaan kijken, maar dan maak je het direct heel specifiek. Ik kom daar zo nog op.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, ik wil graag nog een keer reageren. Daar hebben de fietsers geen voorrang. U geeft nu een voorbeeld van een plek waar het goed is ingericht, waar de fietsers geen voorrang hebben en waar het goed gaat en dan zegt u dat het een goed voorbeeld is waarom we op de Eikenlaan de fietsers voorrang gaan geven.

De heer RUSTEBIEL (D66): Dat is het goede voorbeeld qua inrichting.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): U zegt: “Het college laat lef zien.” Zou het niet enorm van lef getuigen door gewoon te zeggen: “We hebben een plan gemaakt maar de bewoners hebben een beter plan”? Dat is toch pas lef hebben?

De heer RUSTEBIEL (D66): Volgens mij hebben de bewoners er al voor gezorgd dat het plan een stuk beter is geworden en zijn er tientallen bomen gespaard ten opzichte van het eerdere ontwerp. Dat hebben ze zelf recentelijk nog in een brief geschreven naar de voltallige raad, dat ze daar tevreden over waren. Het lijkt mij logisch dat, met de ambities die wij hebben, ook op het gebied van duurzaamheid, wij in dit voorbeeld toch die 16.000 fietsers, die er waarschijnlijk meer gaan worden, voorrang gaan geven boven 10.000 automobilisten. Dat past ook in het licht van de motie die deze raad aannam op het gebied van fietsers voorrang en slimme routes.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Vindt u het alleen maatgevend dat er 16.000 fietsers zijn en 10.000 automobilisten? Of verschillen die ook nog van karakter qua vervoerscapaciteit en -middel?

De heer RUSTEBIEL (D66): Nee, het gaat ook om wat voor stad wij willen zijn, dat we een duurzame stad willen zijn en dat we een leefbare stad willen zijn. Het gaat niet alleen maar om aantallen tegen elkaar afwegen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik vind dat de heer Rustebiel nu eens op moet houden zich te verstoppen achter die motie. In die motie werd niet voorzien hoe de uitwerking zou zijn. We hebben het nu ook over een veiligheidssituatie. Volgens mij speelt gezond verstand dan ook een rol en ik vind dat u in die zin daar niet aan tegemoetkomt en dat eigenlijk gewoon in de wind slaat.

De heer RUSTEBIEL (D66): Die zorgen van de politie zijn natuurlijk reëel maar de verkeerskundigen van de gemeente en de verkeerskundigen die bij de Fietsersbond werken zien echt wel mogelijkheden om het verkeersknooppunt bij de Eikenlaan goed in te richten. Niemand stelt nu voor om het zomaar om te draaien of om het te laten zoals het nu is. Wij als partij vinden het natuurlijk wel een dilemma dat hier groen is gesneuveld voor een slimme route die er moet komen. Tegelijkertijd hebben we als raad ook een rol in het afwegen van stedelijk belang, de drukste fietsroute van Nederland, zo’n beetje tegenover wijkbelang. In dat

licht bekeken is het ook goed dat het college de beslissing ten aanzien van de route langs het spoor even uitstelt want hier ligt dat stedelijk belang-wijkbelang misschien net even wat anders.

Voorzitter, nog even over de bewoners. Achter dit voorstel zit niet alleen heel veel werk van de gemeente maar ook vele, vele uren van de bewoners. Ze zullen niet allemaal tevreden zijn maar deze mensen sparen wel de bomen. Ze dachten mee over de veiligheid en ze maakten de plannen beter. Daarvoor wil ik ze toch nogmaals hartelijk bedanken.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik wil D66 nu even vragen: voor wie lost u nou welk probleem op? Ik heb in mijn eigen verhaaltje daar twee voorbeelden van gegeven. Dan wil ik van u weten hoe dat bij u zit.

De heer RUSTEBIEL (D66): Nou, wij lossen het probleem op dat wij een van de drukste fietsroutes van Nederland hebben en dat wij een duurzame stad willen zijn. Daar gaan we stappen in zetten.

De heer DE GREEF (SP): Voorzitter, mag ik dan concluderen dat u het belang van stoplichtloze fietspaden boven bewonerszeggenschap, verkeersveiligheid en het groen in onze stad stelt?

De heer RUSTEBIEL (D66): Dat was natuurlijk best een dilemma, ook voor mij als raadslid maar we hebben hier te maken met een stedelijk belang, een van de drukste routes van Nederland, ik zeg het nogmaals tegenover een wijkbelang, waar mensen zich terecht zorgen maken over een groene leefomgeving. Dat zijn keuzes waar wij als raadsleden denk ik voor staan.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Vindt u dan dat groen in de wijk en een leefbare woonomgeving puur een belang is voor de buurt en niet van de hele stad in zijn algemeenheid?

De heer RUSTEBIEL (D66): Nee, dat is niet per definitie zo maar in dit geval hebben we die keuze wel zo gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, ik hoor D66 een afweging maken tussen stedelijk belang aan de ene kant en wijkbelang aan de andere kant. U constateert ook dat u voorziet dat deze route drukker gaat worden. Nu sturen wij zelf op wat het stedelijk belang wordt en dan verplaatst de drukte zich misschien. Dan zou het op andere plekken drukker kunnen worden, bijvoorbeeld de Kerklaan. Gaat u dan het plan ook verder doortrekken en het stedelijk belang boven het wijkbelang stellen?

De heer RUSTEBIEL (D66): Nou ja, ik vind de metafoor van de PvdA wel een mooie. Het is gewoon water en men zoekt de kortste weg naar het Zernike. Dan kun je wel een andere route aangaan leggen maar eigenlijk is dat weggegooid energie. Mensen blijven gewoon deze route pakken.

De VOORZITTER: Mijnheer Kelder, hebt u nog een andere vraag?

De heer KELDER (PvdD): Ja, wat ik niet zo goed snap bij u is dat u zegt: "We hebben die aantallen fietsers en die willen we faciliteren" terwijl wij heel duidelijk zeggen en de bewoners zeggen dat ook: "Die fietsers kunnen gewoon anders gefaciliteerd worden. Dat fietspad hoeft niet gefaciliteerd te worden, ze kunnen zich namelijk gewoon spreiden." Waarom blijft u daar omheen draaien? U zegt: "Wij moeten die 16.000 fietsers faciliteren, geef ze voorrang."

De heer RUSTEBIEL (D66): Nou, ze spreiden zich nu ook al, doordat ze voor een groot gedeelte ook via het Jaagpad langs het Reitdiep gaan. Het is niet zo dat dit nu een pleidooi is om alle fietsers van de stad noord-zuid nu door het park heen te duwen.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit als afgerond. Mevrouw Woldhuis, hebt u nog een andere vraag?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. U zegt: “Wij moeten als raadslid een afweging maken tussen stedelijk belang en wijkbelang.” Maar is het dan geen stedelijk belang dat de bussen op tijd gaan rijden en de ambulances en dat soort zaken er ook gewoon langs kunnen? Dat is toch ook stedelijk belang? Dat krijgt allemaal nadelige effecten als je de verkeersvoorrang om gaat draaien.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dat is inderdaad absoluut een aandachtspunt dat meegenomen moet worden. In dat opzicht vind ik het idee goed van de PvdA – volgens mij kwamen die ermee – om te kijken of die extra op- en afrit bij de Iepenlaan voor de ring er nog kan komen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Meegenomen kan worden? Hoe bedoelt u dat? De boel wordt gewoon omgedraaid. Die bussen moeten nu, u zei het net al een paar keer, 10.000 fietsers voor laten gaan. Hoe wilt u dan voor elkaar krijgen dat die bussen nog op tijd rijden? Over stedelijk belang gesproken.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja voorzitter, we kunnen er een heel technische discussie van gaan maken maar dit lijken me ook vragen die de wethouder misschien beter kan beantwoorden.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, u maakt hier een keuze als raad. Wij zitten hier in de gemeenteraad. U moet verantwoordelijkheid nemen voor uw keuze en daarvan zegt u “stedelijk belang” en u kiest er straks voor om al die bussen te laten rijden.

De VOORZITTER: Kijk, de heer Rustenbiel stelde voor dat de wethouder verder op die vraag ingaat. Dat is zijn goed recht als raadslid om dat voor te stellen. Het niet beantwoorden van een vraag is een keuze en dat heeft hij gedaan. Ik zei net al dat ik het debatje als afgerond beschouwde en dat doe ik bij dezen nogmaals. De heer Ruddijs, PvdA.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Bijna alles is eigenlijk al gezegd vandaag en ook al eerder in de commissie. Namens mijn fractie wil ik nog twee accenten zetten. Als je een knelpunt hebt, moet je naar het netwerk kijken, dat hebben we vanavond al een paar keer gehoord. Het probleem is natuurlijk met name de enorme stromen autoverkeer op de Eikenlaan. Graag een reactie van het college of er mogelijkheden zijn om wat te doen aan de autoverkeersdruk op de Eikenlaan, bijvoorbeeld door een aansluiting op de Iepenlaan te bepleiten bij de Provincie. Dat is één. En het tweede uitgangspunt: als je groen wilt besparen, zou je dan toch niet moeten kijken of je bestaande infrastructuur beter kunt gebruiken? Graag een reactie van het college als je kijkt naar de alternatieve route Voermanstraat Grote Beerstraat. Wat vindt het college daar nu echt van?

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, bedankt, voorzitter. Ik hoor de PvdA-fractie pleiten voor een netwerkanalyse en kijken of er ook een oprit bij de ringweg mogelijk is bij de Iepenlaan. Zegt u dat nou zomaar als een voorwaarde? Zo van: “Dat vinden we eigenlijk nodig want dan ontlasten we de Eikenlaan en dan kan het veilig gebeuren” of zegt u: “We proberen de oversteek gewoon om te draaien en we hopen ook dat het gebeurt maar als het niet zo is, dan is het jammer.”

De heer RUDDIJS (PvdA): De vraag is duidelijk: ja. Dan het tweede accent. Dat was dus inderdaad als je groen wilt besparen, kun je misschien toch nog af en toe gebruikmaken van bestaande infrastructuur. Dat geldt dan specifiek voor de Ranonkelstraat en voor dat voorbeeld dat ik net noemde. Wil het college serieus kijken of daar nu echt een parallel fietspad of een fietspad langs het spoor, in het geval van de Voermanstraat en de grote Beerstraat is aan te leggen? Zijn dat geen heel serieuze opties? Die komen ook uit de participatie want natuurlijk is participatie geen wassen neus. Dat lijken mij heel redelijke voorstellen. Het bespaart groen en het komt tegemoet aan de bezwaren uit de buurt. Graag een reactie.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. De PvdA wil een netwerkanalyse maken en daarbij wil ze het autoverkeer verspreiden. Maar hoe vindt u dat bewoners in de bewonersvariant zoals we die hebben besproken, meegaan in het netwerkdenken van u en de fietsverkeerstromen spreiden?

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, dit is een beetje een herhaling van zetten. Ik vind het natuurlijk het mooiste als een buurt volledig krijgt wat ze graag wil. Maar er is hier een afweging gemaakt en er is meegenomen wat meegenomen kon worden. We zijn een universiteitsstad, er is een Zernike-complex, er is de grootste fietsersverkeersstroom van Nederland en dan moet je een balans zoeken. Ik denk dat er recht is gedaan aan de input van de buurt. Helaas zal daar een aantal mensen teleurgesteld over zijn. Op een aantal punten, vanavond niet aan bod gekomen, ik noemde er net al wat, is nog best wel wat te doen met die input en er is ook een aanpassing geweest op de vormgeving van het fietspad door het park.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zijn we aan het eind gekomen van de beraadslagingen van de raad zelf. We gaan we naar het college en ik geef het woord aan wethouder De Rook.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dank u wel. Het is, zo blijkt uit het debat dat wij zojuist met elkaar gevolgd hebben, relatief gemakkelijk om een fietsstrategie met elkaar aan te nemen. Maar deze ook tot uitvoering brengen blijkt een stuk ingewikkelder. Ik denk eigenlijk, dat was ook mijn indruk van het debat in de commissie, dat het aan allerlei kanten een goed debat was, waar verschillende fracties hun punten hebben kunnen maken en waar we serieus de dingen hebben kunnen afwegen die nu vanuit de wijk ook zijn ingebracht en uiteindelijk, en dat was volgens mij ook de verwachting die steeds gewekt is, vinden hier uiteindelijk het besluit en de afweging plaats. We waren eerst natuurlijk allemaal wel verrast over de weerstand die er in de omgeving was tegen de plannen zoals die er initieel lagen. Dat had het college niet opgemerkt maar gegeven het feit dat we het met elkaar hebben vastgesteld, was het volgens mij ook voor de raad een verrassing en volgens mij hebben we vanaf dat moment de goede stappen genomen. We hebben gezegd: "Als er inderdaad weerstand tegen is, dan trekken we dit voorstel eerst eens even terug en dan gaan we dat op een andere manier doen" en als de wijk aan ons vraagt: "Zijn er geen alternatieven die we kunnen verkennen?" hebben we volgens mij die handschoen opgepakt. We hebben verschillende sessies laten plaatsvinden met allerlei mensen die daar hun inbreng op hebben kunnen leveren, niet alleen maar mensen uit de wijk maar ook mensen vanuit de Fietsersbond, een aantal studenten, enzovoort. Die hebben samen met ons gekeken welke alternatieven er allemaal beschikbaar zijn als je naar deze drie verschillende fietsroutes kijkt. Die hebben we in kaart gebracht en daarbij hebben we steeds gezegd dat ze uiteindelijk hier op tafel zullen worden gelegd voor de raad om er een besluit over te nemen.

Dan wil ik nog wel even ingaan op de valse tegenstelling die er lijkt te zijn tussen de bewoners van de blauwe route, zoals die in het voorstel wordt gekenschetst en allerlei andere varianten. Eigenlijk waren alle varianten die in het voorstel staan bewonersvarianten. De variant waarvoor gekozen is in park Selwerd, was ook een variant die door bewoners is ingebracht. Dat was een ander voorstel dan dat het college gedaan had en zorgde ervoor dat wij geen 70 bomen hoefden te kappen maar 22. Een aanzienlijke verbetering van het initiële voorstel en dat is ook gewoon uit de wijk gekomen.

Een andere valse tegenstelling is volgens mij dat de mensen die daar omheen wonen bewoners zijn en de mensen die er overheen fietsen niet de bewoners zijn. Dat zijn 16.000 mensen die ook gewoon hier in de stad wonen, inwoners van deze stad, die gebruikmaken van de route. Dat zijn ook bewoners. En voor dat belang hebben wij hier ook op te komen. En op het moment dat wij het uiteindelijk aan de gemeenteraad voorleggen, is de gemeenteraad wat het college betreft geen orgaan dat op afstand staat van die bewoners maar juist een orgaan van de bewoners, die elke vier jaar wordt gevraagd stedelijke belangen af te wegen. Dus vandaar dat het hier voorligt op deze manier en volgens mij is dat echt op een goede manier gegaan.

Voorzitter, ik ga even de verschillende routes langs en dan begin ik bij park Selwerd. Misschien eerst even op de hoofdlijn. We kiezen ervoor om de huidige slimme route te handhaven. Nog een keer de geschiedenis in: waarom deden we dit ook alweer, die slimme route? We hadden een probleem op de Zonnelaan. Daar was het te druk, daar was het onveilig en we hadden eigenlijk andere mogelijkheden nodig. Dat is gelukt, daar zijn we in geslaagd. Het aantal fietsers op de Zonnelaan is aanzienlijk verminderd en het aantal fietsers door park Selwerd is aanzienlijk omhooggegaan en dat heeft gezorgd voor een gigantische ontlasting van de Zonnelaan en ook voor meer verkeersveiligheid daar. Die route heeft gewerkt, niet omdat de gemeente dat bedacht had of omdat wij bepaald hebben dat fietsers maar door dat park moeten fietsen, maar enkel en alleen door een betere route te bieden. Dat is niet alleen maar, zoals net in de raaddiscussie werd gezegd, dat er een bordje wel of niet goed hing. Een bordje kan helpen om mensen te attenderen maar mensen blijven een route alleen maar gebruiken als die ook echt kwaliteit voor ze biedt en ook blijft bieden. Dat is de reden dat het succes van die slimme route zo is geweest en dat is ook de reden dat de belangrijkste toetssteen voor het succes van de toekomst van die slimme route ook de kwaliteit van die route is. Dus het eerste waar we naar moeten kijken, is: als wij de kwaliteit niet bieden, dan investeren we in een route die

niet werkt en dat willen we absoluut voorkomen, omdat we dan ons geld investeren in iets wat uiteindelijk heel weinig effect sorteert.

Ik heb inderdaad, zoals de heer De Greef zegt, over de verschillende alternatieven gezegd dat ze naast elkaar staan, dat de raad ook in alle vrijheid met elkaar kan kiezen voor een ander alternatief en dat ze in die zin gelijkwaardig zijn. Maar inhoudelijk vindt het college dat niet. Inhoudelijk vinden wij de rode route een beter alternatief dan de blauwe route en hebben we de argumenten daar ook heel transparant voor op tafel gelegd. De directheid van de rode route is beter en zorgt ervoor dat je inderdaad niet nog meer fietsverkeer mengt met ander verkeer. Er is ingegaan op de onveilige situatie die er nu al is bij het winkelcentrum waarbij de verkeerslichten, daar mengen we nu al aan auto's met auto's waardoor het een onveilige situatie is. Als we daar fietsers doorheen mengen, zou de route alleen nog maar onveiliger worden. Dus wij denken niet dat dit een beter alternatief is, we denken dat de rode route hierin voorziet.

Voorzitter, misschien nog een misverstand uit de weg ruimen. Het is niet zo dat we alle fietsers die naar Zernike gaan allemaal via de slimme route door park Selwerd laten gaan. Er zijn drie routes die naar Zernike gaan. Zo hebben we het Jaagpad, dat is een slimme route, er is nog steeds de Zonnelaan die functioneert als route en we hebben de route door park Selwerd. Dus er zijn drie routes, het is een misverstand dat het er maar een zou zijn.

Voorzitter, een aantal specifieke vragen die erover gesteld zijn, ging bijvoorbeeld over de compensatie op het voetbalveld. Het lijkt een aantrekkelijke gedachte, een stukje onbenut groen in dat park. Daar wil ik eigenlijk twee overwegingen bij geven. Het zou natuurlijk een hartstikke interessante plek zijn om verder te verdichten maar aan de ene kant zeggen ecologen van de gemeente ook dat meer groen niet altijd betekent dat het ook beter is voor de ecologie. Het zou zelfs zo kunnen zijn dat te veel bomen op die plek juist een afname aan ecologische kwaliteit kan betekenen. Dat is één. En ten tweede wordt het voetbalveld niet altijd gebruikt maar af en toe dient het nog wel als een trainingslocatie voor de voetbalclub Mamio, die aan de andere kant van de Eikenlaan zit en als die krapte heeft in zijn trainingslocaties gebruikt ze dat veldje daar voor de jeugd om op te trainen. Volgens mij heeft niemand hier de ambitie om door die trainingen heen te fietsen. Voorzitter, ik ben blij dat dit soort grapjes nog kunnen op dit uur. Op zich is dit een interessante optie maar volgens mij moeten we wel even rekening houden met de gebruikskwaliteit van dat veldje want het zou zonde zijn als we een prima trainingsveldje daarvoor zouden doorkruisen.

Voorzitter, dan de Eikenlaan en de herinrichting ervan. Door verschillende raadsfracties is gezegd dat de voorrangssituatie daar eigenlijk het belangrijkste punt is waar we het vandaag over hebben. Misschien is dat zo in die zin dat deze het meeste aandacht heeft gehad maar ik denk eigenlijk dat dit niet het belangrijkste is. Ik denk dat de belangrijkste maatregel die in het pakket zit, de aanpak van het kruispunt is. Dat het kruispunt wordt verhoogd, dat de rijbanen iets worden versmald bij de oversteek, dat er een vergrote middenberm komt, dat de opstelstroken worden verbreed, dat is eigenlijk de belangrijkste maatregel voor de verkeersveiligheid en de oversteekbaarheid van de Eikenlaan. Dat is eigenlijk het fundament waarop die situatie daar veiliger gaat worden. Vervolgens kun je het ook nog met elkaar hebben over de voorrangssituatie. Ik denk eigenlijk dat die minder belangrijk is voor de veiligheid dan het op zichzelf aanpakken van dat kruispunt. We zijn er volgens mij nu twee jaar op aan het studeren wat daar nu de beste optie voor zou zijn, de huidige situatie handhaven of de fietsers voorrang geven en we zijn uiteindelijk tot de conclusie gekomen met onze verkeersveiligheidsmensen, dat fietsers voorrang daar tot de veiligste situatie leidt. Dus daarom hebben wij dat voorgesteld. Er zit niet een soort van dogmatiek achter, daar zit echt een grondige studie achter, waardoor wij denken dat dit de veiligste optie is. We willen het daar graag uitproberen en aan de fracties die hebben gezegd: "Wij denken dat dit onveiliger is" heb ik al aangeboden dat, als dit in de praktijk ook blijkt, wij de situatie gewoon weer omkeren. Dan hebben we nog steeds dat mooie, aangepakte kruispunt maar dan met een andere fietsoversteeksituatie.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dank u, voorzitter. Ik trek het onderzoek van de wethouder toch wel ernstig in twijfel. U zegt dat het onderzoek is gedaan met verkeersdeskundigen, dat kan allemaal maar hoe verklaart u dan de brief van de hulpdiensten die er ligt, die duidelijk aangeven dat de nieuwe situatie, waarvoor gekozen wordt, niet veilig is?

Wethouder DE ROOK: De politie heeft inderdaad geadviseerd om het niet te doen. Alleen is het gesprek dat wij met de politie hebben: wat moeten we dan wel doen? We zien in de huidige situatie ook onveilige situaties en het is niet zo dat de politie daar nu handhaaft. Dus op het moment dat dit achterwege blijft, zullen wij uiteindelijk toch een knoop moeten doorhakken: wat doe je dan wel? En dan is dit ons voorstel.

We denken ook dat het met de stadsbussen misschien af en toe tot wat hinder kan leiden maar dat dit echt wel op te vangen is binnen de dienstregeling van het openbaar vervoer.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, bedankt, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen: “Wat moeten we dan wel doen?” Maar u doet al wat. U gaat het anders inrichten, opstelstroken verbreden en u gaat het veiliger maken. Dan kunt u toch ook afwachten en het effect daarvan aankijken? Dat is toch een oplossing die er al ligt, die u ook zelf voorstelt?

Wethouder DE ROOK: Maar onze interne analyse is dat het veiliger is om die fietsers dan voorrang te geven en dan stellen wij als college voor om dat ook te doen. Dan heb ik eigenlijk geen aanleiding om dat anders te besluiten. Als mijn indruk is dat dit de meest veilige oplossing is, dan is dat is ook mijn voorstel. Als ik een andere indruk had gehad, had ik een ander voorstel gedaan.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, voorzitter, is de wethouder dan niet met ons van mening dat de keuze die u nu maakt eigenlijk ongehoorzaam gedrag beloont?

Wethouder DE ROOK: Nee.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik vind dat u iets bijzonders zegt over de bussen want in de HOV-as West willen we allemaal zo snel mogelijk naar het station. Tijd is geld. En dus besparen we heel veel. Maar nu zegt u: “Ja, op die Eikenlaan, nou ja, als het even wat langer duurt, passen we de dienstregeling aan.” Ik vind dat een tegenstrijdige beweging.

Wethouder DE ROOK: Volgens mij heb ik gezegd dat ik denk dat zelfs met het kleine oponthoud dat de fietsovergang af en toe kan betekenen, dit nog steeds prima binnen die dienstregeling kan worden opgelost. Maar wat ik er wel wil bij zeggen is dat op het moment dat wij inderdaad conflicten hebben waarbij we een keuze moeten maken tussen de bus voorrang geven of de auto of de fiets, de fietsstrategie wat dat betreft glashelder is. Als dit college zegt dat wij de fiets op één zetten, menen wij dat ook.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, de wethouder zegt dat hij eigenlijk ook wel twijfels heeft of het wel veiliger wordt maar dat we het gewoon gaan proberen. Mocht het niet zo zijn, dan draaien we de boel terug. Ik vind echt dat u het punt van de bussen en het ziekenvervoer bagatelliseert. Het gaat om tienduizend fietsers die er elke dag langs fietsen en u zegt: “Oh ja, dat lossen we zo wel even op.” Kan ik hier dan een toezegging krijgen van de wethouder dat als er wel grote problemen zijn op die weg, we ook gaan kijken of het niet teruggedraaid moet worden?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, misschien een kleine correctie. Het gaat niet om 10.000 fietsers, het gaat om ongeveer 16.000 fietsers en de toezegging waar mevrouw Woldhuis om vraagt, staat volgens mij in de tekst van het raadsvoorstel. Die hoeft ik hier niet te herhalen.

Voorzitter, dan het fietspad Noordelijke Ringweg. De alternatieven aan de noordkant. Daar hebben we wel naar gekeken. Die hebben een aantal nadelen en dat is dat ze voor de wijk geen functie hebben. Dus mensen in de wijk zullen die minder snel gebruiken dan mensen aan de andere kant van het spoor. Bij de verschillende fracties is de belangrijkste reden om die noordelijke variant voor te stellen de kruising met de Zonnelaan, maar eigenlijk is de kruising aan de andere kant misschien zelfs nog iets complexer dan aan de kant van de Zonnelaan, omdat je daar niet alleen eenzelfde brede weg over moet steken maar ook nog op een kruising terechtkomt waar ook de Crematoriumlaan een in- en uitgang heeft, waardoor auto's die die moeten kruisen eerst de op- en afritten van de noordelijke Ringweg moeten kruisen, dan nog een fietspad en dan nog de inrit van het crematorium. Dat maakt dit zelfs tot een veel complexere situatie dan het op de Zonnelaan is, dus volgens mij zouden we op dat punt van de regen in de drup belanden. Dit biedt volgens mij geen soelaas en geen oplossing voor dat knelpunt, dat denk ik terecht wordt gezien bij de variant die

wordt voorgesteld. Voorzitter, het is zonneklaar dat voor de kruising van de Zonnelaan gewoon een goede oplossing moet komen. De heer Ruddijs heeft daarnaar gevraagd en het is zonneklaar dat daar een goede oplossing voor moet komen. Dus zeggen we nu: “We kiezen voor dit tracé, doe de schop maar in de grond en dan zien we het wel als het af is”? Absoluut niet. Ik heb u al eens eerder toegezegd dat de definitieve ontwerpen voor alle drie de tracés hier gewoon nog terugkomen. Dan kunt u ze bekijken en beoordelen. Volgens mij zal het college u geen slechte voorstellen doen toekomen en ik heb voldoende vertrouwen in u als raad dat u slechte voorstellen vervolgens ook niet zult gaan accorderen. Daar moeten we naar kijken maar we komen er gewoon bij uw raad op terug.

De heer Ruddijs had ook nog gevraagd naar de Ranonkelstraat. Die suggestie kunnen wij in het ontwerp gewoon meenemen en kijken of we daaraan tegemoet kunnen komen.

GroenLinks had nog gevraagd naar het kappen van de bomen. Is het nu zo dat wij helemaal geen bomen kunnen kappen? Nou ja, we kunnen doordat wij geen rechte lijn meer hoeven te voeren op dat pad, een beetje rekening houden met de positie van de bomen dus we kunnen significant minder bomen kappen. Of het nu echt nul wordt, dat kan ik u nu nog niet beloven maar we doen bij zo'n definitief ontwerp ook een bomeneffectanalyse, waarin het echt allemaal tot in detail, zoals u ook van het college gewend bent, wordt uitgezocht. De winst is substantieel maar hoe groot die precies is, kunnen wij u in ieder geval bij de definitieve besluitvorming ook laten zien.

Dan het fietspad langs het spoor, voorzitter. We hebben gezegd dat we nog geen definitief besluit nemen. We stellen dat uit en het staat volgens mij ook voor het derde kwartaal op de langetermijnagenda van deze raad. Dan komen we daarop terug. We gaan wel door met het ontwerpen van de rode route, omdat wij verwachten dat we daarbij een hoop zorgen in de omgeving ten aanzien van de route kunnen wegnemen. Als we zorgen kunnen wegnemen, is er volgens mij geen reden om dat niet te doen. Dat is geen voorsortering want we gaan in februari nog, dat heb ik ook aan de bewoners laten weten, met u in cc, de hele sessie doen met bewoners, waarbij wij het traject dat wij hier nu gedaan hebben voor alle drie de tracés nog een keer dunnetjes overdoen voor het fietspad langs het spoor, waarbij alle alternatieven nog een keer op tafel kunnen komen en op dezelfde manier als wij hier gedaan hebben, gewoon bij uw raad worden teruggelegd. Dus er zijn nog mogelijkheden voor allerlei alternatieven, dus die komen hier gewoon terug en die van de Voermanstraat kan er ook in worden meegenomen.

Een kleine blik vooruit. De waarde in het verbeteren van het groen, die ziet het college ten aanzien van die route wel maar het is wel een veel minder directe route, waarbij mensen eerst, als ze heen fietsen, weer een stukje moeten terugfietsen. Het heeft dus voor de directheid van die route wel een aantal nadelen maar misschien zijn die wel overkomelijk. Misschien ook niet maar daar komen we gewoon hier in deze raad op terug. Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee de meeste dingen gehad.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

Wethouder DE ROOK: Ik heb nog amendementen en moties.

De heer DE GREEF (SP): Oh. Nou, voordat u daarop ingaat, mag ik u een vraag stellen misschien?

Wethouder DE ROOK: Jazeker.

De heer DE GREEF (SP): U zei over de varianten die gepresenteerd zijn, dat het allemaal bewonersvarianten zijn. Toch zien wij als SP weinig lijn in wanneer mensen echt iets te zeggen hebben en wanneer niet. U blijft enkel uitgaan van wat u zelf vindt en dan zegt u: “we hebben naar bewoners geluisterd” en dan gebruikt u daar als bewijs voor dat wij net een andere route door het park hebben gekozen en dat we een half metertje van het fietspad hebben afgehaald. Dat is toch niet echt een stap terug doen, opnieuw het probleem bekijken en vervolgens alle alternatieven gelijkwaardig benaderen?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, volgens mij is dat precies wat wij in dit proces gedaan hebben. We hebben een stap terug gedaan, we hebben de alternatieven in beeld gebracht en we hebben ze eerlijk naast elkaar gelegd en uiteindelijk hebben we een beoordeling gemaakt van dingen. Volgens mij moet geen enkele raadsfractie het college verwijten dat dit ook een opvatting heeft over dingen, omdat wij natuurlijk willen opkomen voor de belangen van de mensen die om die fietspaden heen wonen maar ook willen opkomen voor de belangen van die fietsers, die er elke dag voor kiezen om die fiets te gebruiken en niet de auto en niet de bus om naar hun studie of naar hun werk te gaan. Dat is een mobiliteitsstrategie waar wij als college voor staan die we dus hier ook op toepassen.

De VOORZITTER: De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Ja, voorzitter, dat begrijp ik maar toch blijft bij bewoners de vraag hangen: waarom moeten we nou per se door het Selwerd, ondanks de grote voordelen van de alternatieven die wij hebben aangedragen? Dat is een kernvraag die over is gebleven na de vorige commissievergadering. Ik zou graag willen dat u die nog een keer beantwoordt.

Wethouder DE ROOK: Volgens mij ben ik daar net op ingegaan. Laten we even eerlijk zijn: alle routes die voorliggen hebben voor- en nadelen. Dat is ook helemaal geen geheim. De vraag is hoe je die weegt en dat is ook echt een politieke vraag. Ik ben net al ingegaan op de voordelen van de rode route ten opzichte van de blauwe route, volgens mij is dat een belangrijk argument. Maar het allerbelangrijkste blijft gewoon de vraag of die fietsers die routes straks ook gaan gebruiken. Dan voelt het college zich wel gesterkt door de Fietsersbond die ook voor de belangen van de fietsers opkomt en zegt dat zij daar ook wel stevige bedenkingen bij heeft. We moeten hier niet de fout maken – want we kunnen ons geld maar één keer uitgeven – dat wij geld inzetten op een route waarvan we denken dat die uiteindelijk niet gaat werken. Dus vandaar dat voor het college, in alle eerlijkheid en met alle respect voor de bewoners die hebben meegedacht en hebben meegewerkt, dit de afweging is die wij hier gepresenteerd hebben. U kunt als raadsfracties daar uw eigen afweging in maken maar we hebben hem zorgvuldig gemaakt en transparant en dan is het woord zo meteen aan u.

De VOORZITTER: Ik ga nog even naar de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, bedankt, voorzitter. In een interruptie aan de PvdA vroeg ik net of zij een netwerkanalyse als voorwaarde zagen en misschien ook voorstellen om het aantal auto's op de Eikenlaan terug te brengen als voorwaarde voor het omdraaien van de voorrangssituatie zien en ze zeiden: "Ja, wij zien dit als voorwaarde." Hoe reageert u daar dan op?

Wethouder DE ROOK: Nou ja, ik denk dat het ook duidelijk is dat er wat moet gebeuren aan de Eikenlaan, laat ik daar ook nog wat over zeggen, omdat dit gewoon een onveilige situatie is. Niet alleen vanwege de fietsers maar ook om allerlei andere redenen. Ik heb daar volgens mij een hele middag met de heer Koks gestaan met wat mensen uit de wijk en de conclusie was dat het gewoon leidt, ook door het kruisende verkeer, tot allerlei onveilige situaties. Dus daar moeten we ook wat mee. Maar als de heer Ubbens nu aan mij vraagt: "Moeten we dat niet eerst allemaal afwachten en bekijken, voordat we hier wat gaan doen?" dan denk ik dat de urgentie van de onveiligheid op dit moment gewoon te hoog is om daar nog een jaar of twee mee te wachten. Dus ik denk dat we nu deze maatregelen gewoon moeten doen en dat we ondertussen bezig moeten gaan met hoe we ook het probleem van de Eikenlaan beter op kunnen lossen.

De VOORZITTER: De heer Ubbens nog een keer.

De heer UBBENS (CDA): Bedankt, voorzitter. Ja, de wethouder legt mij woorden in de mond die ik niet gebruikt heb. Ik heb niet gezegd dat we dit allemaal helemaal moeten afwachten maar enig onderzoek en analyse vooraf lijken mij toch wel gewenst. Dat is niet hetzelfde als wat u net stelde.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan krijgen de heer Ubbens en ik denk ik een begripsverwarring over wat nou 'een beetje onderzoek' is dat volstaat hiervoor. Volgens mij is er verschillend onderzoek gedaan. Deze maatregelen die wij voorstellen werken in de huidige situatie ontzettend goed. Kan het dan niet nog beter? Moet er dan geen meer fundamentele oplossing komen voor dat hele verkeersknelpunt daar? Dan is het antwoord daarop denk ik ja. Maar laten we tijdens die zoektocht niet de fout maken door op de handen te blijven zitten maar gewoon de problemen aanpakken die we nu ook kunnen aanpakken.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, bedankt. De wethouder geeft aan: "Er is onderzoek gedaan naar hoe wij het aantal auto's op de Eikenlaan naar beneden kunnen brengen." Dat zit niet bij onze stukken. Dan zou ik dit wel graag willen inzien want dan kan ik ook snappen waarom u die afweging hebt gemaakt.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik verwees naar het onderzoek dat gedaan is ten aanzien van deze oplossing die nu wordt voorgesteld. Dit is gedaan, dit ligt er. Dit is ook een knelpunt dat in 2013 al

gesignaleerd is en ook in een voorstel is vervat dat in 2013 hier al door de raad is gegaan dus wij hebben nu denk ik lang genoeg ermee gewacht. En wacht daar ook gewoon op een beetje actie, dus laten we dat ook doen.

Voorzitter, dan ga ik nog even naar de amendementen. Amendement 3, dat gaat over de blauwe variant over de Morgensterlaan en de Dierenriemstraat. Nou, daar ben ik uitvoerig op ingegaan. Dit zullen wij als college ontraden, omdat wij het alternatief dat voorligt beter vinden. Het tweede amendement is 'Via Zernike', dat is amendement 4, daar ben ik ook op ingegaan. Dit zullen we als college ook ontraden. Wij denken dat het voorstel dat voorligt een beter alternatief is. Dan ben ik ook ingegaan op het amendement van de VVD en het CDA, 'Houd de fietser in de voorrang'. Ja, het college is echt van mening dat de oplossing die wordt voorgesteld de meest veilige optie is. Maar wat ik ook al zei: volgens mij is het echt secundair aan dat we dat kruispunt nu eens kunnen gaan aanpakken. Wat ons betreft kunnen we dit ook aan het oordeel van de raad laten. Ik stel voor dat u als fracties daar een eigen afweging in maakt. Het college doet een aanbeveling voor het voorstel dat aan u is gedaan maar volgens mij kunt u ook voor dit amendement stemmen. Oordeel aan de raad, wat het college betreft.

De VOORZITTER: Dank, wethouder, voor uw beantwoording. Dan gaan we over tot stemming over amendement 3, linksaf bij de Kerklaan. Het amendement is verworpen met 27 stemmen tegen 12 voor. Dan gaan we over tot stemming op amendement 4. Ook 27 tegen en 12 voor. Ook dat amendement is verworpen.

De heer DE GREEF (SP): Voorzitter, ik wil graag een stemverklaring doen over amendement 5, de fietsvoorrang. Ondanks dat wij geen van de overwegingen delen, komen wij wel op hetzelfde besluit uit, dus zullen wij het steunen.

De VOORZITTER: Akkoord. Anderen nog een stemverklaring? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja. Ik sluit mij gemakshalve aan bij de stemverklaring van de SP.

De VOORZITTER: Zo. De Partij voor de Dieren, de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel. Nou, als onze amendementen waren aangenomen dan vond ik deze maatregel wat minder belangrijk en was het misschien niet nodig geweest. Maar aangezien ze niet aangenomen zijn, zie ik mij genoodzaakt dit amendement wel te steunen.

De VOORZITTER: We gaan nog naar mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dit amendement is toch wat minder dan de eerste twee en de voorkeursvariant voor het fietspad langs de noordelijke Ringweg, daar zijn wij het ook niet helemaal mee eens maar omdat dit het hele voorstel beter maakt, gaan we voor dit amendement stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Jongman. Dan gaan wij over tot stemming op amendement 5. 21 tegen dit amendement en 18 voor. Dit heeft het niet gehaald, het is verworpen. Dan gaan we naar het voorstel zelf, de tracékeuze. De stemming is gestart. Met 25 stemmen voor is dit voorstel aangenomen met 14 tegenstemmen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, ik stem tegen.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis wordt geacht te hebben tegengestemd, dus het worden er waarschijnlijk 24 tegen 15.

8.d: is 7d geworden.

8.e: Ontwikkelstrategie voormalig Suikerunieterrein (raadvoorstel 28 oktober 2016, 5996925)

De VOORZITTER: Wie mag ik daar als eerste het woord over geven? De heer Blom, VVD.

De heer BLOM (VVD): Ja dank u wel, voorzitter. De VVD-fractie bepleit al jaren dat we de ontwikkeling van het Suikerunieterrein ter hand moeten nemen. Het terrein heeft een te grote potentie om niet te gaan

exploiteren. Daarnaast heeft het ook een te grote waarde om er niets mee te doen. We zijn ermee bekend dat er al activiteiten plaatsvinden maar wat ons betreft mag het een stukje ambitieuzer. Gelukkig daalt dit besef nu ook in bij andere partijen en het college, getuige de ontwikkelstrategie zoals die nu voorligt. Na ons jarenlange aandringen kunnen wij daar dus tevreden over zijn.

Zoals ook in het stuk staat werd de eerdere, tijdelijke stillegging van de ontwikkeling, vlak na de aankoop, vooral veroorzaakt door de crisis. Nu die over lijkt en de markt aantrekt is er volgens ons geen reden meer om al te terughoudend te zijn en het college lijkt het met ons eens te zijn.

Het Suikerunieterrein vormt een mooi en groot gebied, dat dicht bij het stadshart is gelegen en een mooie, natuurlijke overgang kan vormen naar meer landelijk gebied buiten de stadsgrenzen. Dit zorgt ervoor dat het Suikerunieterrein uitermate geschikt is voor een ontwikkeling waarbij alle woonwensen aan bod kunnen komen. Jongerenhuisvesting, grondgebonden woningen voor gezinnen, gestapelde woningbouw en sociale woningbouw. Hiermee kan het Suikerunieterrein met een nieuwe invulling en behoud van de oude waarden een nieuwe parel worden in de stad. Overigens goochelt u in dit stuk weer met de vijftien jaar, waarin er maar beperkt iets zou mogen gebeuren. De lengte van die vijftien jaar werd namelijk bepaald rond 2010, in de periode dat wethouder De Vries nog op ruimtelijke ordening zat. Daarmee zou die vijftien jaar dus afgelopen zijn in 2025. In het stuk stelt u op pagina 4 dat er van de vijftien jaar nu pas anderhalf jaar over zou zijn. Dat is gewoon onjuist. In dat tempo en met die rekenmethode hebben we misschien nog wel dertig of veertig jaar te gaan en dat was niet onze bedoeling. Daar wil de VVD-fractie niet op gaan zitten wachten. Uit het ambitiedocument lijkt het college dit ook niet te willen, dus waarom schrijft u dat dan op?

Voor structureel gebruik van het Suikerunieterrein is het inderdaad nodig dat het terrein beter ontsloten wordt en meer in de stad wordt getrokken, middels een betere verbinding met de omliggende wijken. We zijn ervoor dat er alvast meer nutsvoorzieningen worden aangelegd want die moeten er voor de latere ontwikkeling toch ook komen, waarbij het project zich natuurlijk prima leent voor vormen van alternatieve energievoorziening, mits de kosten gelijk zijn en het rendement in de basis net zo goed is als met de huidige energievoorzieningen. Kortom, leg alleen toekomstbestendige voorzieningen aan die uiteraard eerst al nuttig kunnen zijn voor het tijdelijk gebruik. Wij hebben uiteraard wel een opmerking over het tijdelijk gebruik. In het recente verleden bleek tijdelijk gebruik nogal eens problemen op te leveren, zoals in de situatie rond Tuin in de Stad. Net zoals voor de nutsvoorzieningen geldt, willen we dus ook voor tijdelijk gebruik een no-regretoplossing. Tijdelijk blijft dus tijdelijk en mag toekomstige permanente ontwikkeling niet in de weg zitten.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja, ik zou graag willen weten van de heer Blom of het in potentie mogelijk is dat sommig tijdelijk gebruik een enorme meerwaarde blijkt te zijn in de praktijk. In hoeverre strookt dit dan niet met uw mededeling nu: "tijdelijk is hoe dan ook tijdelijk en zal in de toekomst nooit van zijn leven definitief kunnen worden"?

De heer BLOM (VVD): Tijdelijk gebruik kan heel nuttig zijn, dat zeg ik hier ook dus dat is de discussie volgens mij niet.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, ik kan u voorbeelden noemen in den landen van tijdelijk gebruik dat geleid heeft tot een definitieve aanpassing en nu zelfs in bestemmingsplannen nog steeds tijdelijk is. Dat zijn toch nuttige richtingen, die ook de VVD zou moeten ondersteunen?

De heer BLOM (VVD): Ja, maar dan is het is geen tijdelijk gebruik meer. Dan lijkt het mij definitief gebruik te worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, sorry dat ik het zeg hoor maar tijdelijk is zo'n flauwekulargument. Alles is tijdelijk. Alles in deze hele stad is tijdelijk; dat u hier bent is tijdelijk, dat ik hier zit is tijdelijk.

De heer BLOM (VVD): Wat is uw vraag, mevrouw Woldhuis?

De VOORZITTER: Dat was een filosofische beschouwing.

De heer BLOM (VVD): Dan zeg ik maar: dank voor uw filosofische beschouwing.

Wij zijn enthousiast over de voorliggende plannen, al kunnen het tempo en de ambitie wat ons betreft dus nog wel wat hoger. De VVD-fractie hoopt dat het gebied snel een volwaardig deel van de stad zal worden. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Blom. De heer Banach, Student en Stad.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Het Suikerunieterrein is qua geschiedenis, mogelijkheden en toekomstplannen zonder meer een van de interessantste plekken die wij op dit moment in Groningen hebben. Als we vijftig jaar vooruit gaan kijken in de tijd, hebben we waarschijnlijk geen idee hoe het er dan precies uitziet maar we delen allemaal wel de wens dat we er een heel fijne plek van willen maken om te wonen, waar bedrijvigheid is en waar ontspanning is. En om dat te bereiken gaat het terrein nu organisch groeien. Initiatieven krijgen de ruimte en die zullen het langzaam ontwikkelen tot een gave hub in onze stad.

Wij hebben nog een tweetal dingen die we graag even aanstippen hier. Allereerst dat het terrein op dit moment ook de functie heeft van festivallocatie en er het afgelopen seizoen meerdere mooie evenementen zijn geweest. We willen graag van de wethouder even horen hoe hij dit voor zich ziet, de komende jaren, wat de ontwikkelingen zullen zijn. Moeten deze festivals naar een andere plek toe? Kunnen die daar blijven? We zijn benieuwd hoe het college daartegenaan kijkt.

Het tweede punt dat wij willen maken, gaat over de uitgangspunten. Het is wellicht een beetje mierenneuken maar uitgangspunt 4 gaat over duurzaamheid en wat ons betreft zou dit uitgangspunt 1 moeten zijn. Niet dat wij op voorhand hier gradaties in zetten maar juist dit nog te ontwikkelen terrein geeft ons alle mogelijkheid om ook echt in het werk te stellen dat wij hier een duurzame plek van maken en juist omdat wij als stad de mooie doelstelling hebben gesteld om in 2035 klimaatneutraal te zijn, zouden we die wat ons betreft wat kracht bij kunnen zetten door duurzaamheid als uitgangspunt nummer 1 te maken van het Suikerunieterrein.

Tot slot zijn wat ons betreft alle facetten aanwezig om hier een mooi succes van te maken. Een mooi terrein, creativiteit in de stad en nu ook een vooruitstrevende ontwikkelstrategie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Banach. De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wij volgen de ontwikkeling van het Suikerunieterrein op de voet. Sterker nog, samen met GroenLinks hebben wij een initiatiefvoorstel ingediend aangaande tiny houses, waarbij we wellicht het Suikerunieterrein in ons achterhoofd kunnen houden. Er zijn goede ontwikkelingen gaande, lijkt het. De suikerfabriek als smart city bijvoorbeeld, waarbij klassieke nutsvoorzieningen veranderen in een ander, meer hedendaags aanbod van elektriciteit, internet, water en riolering. Het klinkt mij als muziek in de oren. Het terrein van de suikerfabriek leent zich voor dit experiment. We zien immers nu al dat partijen samenwerken om van de werkplaats onder andere biologische horeca, podia, eetbare tuinen, festivals, studio's en een energiepark te vormen. De basis voor een volledig duurzame en zelfvoorzienende nederzetting. Wat ons betreft is dat ook het uitgangspunt voor dit terrein. Ik weet of denk dat wij op korte termijn misschien niet heel veel geld willen verdienen met hoe wij tegen dit terrein aankijken maar op de lange termijn zal het de wind van Groningen kunnen zijn. Uitgangspunt voor de toekomst qua energievraag is wat ons betreft dezelfde als die nu op het terrein wordt opgelost. Het kan bijvoorbeeld door zon, door wind, door warmtekoedeopslag, biomassa, vergisting op locatie maar geen aansluiting op het gas en stroomnet.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, ik hoor mooie woorden van de Partij voor de Dieren over het uitgangspunt duurzaamheid. Bent u het dan ook met ons eens dat het voorstel misschien wel een stukje omhoog mag in de uitgangspunten?

De heer KELDER (PvdD): Ja, ik vond dat mooie woorden. Ik kan me er helemaal in vinden. Ja. Dat is ook een beetje wat ik nu verder wil gaan vertellen, het past helemaal in onze duurzame toekomstvisie en wat mij betreft hoort duurzaamheid bovenaan. Belangrijker dan wie, wat en waar het komt moet dit het uitgangspunt zijn. Tiny houses passen daar bijvoorbeeld ook prima bij.

Als ik de ambitieuze plannen lees word ik enthousiast en wil ik het college verzoeken om ook echt te gaan kijken naar de mogelijkheid voor minder tijdelijkheid. We zien dat er veel mogelijkheden zijn die ook voor de toekomst mogelijkheden bieden. Het is kenmerkend dat afgelopen zomer het Paradigm Festival en het timmerdorp, twee uitersten, beide op het terrein heel goed tot uiting zijn gekomen. Los even van de overlast die het Paradigm wellicht heeft veroorzaakt. Dat is tekenend voor de toekomst, denk ik. We hebben ook angst gehoord voor concurrentie met Meerstad maar daar ben ik helemaal niet bang voor. Kortom, creëer een stedelijk gebied met duurzame middelen, die oorspronkelijk niet als duurzaam worden getypeerd maar wel typisch passen bij dit terrein. Daar tegenover staat Meerstad dat letterlijk afstand heeft tot de stad en een heel andere doelgroep zal trekken, denk ik. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Kelder. De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Ja, voorzitter, een korte woordvoering hierover. Ik heb bij de begrotingscommissie inderdaad de waarschuwing geuit over dat wij moeten oppassen voor concurrentie met Meerstad. Ik vind dat een heel terechte want noem mij conservatief, zeg dat ik niet heel erg van het omdenken ben, dat vind ik allemaal prima. Maar in Meerstad hadden wij plannen ontwikkeld voor woningen om die vervolgens aan de straatstenen niet kwijt te raken. Die moesten bijgesteld worden. Dus die waarschuwing komt niet zomaar van de SP-fractie, die komt omdat wij in 2005 daarvoor gewaarschuwd hadden dat de economische tijden nu misschien goed gaan en dat woningbouw in ieder geval moet dienen dat het de groepen aanspreekt waar ook echt vraag naar is. Dus geen grootschalige woningbouw in een keer, bouw voor de groep mensen die er erg behoefte aan heeft en dan moeten wij inderdaad denken aan sociale woningbouw. Ik ben blij dat ik de VVD-fractie dat ook al zeggen. Misschien inderdaad ook wat goedkopere koopwoningen. Goed, dat is inderdaad een heel langetermijnvisie.

Verder weinig kritiek op deze ontwikkelstrategie behalve één puntje. Omdat we het in de commissie niet hebben behandeld, stel ik hier maar gewoon de vraag. Wij kregen bericht van de vereniging Wijkraad Hoogkerk, dat deze zich onvoldoende betrokken voelt bij de totstandkoming van deze ontwikkelvisie. Ik kan me voorstellen dat het ook voor andere wijkraden en buurtverenigingen geldt. Graag een reactie daarop. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de heer Van der Glas, GroenLinks.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. "Uitgangspunt voor de toekomst is dat de energievraag op het terrein wordt opgelost. Geen aansluiting op riolering, gas en stroom." Het is een citaat uit de ontwikkelstrategie maar het had volgens mij ook een-op-een uit het GroenLinks-verkiezingsprogramma kunnen komen. Hartstikke mooi. Wat GroenLinks betreft is dat ook de wijk van de toekomst. In de Nordic City is de situatie geschetst waarbij de energietransitie centraal staat en die kant moeten we ook op met de nieuw te ontwikkelen gebieden, zoals we ook al eerder genoemd hebben tijdens de discussie over de aardbevingen. Het college stelt voor om eerder met het gebied aan de slag te gaan dan de geplande vijftien jaar. Van belang is dan wel dat die ontwikkeling wel in balans is met de ecologische waarde van dat gebied. Graag een reactie van de wethouder.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, bedankt, voorzitter. U zegt dat er een balans moet zijn met de ecologische waarde. Wat ziet u dan als balans? Is dat fiftyfifty? Is dat balans?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Nee, ik wil het niet op die manier dichttimmeren maar het is evident dat er in het gebied ecologische waarden zitten. De voormalige vloeivelden bijvoorbeeld, daar zitten gewoon natuurwaarden die vrij uniek zijn voor dit gebied. Het veenweidegebied, waar nu over gepraat wordt, is minder ecologisch kwetsbaar dus daar is waarschijnlijk meer kans om te kunnen bouwen. Maar ik ben wel benieuwd naar de reactie van het college hierop.

Ik begon over het positieve uitgangspunt dat panden vanuit een tijdelijkheid permanent kunnen worden. De tijdelijke leegstand van het zeefgebouw heeft geleid tot mooie initiatieven zoals de Wolkenfabriek. Nu alles dichtplannen is het kind met het badwater wegspoelen. De heer Kelder refereerde ook al aan het initiatiefvoorstel dat we samen met de Partij voor de Dieren over de tiny houses hebben ingediend, ook daar hebben we het Suikerunieterrein genoemd. We weten dat er nog een preadvies aan zit te komen, wij zijn daar erg benieuwd naar. In het licht van het onderwerp zou daar ook nog wel aandacht aan willen besteden.

Tot slot: In 2011 is er een prijsvraag geweest. Er zijn vijftien prijswinnaars naar voren gekomen. Eén ervan is uitgewerkt, dat is de Wolkenfabriek. Dat betekent dat er nog veertien ideeën over zijn. Wat GroenLinks betreft is dit wel een mooi moment om eens te kijken of we contact kunnen zoeken met eerdere aanvragers want volgens ons zitten daar ideeën bij die heel goed passen in deze ontwikkelstrategie. En ten slotte, als allerlaatste, zou ik nog willen zeggen dat wij uit de Open Raad een idee geadopteerd hebben, namelijk de windboom en we vinden het Suikerunieterrein heel erg geschikt om een windboom te plaatsen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Hebt u een interruptie? Want dan was de heer Van der Laan eerder. De heer Van der Laan, PvdA.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Net zoals de VVD-fractie zijn wij eigenlijk al sinds jaar en dag groot voorstander van het versneld ontwikkelen van het Suikerunieterrein. De Suikerunie heeft volgens mij onze stad echt een uniek woonklimaat te bieden en het is daarom zonde om daarmee nog langer te wachten. Bovendien denken we dat wij met de Suikerunie ook een goede bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de opgave die wij in deze stad hebben op het gebied van middeldure huur en goedkope koop. Daarnaast zullen we het college ertoe oproepen om hier een heel stedelijke vorm van wonen te realiseren en zo zorgen we er ook voor dat we niet in het vaarwater komen van bestaande uitleggebieden zoals Reitdiep en Meerstad. Tot slot zijn we ook nog van mening dat het Suikerunieterrein een uitwerking moet worden van de ongedeelde stad en we willen het college er dan ook toe oproepen dat in Suikerunie arm en rijk naast elkaar komen wonen, vooral door voldoende sociale huur te realiseren in de nieuw te bouwen wijk. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Van der Laan. De heer Rustebiel, D66.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik moet u iets bekennen. In voorbereiding op deze woordvoering glipte ik gisteren stiekem het Suikerunieterrein op. Ik zag rijp op de daken, dauw boven de velden en ijs op de waterbassins, oeverwaluwen en allerhande watervogels. Ik genoot van de rust en ruimte en de stilte. Ik zag kunstprojecten, een muziekerevent en natuurlijk het fantastische zeefgebouw. Voorzitter, om eerlijk te zijn werd ik in de magie van het moment niet direct enthousiast van woningbouw. Tegelijkertijd dacht ik ook: hier moeten toch veel meer mensen van kunnen genieten? En toen ik thuis de stukken er nog eens bij pakte, bleek ik op beide punten mijn zin te krijgen. Wat wij hier gaan doen, is niet de traditionele ontwikkeling. Er ligt een prachtige ambitie om het terrein op een organische manier vorm te geven met respect voor bestaande elementen, zoals het zeefgebouw en het groen dat ik net roemde. Centraal staat zelfvoorzienendheid in voedsel en energie. Mooi ook dat Stadgers en ondernemers direct meedoen, dat is goed voor de keuzevrijheid. Dit lijkt ons next city in optima forma, dat waar wij allemaal zo enthousiast over zijn. Maar omdat onze technische vragen nog niet verder hebben geholpen, zou ik toch nog graag wat verkeerskundige zorgen uiten. We hebben namelijk het gevoel dat de Suikerunie vooral vanuit de binnenstad gepland is, terwijl veel Stadgers in West nu al de Johan van Zwedenlaan gebruiken in plaats van de ring. Dreigt daar geen overbelasting? En wat kan de ontwikkeling van een eventueel station Hoogkerk betekenen in de versnelde aanleg van deze wijk? D66 zit namelijk liever duurzaam vervoer dan meer asfalt. Daarom vraagt D66 zich ook af wat de status is van de twee geschetste noord-zuidverbindingen in de tekeningen. Moeten dit autowegen worden? Een van die twee verbindingen stelt een route dwars door het stadspark voor. Daar worden we bij D66 bepaald niet enthousiast van. Kan het college op deze vragen antwoord geven om ons wat het stadspark betreft hopelijk een beetje gerust te stellen?

Voorzitter, ik ga afsluiten. Voor ons overheerst het enthousiasme. We denken dat hier een prachtig en uniek stadsdeel kan verrijzen maar voor de natuurwaarden en beleving en vooral de net genoemde verkeersknelpunten vraag ik wel veel aandacht.

De VOORZITTER: Dank. Dan gaan we nu echt naar het CDA. De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Er is een aantal delen van deze ontwikkelvisie waar onze fractie zich in kan vinden en ik denk, alle woordvoeringen zo horende, dat iedereen zich wel in punten kan vinden, wat niet zo vreemd is want deze Suikerunie is voor elk wat wils. Desondanks toch een aantal opmerkingen. Allereerst het uitgangspunt van flexibiliteit. Dat vind ik een heel goed uitgangspunt, vooral omdat de demografische voorspellingen nogal onzeker zijn en bijvoorbeeld de bevolkingsgroei over 15 of 25 jaar van grote invloed zal zijn op de precieze invulling van dit terrein. Voor ons is dat nog steeds de

compacte stadsgedachte, dus een deel van die eventuele groei zullen we echt moeten opvangen in het Suikerunieterrein, om de stad niet veel te ver te laten uitbreiden. Uiteindelijk zullen we niet precies weten hoeveel woningen we er kwijt willen dus een flexibele ontwikkelvisie is dan goed. Flexibiliteit zit hem volgens ons ook niet alleen in de aantallen maar ook in de samenstelling van de bevolking in de toekomst. We zullen niet alleen moeten bouwen voor een onzekere groei maar ook rekening moeten houden met een veranderende samenstelling in de zin van jongeren, gezinnen en ouderen. De toenemende vergrijzing zal betekenen dat huizen die wij nu bouwen voor gezinnen en jongeren misschien over 15 of 25 jaar nodig zijn voor ouderenhuisvesting. Ook in die zin zullen we flexibel moeten gaan ontwikkelen.

Bij het tweede uitgangspunt missen wij, zoals een aantal fracties al heeft gezegd, de verbinding met Hoogkerk. Deze visie lijkt vooral te zijn opgebouwd met een visie vanuit de binnenstad maar bij de ontwikkeling van het terrein moet juist de verbinding met Hoogkerk worden gezocht. De verdere ontwikkeling van het Suikerunieterrein heeft veel invloed op Hoogkerk, dus betrek ook Hoogkerk bij de verdere uitwerking.

Tot slot de beroemde kernwaarden van het gebied. We zijn het er helemaal mee eens dat er aandacht is voor de historische structuur van het gebied en het behoud van de huidige iconen, zoals het zeefgebouw en de schoorsteen. Maar de bouw van een landmark zoals een energy tower vinden wij juist afbreuk doen aan die iconen. Dit terrein heeft zoveel historie en zoveel kwaliteiten dat een dergelijke toren daarvoor niet nodig is, sterker nog, volgens ons juist afbreuk kan doen aan de historische waarde van de landmarks die er nu staan.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij zijn ook uiteraard een voorstander van snellere ontwikkeling van het voormalige Suikerunieterrein. We missen nog wel de ambities ten aanzien van bijvoorbeeld jongerenhuisvesting en we hadden natuurlijk graag een campus opgenomen zien worden in de plannen of een strategie gezien ten aanzien van jongerenhuisvesting, vooral vanwege de goede ligging ten opzichte van de stad. In deze visie wordt jongerenhuisvesting eigenlijk totaal niet genoemd. Dat is jammer, want sinds vorig jaar is het terrein van de vroegere Noordelijke Chemiehandel in handen van een Rotterdamse projectontwikkelaar en die wil daar bijvoorbeeld wel kijken naar de mogelijkheden voor jongerenhuisvesting.

Dan de tijdelijke ontwikkeling van Ploeg id3 op het voorterrein. We zijn benieuwd, als we de woningbouw gaan versnellen, of evenementen die daar plaatsvinden ook overlast met zich mee kunnen brengen wanneer er woningen gebouwd worden. Graag een reactie.

Het college, het is al eerder genoemd, schrijft in de ontwikkelstrategie op in te willen zetten op station Hoogkerk maar dat, afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen van het gebied, een station nabij het hart van de suikerfabriek een perspectief is, al dan niet voorafgegaan door een tijdelijk station. We zijn benieuwd of de wethouder daar wat meer licht op kan laten schijnen en of dit betekent dat er een tijdelijk station in Hoogkerk komt voor ongeveer vijftien jaar en daarna een hip suikerfabriekstation.

Nou, die landmarkprojecten, daar heeft de heer Ubbens van het CDA al een aantal nuttige dingen over gezegd waar ik mij graag bij aansluit. Los van de hoogteverschillen is de financiering natuurlijk nog niet helemaal bekend en we zijn wel benieuwd hoe die eruit gaat zien.

Tiny houses, genoemd door GroenLinks, daar zijn wij het wel mee eens.

Nog een vraag over de doorgang voor het langzame verkeer over de Van Heemskerckstraat. Is daar al wat zicht op? En tot slot leek het ons een aardig ding om misschien als raad een keer een excursie te hebben op het Suikerunieterrein.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel. Een subcultuur, zoals die van Ruigoord is, in het klein met een typische geur van bieten in de herfst, dat is eigenlijk de Suikerunie op dit moment.

Ik ga er snel doorheen. De samenwerking tussen partijen in het stuk is erg mooi maar ga het dan ook doen. De wijkorganisatie in Hoogkerk heeft onze brief gestuurd en zegt: "Wij willen wel samenwerken maar benader ons dan ook" en ik zou heel graag willen dat de wethouder daarop ingaat. In samenwerking met partijen kan ook wrijving ontstaan. Meldingen van het Paradigm Festival zijn daar wel een voorbeeld van. Maar goed, de omvang van het gebied zorgt er ook wel voor dat ik eigenlijk helemaal geen goed beeld heb of al die functies bij elkaar op zo'n terrein kunnen. Volgens mij past het stadspark daar zo makkelijk vier of vijf keer in. Een gokje. Ik heb daar nog geen goed beeld bij en ik zou heel graag willen dat de wethouder daar ook even op ingaat.

Daarnaast vind ik het echt gek dat de grondkwaliteit in het stuk nergens terug te vinden is. We weten allemaal dat het een industrieel gebied is. Laatst waren we bij een werkbezoek en toen zei men ook: “Ons moestuinproject doen we in potten, omdat wij dat absoluut niet in de grond kunnen doen, omdat het anders niet eetbaar is.” Nou ja, ik kan mij voorstellen dat dit best consequenties heeft voor de ontwikkeling van het terrein.

Daarnaast vinden we het opmerkelijk dat in het stuk al een paar keer wordt vermeld dat er 90 miljoen euro aan investeringen voor de infrastructuur is geraamd, alleen heeft het college nog geen idee hoe die visie dan verdergaat. Dus wat waar komt en hoe en wat. Wat ons betreft kun je die twee dingen gewoon niet los van elkaar zien. Je kunt pas een infrastructuur bedenken als je weet hoeveel woningen je wilt hebben, waar je woningen wilt hebben, et cetera. Daar kun je nu nog geen inschatting van maken van hoeveel dat gaat kosten. Gezien het drama op dit moment bij de rotonde van het Hoendiep met alle verkeersstromen, lijkt het ons goed om echt eens even terug naar de tekentafel te gaan.

De Van Heemskerckstraat wordt nu nog niet gezien als hoofdverbinder. Het kost wel wat geld natuurlijk maar die straat is het meest veilig en rustig, richting dat gebied. Ik zou graag willen dat daar meer aandacht naartoe gaat. En ook de ontsluiting met Hoogkerk kan juist een kans zijn om het verkeer dat naar de Suikerunieterrein gaat een slimme route, daar hebben we het net al even over gehad, te bieden om de binnenstad juist een beetje te ontlasten, qua autoverkeer. Onbegrijpelijk vinden we trouwens dat in de nieuwe plannen de nieuwe ring niet meegenomen wordt. We hebben het over plannen die pas over vijf of tien jaar tot stand komen en als het goed is, ligt die ring er dan al. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de ChristenUnie, mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Om tijd te sparen voor de cultuurnota slechts een kort statement. Dat statement is dat wij de ambities van het college kunnen steunen om daar een nieuw westelijk stadshart van te maken. We steunen de uitgangspunten maar vinden dat als het college dit stelt, je dit dan niet kunt ontwikkelen zonder de omwonenden mee te nemen. Ik verwijst naar de brief van de VWH.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Jongman. We gaan we naar het college. Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. Het Suikerunieterrein is in 2009 aangekocht door de gemeente Groningen en we zijn alweer zeven jaar verder. We hebben er diverse keren in de raad, ik zelf maar ook mijn voorganger, met u over gesproken. Vaak ging het over de vraag hoe we tijdelijke initiatieven van de grond kunnen krijgen. Ik constateer wel met u dat het de afgelopen tijd eindelijk gelukt is. Veel mensen hebben dat soms zelf tot het irritante toe kunnen merken, dat daar van alles gebeurt maar er gebeurt wel wat. Het is buitengewoon interessant wat daar gebeurt. We hebben ook een paar keer met elkaar besproken dat, wil je die tijdelijkheid echt tot ontwikkeling brengen, dan ook investeringen en infrastructuur nodig zijn maar dat je die eigenlijk alleen maar kunt doen als je ook een beeld hebt van hoe je ook op langere termijn, zeker als het gaat om het grid, de hoofdlijnen, het gebied zou willen ontwikkelen. We hebben ook, zoals u zelf in de motie heeft aangenomen, een paar keer met elkaar gesproken dat, gezien de ontwikkelingen op de woningmarkt, gezien de financiële lasten die het Suikerunieterrein met zich meebrengt, waar de heer Blom op zich terecht op heeft gewezen, het ook goed zou zijn om te kijken of je woningbouw – waarvan we aanvankelijk hadden afgesproken: vijftien jaar niet – toch nog wat naar voren kunt halen. Die ontwikkelingen bij elkaar, die eerdere discussies, hebben ertoe geleid dat wij gezegd hebben: “Laten we een draaiboek maken, een ontwikkelstrategie en die ook met u bespreken en die vooral gebruiken”, ik vertel zo meteen even wat meer over de brief van Hoogkerk, “als startpunt, als openingsbod voor het gesprek met de stad, het gesprek met de bewoners, het gesprek met ontwikkelaars, marktpartijen en wijk- of dorpsverenigingen van wijken en gebieden daar in de buurt.” Het gaat natuurlijk om Hoogkerk maar het gaat bijvoorbeeld ook om de Schilderswijk, de Zeeheldenbuurt, Vinkhuizen, die heel dicht bij het Suikerunieterrein liggen. Het betreft hier namelijk een enorm groot gebied. Mevrouw Woldhuis vroeg er net naar. Het gaat om ruim 130 ha. Een stedelijk gebied, dat dezelfde uitdaging voor ons heeft als bijvoorbeeld het Europapark heeft gehad op het Ebbingekwartier. We weten hoe lang we daarmee bezig zijn geweest en hoe ook in de loop van de jaren het perspectief verschoven is maar we hebben ook heel veel van de ontwikkeling van die gebieden geleerd over hoe je zo’n bijna binnenstedelijk gebied tegen de binnenstad aan maar ook met een aantal heel groene randen, op een succesvolle wijze tot ontwikkeling kunt brengen en hoe je dat vooral niet moet doen. Daar willen we dus vooral de komende tijd gebruik van gaan maken. Kortom, dit verhaal is zeker geen licht gepland gebied en zeker niet dichtgetimmerd maar het geeft

wel richting aan, die we nodig hebben om het gesprek met mensen te voeren maar ook richting om te weten welke keuzes wij bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur op korte termijn moeten maken. Wij kiezen inderdaad, dat is al door een aantal fracties gezegd, nadrukkelijk voor een organische ontwikkeling. Dat betekent dat we inderdaad niet met een eindplaatje werken, ook al lijkt het verhaal her en der wat gedetailleerd. Dat is het niet. Het is echt een strategie, een draaiboek en we zullen stapsgewijs het gebied tot ontwikkeling brengen, waarbij we inderdaad de stad uitdagen, de marktpartijen uitdagen, wie dan ook maar uitdagen en verschillende mogelijkheden bieden om initiatieven in het gebied te maken. We hebben dus ook gekozen voor een soort structuur die dat ook maximaal faciliteert en ook maximaal diversiteit mogelijk maakt. We hebben een beetje inspiratie gezocht bij de ontwikkeling van de Hortusbuurt, dat is al enkele honderden jaren geleden. Daar is ook ooit een stratenpatroon neergelegd waar in de loop der jaren een heel divers gebied zich heeft ontwikkeld, waarin dit ook mogelijk wordt in de tijd. Het zal nu waarschijnlijk wat sneller gaan als bij de Hortusbuurt, ondanks dat het echt nog wel even duurt voordat het Suikerunieterrein klaar is maar het biedt ook echt de mogelijkheid om keuzes te maken, inderdaad afhankelijk van wat op dat moment de vraag is als het gaat om woningbouw maar ook om andere functies, die dan passen bij de tijd. Dat heeft de heer Ubbens denk ik terecht opgemerkt. We moeten niet in de valkuil trappen dat wij nu twintig jaar vooruit plannen en daar allerlei modellen op gaan loslaten. Maar er zijn wel, zeg ik daarbij, wat het college betreft, en ik hoor dat dit ook door uw raad wordt gedeeld, een aantal uitgangspunten die wel vaststaan. Dat zijn een aantal duidelijke ambities. Namelijk dat wij hier inderdaad gaan voor een echt duurzame wijk, een wijk van de toekomst, een stadsdeel van de toekomst. Energieneutraal, goed voor het klimaat en ook inclusief als het gaat om woningbouw, verschillende soorten woningbouw maar ook om verschillende functies. We zullen de komende tijd dus ook naar analogie aan de werkwijze die wij met de binnenstadsvisie hebben op basis van een uitvoeringsprogramma stapsgewijs elke keer weer bij u terugkomen om te kijken welke stappen we zullen zetten en daar is dan ook ruimte voor zeer uitgebreide participatie van alle belanghebbenden, inclusief uiteraard de VWH uit Hoogkerk.

Ik ga even in op wat meer specifieke vragen die nog gesteld zijn. De heer Blom heeft het over de tijdelijkheid en de vijftien jaar en als je vanaf 2019 gaat tellen, kom je op 2025. We hebben ooit gezegd: vijftien jaar. Wat mij betreft liggen er nog eerder dan 2025 mogelijkheden voor woningbouw op het hele terrein van die 130 ha. Niet allemaal tegelijk maar er zijn plekken waar dat naar ons idee zou kunnen, als we het voor elkaar krijgen. Maar dat neemt niet weg dat we voor het voorterrein twee jaar geleden natuurlijk wel een afspraak hebben gemaakt met Ploeg id3 en die afspraak hebben wij destijds wel voor vijftien jaar gemaakt. En dat betekent niet dat daar helemaal niets definitiefs kan. Want laten we ook duidelijk zien. Die tijdelijkheid staat voorop. Maar wanneer daar interessante initiatieven zijn die zich heel goed verhouden tot wat daar op die plek gebeurt, zou een meer definitieve invulling heel goed mogelijk zijn. Dan moeten we misschien niet direct aan woningbouw denken maar wel aan andere type invulling. Dat hebben we ook in het verhaal opgeschreven.

De heer Banach vraagt er nog wat specifieker over: “Wat betekent dit nou voor de festivals die daar gehouden zijn?” Wat ons betreft kunnen die festivals de komende jaren daar gewoon blijven bestaan. Die zijn niet strijdig met dit verhaal, juist omdat wij die afspraak met Ploeg id3 hebben en houden. Hoe dat precies in de praktijk gaat, hoe vaak, ja dat zult u apart in het locatieprofiel voor het Suikerunieterrein gaan bespreken. Ik heb begrepen wij dat begin volgend jaar aan u zullen doen toekomen en dat u er dan over zou kunnen spreken. Het uitgangspunt is dat de activiteiten die Ploeg id3 organiseert of faciliteert – dat is een betere term – gewoon kunnen blijven bestaan.

De heer Kelder wees al terecht op de kansen voor experimenten waarbij de tijdelijkheid meer definitieve mogelijkheden in het gebied biedt. Dat sluit ook heel goed aan bij het verhaal. We denken dat wij hier echt het stadsdeel van de toekomst kunnen maken met alle aspecten die daar bijkomen. Dat heb ik al gezegd. Innovatie, duurzaamheid, inclusiviteit, de stad van de toekomst waarmaken. Wellicht passen inderdaad de tiny houses daar heel goed in als idee. Het terrein is groot en biedt veel mogelijkheden, ook bijvoorbeeld voor waar de heer Van der Glas op wees, combinaties van types woningbouw die zich juist heel goed verhouden tot de ecologische kwaliteiten die daar zijn. Een paar weken geleden is daar een interessante bijeenkomst over geweest. Die hebben we even afgewacht voor ons preadvies maar dat komt er binnenkort aan.

De heer Dijk wees nog specifiek op de relatie met Meerstad. Wat we van Meerstad hebben geleerd, is dat wij niet de 10.621 woningen helemaal tot in detail kunnen plannen zoals dat ooit bij Meerstad gebeurd is. Dat ging inderdaad helemaal fout. We hebben ook bij Meerstad gekozen voor een wat meer organische, stapsgewijze ontwikkeling. Dat leren we hier ook mee. En de wijze waarop we het Suikerunieterrein willen ontwikkelen, zorgt er ook voor dat we steeds die woningbouw inderdaad aanbieden die op dat moment nodig is in de stad en die inderdaad aanvullend is op het bestaande aanbod. Wat we natuurlijk niet moeten gaan doen, we hebben het echt over een ander gebied, zeker zoals het hier in visie staat, is onnodig

concurreren met allerlei andere woningbouwlocaties in de stad. Dat is zeker niet de bedoeling van het college. De strategie geeft er wat ons betreft ook geen aanleiding toe maar de opvatting die u geeft over wat er destijds in Meerstad niet goed gegaan is, daar hebben wij van geleerd bij het Suikerunieterrein.

De heer Van der Glas wees al op de ecologische waarde. Daar ben ik net al even op ingegaan en dat sluit ook een beetje aan bij het verhaal van Hoogkerk. Een van de zaken die de VWH of het dorp Hoogkerk altijd naar voren heeft gebracht, is: “We hechten waarde aan het eigenstandige karakter van Hoogkerk,” Dat betekent ook dat die groene buffer tussen Hoogkerk in de stad bewaard moet blijven en u ziet dat in de strategie ook terug. We hebben juist aan de westkant van het gebied geen intensieve bebouwing of ontwikkeling gepland maar dat heeft ook te maken met de ecologische kwaliteiten die zich met name in het noordwestelijk gedeelte van dit gebied bevinden, de Vloevelden. De heer Van der Glas vraagt ook nog of we de oude initiatiefnemers zouden kunnen benaderen. Dat lijkt mij een prima idee om daar eens een rondje bij te doen. Ik leg de bal daarbij overigens ook bij Ploeg id3 als beheerder van het terrein maar ik denk dat partijen nu ook al vrij zijn en uitgenodigd om met ons te gaan praten.

De heer Rustenbiel vroeg nog specifiek: “Bent u nou van plan om een autoweg aan te leggen door het park?” Nou, daar kan ik heel kort over zijn: nee, absoluut niet. De verbinding die wij daar aangeven gaat echt over een voetverbinding en mogelijke fietsverbinding, die er eigenlijk al is. Die noord-zuidverbindingen zijn wel van belang. We hebben het daar niet over grote verkeersaders, integendeel maar we vinden het wel van belang dat je ook vanuit bijvoorbeeld Vinkhuizen hier straks op een makkelijke wijze in het stadspark kunt komen. Iets wat nu nog niet kan, omdat het Suikerunieterrein daar op allerlei manieren barrières in vormt. Het is zeker niet de bedoeling om daar op grootschalige wijze allerlei wijkvreemd verkeer in te hebben en zeker niet door het stadspark, dus ik kan u geruststellen.

De heer Ubbens had het ook over het belang van die verbinding en ook over de verbindingen met Hoogkerk. Nou kijk, er is al het fietspad ter verbetering natuurlijk, dat door het Suikerunieterrein loopt, dat een heel belangrijke verbinding met Hoogkerk vormt. We zullen zeker ook in gesprek met Hoogkerk gaan kijken hoe wij op een positieve manier een connectie kunnen maken tussen het Suikerunieterrein en Hoogkerk met denk ik het in acht nemen van de waarde van de groene buffer.

Over de landmarks is door de heer Ubbens en ook door de heer Sijbolts een aantal kritische opmerkingen gemaakt. Is dat nou wel nodig? Wij hebben als college voorgesteld om er in ieder geval een aantal in studie te nemen. We denken wel dat het een identiteit aan het gebied kan toevoegen maar ook omdat wij het belangrijk vinden dat het Suikerunieterrein niet alleen maar wat voor de mensen die er gaan wonen en werken iets moet betekenen, maar ook iets voor de stad. We willen ook kijken of een landmark of hoe je het ook maar wilt noemen, iets kan betekenen voor de rest van de stad. We zullen het ook alleen maar doen als het inderdaad een financieel haalbaar verhaal is. We zullen het ook verder uitwerken. U sprak specifiek over die grote toren maar een van de ideeën die daarachter zit is dat wij ook een verbinding willen maken met ons duurzaamheidsprogramma. Dus we hoeven daar nu nog geen keuze in te maken maar we zullen de komende tijd als onderdeel van het uitvoeringsprogramma een aantal dingen verder uitzoeken en dan kunt u als raad ook de keuze maken of u daar echt verder mee wilt of dat we het daar gewoon bij een mooi idee laten en met andere dingen bezig gaan.

De VOORZITTER: U hebt nog een vraag van mevrouw Woldhuis hierover.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik heb even een vraag want u zegt: “De fietspaden moeten allemaal op orde zijn, van Vinkhuizen naar het stadspark.” U zegt: “Mensen kunnen daar wonen”, et cetera. Wat weet u dat ik niet weet? Komen er echt tienduizend woningen? Ik heb echt het gevoel dat u al een plan hebt klaarliggen van 90 miljoen euro aan infrastructuur en dat soort dingen, waarover ik niets terug kan vinden. Zeker als u over fietspaden begint en dat soort zaken, vraag ik mij af: wat weet u dat ik niet weet?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou, ik weet net zoveel als u. Als u de stukken hebt kunnen lezen, hebt u precies gezien wat in de ontwikkelstrategie staat. Daar wordt ook gesproken over mogelijke fietsverbindingen en we hebben inderdaad een heel ruwe schatting gemaakt, op basis van de infrastructuur, wat daar bovenwijks in ieder geval voor nodig zou zijn met de kennis die wij nu hebben. U hebt zelf in de ontwikkelstrategie kunnen zien dat daar allemaal pijltjes en streepjes staan en fietsverbindingen, dus dat is niet iets wat niet met u gedeeld is.

Tot slot had de heer Sijbolts nog een paar punten. Even kijken. Spanningen tussen evenementen en woningbouw. Die spanning zit er nu natuurlijk af en toe in want er wonen nu ook mensen in de buurt. We denken de woningbouw zo te plannen dat wij dat op een goede manier in evenwicht kunnen doen. De heer Sijbolts vroeg ook nog naar het station. Het is absoluut niet de bedoeling dat wij station Hoogkerk gaan inwisselen voor een mogelijk station Suikerunieterrein. Dat zal echt nog wel even duren. Maar we denken

wel dat, als je verder kijkt naar hoe die infrastructuur zich zou kunnen ontwikkelen, het wellicht een mogelijkheid in de toekomst zou kunnen zijn en die willen we in ieder geval openhouden. Ook uw suggestie over een excursie lijkt mij in ieder geval een heel goed idee maar ik laat het verder aan u om dat samen met ons te organiseren. Laten we dat gaan doen.

Er is ook nog door een aantal partijen gesproken over de Van Heemskerckstraat. Ja, die fietsverbinding was er en is er nu niet meer, omdat ProRail die heeft afgesloten. Op dit moment is er niet direct zicht om dat te veranderen. Dan zouden we echt heel zware investeringen moeten doen. Maar op termijn is het wellicht wel een verbinding die interessant zou kunnen zijn.

Tot slot zie ik dat ik nog vergeten ben om iets specifiek over het woningbouwprogramma te zeggen. We komen volgende maand natuurlijk daarop terug in het meerjarenprogramma Woningbouw. Daar zullen we ook aangeven welke delen, daar hebben we hier ook iets over gezegd, van het Suikerunieterrein wellicht het komende jaar in aanmerking komen om verder met de omgeving te bekijken wat daar zou kunnen. In ieder geval ben ik het eens met iedereen die zegt dat een stadsdeel van de toekomst ook betekent dat er een enorme diversiteit aan woningtypes zal zijn. Diversiteit voor bewoners, diversiteit qua portemonnee en ook wat mij betreft diversiteit qua verschijningsvorm. Laten we er een mooi stadsdeel van de toekomst van maken waar gewoond wordt, waar gewerkt wordt en waar gerecreëerd wordt en bovendien duurzaam goed voor het klimaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, het spijt me maar ik heb nog een aantal vragen. Normaal zou dit in de commissie behandeld worden maar over het grondbeleid had ik nog een vraag gesteld. Of u daar nog even op in wilt gaan en ook met betrekking tot de ring West, of u daar nog even op in wilt gaan.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja kijk, wat wij hebben aangegeven, volgens mij heel duidelijk en in de andere commissie is daar natuurlijk ook over gesproken, bij de aanpak westelijke Ringweg: natuurlijk hebben de aanpak westelijke Ringweg en de ontwikkeling van het Suikerunieterrein effecten op elkaar. Dus we zullen allebei goed op elkaar moeten afstemmen. U wijst op een verband en het is een verband dat wij ook volledig zien. Ik zie het probleem daar niet zozeer in. Het lijkt me in ieder geval niet zinvol om daar één studie van te maken want het zijn echt twee verschillende problemen met een verschillende dynamiek. Maar die afstemming zal er zeker moeten zijn.

Als het gaat om de grond, zullen we uiteraard op het moment dat de woningbouw komt of een andere ontwikkeling, de sanering van de grond als het nodig is, mee moeten nemen.

De VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van der Schaaf. We gaan over tot stemming op dit raadsvoorstel. 39 stemmen zijn uitgebracht en 39 stemmen zijn voor deze ontwikkelstrategie. Ik ontvang wat verschillende signalen, namelijk dat de een er wel behoefte aan heeft maar de ander juist behoefte heeft aan iets anders, maar toch hebben we besloten om even koffiepauze houden.

(Schorsing 21.35 uur – 21.50 uur)

8.f: Definitieve Cultuurnota 2017-2020 (raadsvoorstel 27 oktober 2016, 5995570)

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Van der Meide, PvdA.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Cultuur verbindt, cultuur verrijkt, cultuur omarmt, cultuur ontzorgt, cultuur belichaamt, cultuur zuivert, cultuur spiegelt, cultuur beweegt, cultuur vergelijkt, cultuur inspireert, cultuur leert, cultuur emotioneert, cultuur verdiept, cultuur verbaast, cultuur is veelomvattend, cultuur is van waarde, cultuur is kwetsbaar, cultuur is van ons allen. Cultuur is hier in dit huis het vaststellen van de cultuurnota. De deelname aan cultuur is de afgelopen decennia flink vergroot. Cultuur is gedemocratiseerd. Gelukkig maar. Popmuziek is een geaccepteerde vorm van cultuur geworden. Mooi zo. Waar De Schouwburg en Het Museum vroeger dé culturele instellingen waren, is dat nu al lang niet meer zo. Veel mensen nemen deel aan culturele activiteiten. Dat is een mooi resultaat en dat is voor een groot deel te danken aan enerzijds particuliere initiatieven, waarvan wij er vandaag vele een subsidie verstrekken, en uiteraard ook het publiek, dat zorgt voor het broodnodige draagvlak.

De PvdA roept de instellingen vanaf deze plek ook op om aandacht te schenken aan degenen die nog niet tot hun publiek behoren. Onzes inziens is het de plicht van de instellingen om ook de minder eenvoudig te

bereiken publieksgroepen aan te trekken. Cultuur speelt een belangrijke rol, overigens net als de sport, bij het samenbrengen van verschillende mensen in onze samenleving. In geen andere sector komt de integratie zo natuurlijk tot stand als in de muziek. Laten we dat koesteren.

Er is in deze nota veel aandacht voor talent. Maar laten we niet vergeten: het is mooi om de cultuur te faciliteren in het maken van voorstellingen en objecten maar er moet ook geconsumeerd worden, liefst door zoveel mogelijk mensen. De wethouder zei het al in de commissie en tot mijn eigen verbazing kon ik het alleen maar bevestigen: met deze cultuurnota zijn we er nog niet. Er volgen nog veel belangrijke discussies. Over de verzelfstandiging van de Oosterpoort en Stadsschouwburg bijvoorbeeld. Er zullen vermoedelijk verwachte en onverwachte discussies plaatsvinden. Vier jaar geleden was iedereen lovend over de ondernemende instellingen Simplon en Grand Theater. We weten hoe dat afliep. Laten we een flinke vinger aan de pols houden. Cultuur blijft een kwetsbare sector. Ook al willen we graag dat de instellingen steviger geworden, subsidies worden niet voor niets gegeven. We zijn blij met de brief die we gisteren ontvingen van het Grand Theatre. Een duidelijke intentie van het theater aan de markt om veel publiek naar binnen te halen en de gemeentelijke subsidie te gebruiken voor de programmering. Maar we maken ons wel zorgen en we vragen aan de wethouder goed op te letten, met name waar het gaat om de vermogenspositie van de nieuwe stichting, die eigenlijk niet bestaat. De vermogenspositie, bedoel ik dan.

Nog een opmerking wil ik kwijt over de cultuurpijlers. Het is enerzijds een dappere poging van de wethouder om meer samenhang te brengen binnen de verschillende sectoren. Maar wat ons betreft is het ook nog steeds een oproep aan de instellingen. Zoek elkaar meer op. Zie elkaar niet als concurrenten. Verleid tezamen het publiek om deel te nemen aan jullie geweldig mooie initiatieven.

Hoe tevreden de PvdA ook is over de cultuurnota, we hebben toch twee amendementen. We willen graag dat het Noordpoolorkest en Prime de komende vier jaar structurele subsidie krijgen, conform het advies van de Kunstraad. De dekking voor 2017 kunnen we hier en nu afspreken en we spreken wat ons betreft af dat het college bij de voorjaarsbrief met een voorstel komt dat tegemoet komt aan onze wens.

En we dienen een amendement in voor Urban House. Niet vanwege het advies van de Kunstraad maar omdat we politieke redenen zien om de activiteiten van Urban House extra te waarderen. Zij bereiken tenslotte een totaal andere publieksgroep. Ook hier kunnen wij nu alleen voor 2017 een acceptabele dekking voor vinden. We vinden dat bij de herijking van de taken en de subsidiëring van Vrijdag, Urban House ook voor de jaren daarna extra beloond moet worden. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Van der Meide. Ja, de heer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, voorzitter, dank u wel. Wij hebben de amendementen van de PvdA voor Noordpool en Prime gezien. Heel mooi en we zullen dat ook steunen. De PvdA geeft aan: “conform het advies van de Kunstraad”, die positief was over deze instellingen. Nou is er nog een derde instelling waarbij dit ook het geval was, het GRID. Kunnen we ook wat dat betreft op uw steun rekenen om die in 2017 eenmalig van geld te voorzien en daarna naar een structurele oplossing te zoeken?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou, wij vinden de organisatie GRID ontzettend moedig dat zij een paar jaar geleden de stap heeft genomen om een andere locatie te zoeken. Maar we hebben hier ook gezien tijdens de hoorzitting dat met name de financiële positie en de vermogenspositie van GRID een uiterst wankel is. En dat is een reden voor ons om nu niet voor vier jaar dat vast te leggen maar we willen uiteraard, en dat zullen we volgend jaar ook zien want er blijft een incidentele subsidie voor 2017 beschikbaar, kijken hoe het staat met de stichting, wat we kunnen doen om daar een goed lopende maar wel degelijke instelling van te maken.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Van der Meide.

Amendement 6: Stedelijk Huis (PvdA, GroenLinks, SP, ChristenUnie, D66)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 30 november 2016 besprekende de cultuurnota 2017-2020,

constaterende dat:

- Urban House Groningen (UHG) een belangrijke en unieke rol vervult in de cultuurbeleving van met name jongeren die niet deelnemen aan meer klassieke vormen van cultuur;
- UHG een rol vervult in de cultuurparticipatie, zoals Vrijdag dat doet bij meer traditionele vormen van cultuur;

overwegende dat:

- door de Kunstraad Groningen positief geoordeeld is over UHG;
- de raad om niet-artistische redenen een extra impuls voor UHG gerechtvaardigd vindt;
- in 2017 de positie van Vrijdag sowieso onder de loep genomen wordt;

besluit:

- aan dictum II toe te voegen: “met dien verstande dat de raad aan Urban House Groningen in 2017 eenmalig 20.000 euro extra ter beschikking stelt voor de reguliere exploitatie van haar activiteiten uit de beschikbare incidentele cultuurbudgetten, en aan het college verzoekt om de structurele dekking van deze middelen te betrekken bij de bredere raadsdiscussie over cultuurparticipatie en over de toekomstplannen voor Vrijdag in het voorjaar van 2017.”

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 7: bijzondere nootjes (PvdA, GroenLinks, SP, ChristenUnie, D66, VVD)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 30 november 2016 besprekende de cultuurnota 2017-2020, getiteld “Ruim baan voor talent”,

constaterende dat:

- het Noordpoolorkest iets substantieels toevoegt aan het bestaande aanbod van muziek, namelijk iets wat in staat tussen klassieke muziek en popmuziek en daar bovendien een andere doelgroep van deelnemers en bezoekers mee weet te bereiken en zelfs een visitekaartje wordt genoemd, alhoewel dat natuurlijk niet letterlijk genomen dient te worden;
- Prime al geruime tijd zorgt voor een zeer specifiek en bijzonder aanbod van nieuwe muziek, dat niet door het Grand Theatre noch door de Oosterpoort geprogrammeerd wordt of kan worden;
- het college een gedeeltelijke oplossing heeft gevonden voor de hoogte en de duur van de subsidiering van beide instellingen;

overwegende dat:

- door de Kunstraad Groningen positief geoordeeld wordt over beide instellingen;
- er helaas onvoldoende middelen beschikbaar zijn beide instellingen nu regulier van subsidies te voorzien;
- beide instellingen een structurele subsidie van respectievelijk 30.000 euro en 35.000 euro verdienen;
- het uitermate jammer is als de budgetten voor de vernieuwingen binnen de cultuur grotendeels opgesoupeerd zouden worden door instellingen die een structurelere oplossing nodig hebben;

besluit:

- aan dictum II toe te voegen: “met dien verstande dat de raad het Noordpool Orkest voor 30.000 euro (in plaats van 20.000 euro) en Prime voor 35.000 euro (in plaats van 20.000 euro) subsidieert en dit in 2017 vooralsnog financiert vanuit de incidenteel beschikbare budgetten voor 2017 (waaronder het Cofinancieringsfonds en het Vernieuwingsfonds) en het college verzoekt om bij de Voorjaarsbrief 2017 met een voorstel te komen voor een structurele oplossing”;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dan D66, de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. ‘David Bowie is’, de succesvolle tentoonstelling in het Groninger Museum. Vera, het beste poppodium van Nederland. Noorderzon, dat wordt gewoon aanbevolen in de New York Times. Kraantje Pappie en Noisia, toonaangevend binnen hun genre. En het NNT met Borgen. Ik kan nog wel even doorgaan. U wilt niet weten hoeveel voorbeelden ik heb moeten schrappen in dit lijstje. D66 is trots op deze instellingen, trots op deze personen en trots op deze prestaties. Als we praten over de cultuurnota, dan hebben we het over onze bescheiden bijdrage aan de culturele infrastructuur. Een infrastructuur die veel meer is dan een marketinginstrument, de SP merkte dit ook in de commissievergadering twee weken geleden al terecht op. Kunst en cultuur verbinden. Ze houden een spiegel voor, ze inspireren de samenleving. Hoe zouden we communiceren zonder taal? Hoe kunnen we kritisch zijn zonder reflectie? Hoe zouden we op ideeën komen zonder verbeelding?

Ruim twee jaar geleden bespraken wij een eerste evaluatie van de huidige cultuurnota. We constateerden toen met de Kunstraad dat de samenwerking in het culturele veld te wensen overlaat, dat de rijksbezuinigingen een forse aanslag hebben gepleegd op de culturele infrastructuur in onze stad. Eind 2014 kwam de kunstsector zelf met een pamflet. ‘Energie voor de regio’ heette dat. Een pleidooi voor meer regionale samenwerking. Veel wensen uit dat pamflet zien we terug in deze cultuurnota maar ook in de totstandkoming van deze cultuurnota, hoe die is gegaan. We zien een cultuurnota op basis van een

gemeenschappelijke adviesaanvraag van Provincie en gemeente bij de Kunstraad. We zien dat de gemeente en Provincie gezamenlijk inzetten op samenwerking en vernieuwing, bijvoorbeeld door de aanwijzing van cultuur. Die samenwerking tussen Provincie en gemeente is uniek in Nederland.

Voorzitter, met deze cultuurnota zetten we een stevige basis voor het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente Groningen neer. Tegelijkertijd houdt daarmee de betrokkenheid van ons als raad ook niet op. De komende periode staan er nog veel zaken op de agenda. De stadsbrede talentontwikkeling, de positie van de werkmaatschappijen, maar ook de evaluatie van de Kunstraad. Voorzitter, wat zou het betekenen voor deze sector als we straks ook investeren in het Ebbingekwartier, waar makers en creatievelingen elkaar zo dicht op de lip zitten dat er wel een mooie synergie moet gaan plaatsvinden? Wat zou het betekenen als die samenwerking verder gaat dan alleen de stadsgrenzen en we gaan samenwerken met instellingen in de hele regio? Wat gaat het betekenen als wij als cultuurregio gezamenlijk onze belangen verdedigen en behartigen in Den Haag? Als we die talentontwikkeling samen met noordelijke instellingen doen, stroomversnelling in Station Noord 2.0? Die opsomming in 2020 wordt dan nog indrukwekkender. Met deze cultuurnota kunnen we die bescheiden bijdrage leveren. Die bescheiden maar ook zo belangrijke bijdrage aan een City of Talent, waar wordt samengewerkt, waar wordt geleerd en waar het bruist van de ideeën. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank, mijnheer Luhoff. De heer Brandenburg, SP.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissievergadering is al een heleboel gezegd over de cultuurpijlars, onze mening daarover, over de rol van de Kunstraad. Om dat niet over te doen, neem ik u even mee naar het New York van de jaren zeventig en dan specifiek het zuiden van de The Bronx. Niet omdat ik daar destijds bij was of al geboren was, maar omdat het de geboorteperiode is van een bijzondere nieuwe culturele stroming, die bestond uit muziek, dans en beeldende kunst of graffiti. Centraal in deze stroming stonden de verhalen van mensen over hun situatie. Sociaal betrokken, vaak ook onderwijzend en politiek maar bovenal met een verbindende en verheffende functie. Uit deze bijzondere omstandigheden en grote deelname van mensen eraan, ontstonden grote talenten zoals de inmiddels wat vergeten legendes Grandmaster Flash, DJ Kool Herc, KRS-One, die de bodem legden voor grootheden als the Beastie Boys, Nas en vele anderen. Voor mij laat dat zien dat wij hier in deze gemeenteraad geen cultuur maken maar hooguit de voorwaarden kunnen scheppen. Sterker nog, in een situatie waar een overheid totaal afwezig was, zoals in The Bronx van de jaren zeventig, bloeide een heel nieuwe muziekstroming op, uit de behoefte van de mens om zichzelf en zijn situatie uit te drukken als verbindend middel, als verheffend middel. Helaas voor de hiphop hebben we daarna ook kunnen zien wat de afwezigheid van publieke financiering voor cultuur teweegbrengt. Naarmate de greep van de grote platenmaatschappijen groter werd, verdween de politieke en verheffende boodschap en maakte deze plaats voor de ideologische propaganda van het grootkapitaal van ieder voor zich. ‘Get rich or die trying’, zeg maar. Om aan deze ideologische invloeden op onze culturele uitingen een tegenmacht te bieden, is het van grote waarde dat wij hier vandaag vele miljoenen euro’s aan gemeenschapsgeld besteden aan cultuur. Voor mijn fractie staat daarbij deelname aan cultuur voorop. Cultuur is namelijk van de mensen die het maken. Wij zijn daarom blij dat het stadsbestuur ons voorstel voor een Open Cultuurdag over heeft genomen en we roepen dan ook alle instellingen op om hier iets moois en creatiefs van te maken, samen met de mensen in de stad. De mogelijkheid voor mensen om zich uit te drukken met culturele vormen verrijkt de mens. Cultuur waar mensen zelf aan deelnemen, die aansluit bij hun belevingswereld. Dat zorgt voor een rijke grond waarop mooie dingen en vervolgens pas talenten kunnen ontstaan. Daarom stellen wij ook voor om het Urban House beter in staat te stellen om samen met jongeren in onze stad gave dingen te gaan doen. We roepen dan ook wel op om vanaf 2017 structureel geld hiervoor te vinden en we zijn ook zeer bereid om daaraan mee te denken. Cultuur is van de mensen die het maken en niet van bestuurders of volksvertegenwoordigers die er economische of citymarketingdoelen mee nastreven. Fijn dat dat onderstreept wordt door D66.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, u hebt in de commissie ook al aangegeven dat u eigenlijk weinig ziet in cultuur met een economische doelstelling. Dat vinden wij eigenlijk een beetje een beperkte opvatting want je zou toch ook kunnen zeggen dat dit zorgt voor een hele hoop werkgelegenheid en dat het daarmee ontzettend goed is voor de stad? Onderschrijft u dat ook?

De heer BRANDENBARG (SP): Ik zeg niet dat het geen economische waarde kan hebben, ik zeg dat wij als politiek de verantwoordelijkheid hebben om cultuur mogelijk te maken. Als daar vervolgens talenten

uit ontstaan is dat hartstikke mooi en dan is dat goed voor je stad maar het kan niet het doel zijn van het financieren van culturele instellingen, wat mijn fractie betreft.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Het kan toch een dubbele doelstelling zijn, dat je zowel werkgelegenheid creëert als dat het een sociaal aspect in zich heeft als individuele ontwikkeling?

De heer BRANDENBARG (SP): Ik ben het met u eens dat het een mooie bijvangst is van het deelnameproces aan cultuur maar om het tot doelstelling te verheffen, gaat ons toch een tikkeltje te ver.

Wat betreft die bestedingen heb ik al gezegd dat het goed is wij bij de bestedingen voor instellingen worden geadviseerd door een onafhankelijk orgaan, de Kunstraad. We hebben eerder ook al aangegeven dat het college wat vaak en niet geweldig beargumenteerd afwijkt van het advies van de Kunstraad en dat wij dat toch jammer vinden. Dat zullen we straks in de evaluatie van de Kunstraad ook nog wel mee gaan nemen. Maar dankzij een zeldzaam goede samenwerking tussen coalitie- en oppositiepartijen, ja, cultuur maakt toch heel veel dingen mogelijk, is er voor twee instellingen met een positief advies van de Kunstraad en een negatief besluit van het college toch nog geld gevonden, in ieder geval voor 2017 en hopelijk ook voor daarna, het Prime en het Noordpoolorkest. Dat is mooi en dat steunen wij.

Het GRID, een andere instelling waarover de Kunstraad positief was, valt hiermee toch nog steeds buiten de boot. Daarom dienen wij eenzelfde voorstel in voor het GRID als voor het Prime en het Noordpoolorkest en ik ga er dan ook maar gemakshalve van uit dat wij hierbij op de steun van de coalitiepartijen kunnen rekenen, als ze ook het advies van de Kunstraad in dit geval net zo serieus nemen als bij het Prime en het Noordpoolorkest. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Honkoop heeft een interruptie op u.

De heer HONKOOP (VVD): Een korte interruptie. We vragen ons af of u met het college de mening deelt dat het GRID toch financieel nog wat wankel is en hoe u met dat probleem omgaat. En ook dat de control bij het GRID toch nog te wensen overlaat.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, de reactie van het college hebben wij ook gelezen maar we varen hierbij ook wel op de analyse van de Kunstraad, die zegt dat de instelling een financieel degelijk plan heeft. Ik vind het prima dat het college die mening van de Kunstraad niet deelt maar het lijkt een beetje een welles-nietesspelletje te zijn. Dan varen wij toch meer op een onafhankelijk orgaan als de Kunstraad dan op de mening van het college.

De VOORZITTER: Dit amendement heet niets? Het heeft geen titel?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voor de revolutie – 1!

De VOORZITTER: Ik weet niet of de medeondertekenaars dat ook vinden.

Amendement 8: (SP, CDA, ChristenUnie, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 30 november 2016 besprekende de cultuurnota 2017-2020, getiteld Ruim baan voor talent,

constaterende dat:

- GRID iets substantieels toevoegt op het gebied van Grafisch Erfgoed en dit doet op een interactieve manier;
- het college een gedeeltelijke oplossing heeft gevonden voor de hoogte en de duur subsidiëring van deze instelling;

overwegende dat:

- door de Kunstraad Groningen positief geoordeeld wordt over het GRID;
- er helaas onvoldoende middelen beschikbaar zijn het GRID nu regulier van subsidies te voorzien;
- het GRID een structurele subsidie van 40.000 euro verdient;
- het uitermate jammer is als de budgetten voor de vernieuwingen binnen de cultuur grotendeels opgesoupeerd zouden worden door instellingen die eigenlijk een structurelere oplossing nodig hebben;

besluit:

- aan dictum II toe te voegen: “met dien verstande dat de raad het GRID voor 40.000 euro subsidieert en dit in 2017 vooralsnog financiert vanuit de incidenteel beschikbare budgetten voor 2017 (waaronder het Cofinancieringsfonds en het Vernieuwingsfonds) en het college verzoekt om bij de Voorjaarsbrief 2017 met een voorstel te komen voor een structurele oplossing”.

De VOORZITTER: De heer Koopmans, de uitdaging van de avond. Een minuutje rest.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter, dat u mij op mijn spreektijd wijst. Dan ga ik geen beschouwende opening geven, zoals mijn voorgangers en kom meteen ter zake. In de commissie hebben we natuurlijk ook al veel over de cultuurnota gesproken en al onze vragen zijn ook eigenlijk al door de wethouder hierin beantwoord, daar waar het gaat om het advies en daarmee ook om de rol van de Kunstraad ten opzichte van de keuzes die het college maakt en over de toch wel verantwoordelijke rol van de cultuurpijlers.

Maar we vinden wel dat de samenwerking in het culturele veld beter kan. Natuurlijk, elke instelling heeft zijn eigen specialiteit en daarmee eigen belang maar door samen te werken kun je elkaar ook sterker maken. Het Groninger Museum trekt jaarlijks zo'n 200.000 bezoekers. Een groot aantal daarvan zal via de gele loper door de Folklingestraat langs de synagoge het centrum in lopen. Het zou dan toch ook mooi zijn als deze bezoekers dan ook, om het op zijn Gronings te zeggen, getriggerd worden om bij de synagoge naar binnen te gaan of aan de Brugstraat het Noordelijk Scheepvaartmuseum te bezoeken om zo nog meer van het Gronings erfgoed te ervaren. Daarom dienen we samen met een heel aantal andere fracties een motie in waarin we voorstellen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een cultuurpasse-partout.

Daarnaast maken de Oosterpoort en de Stadsschouwburg nu gebruik van de agenda om bekendheid te geven aan hun voorstellingen. Als je online zoekt op cultuur in Groningen kom je uit op uit.groningen.nl en deze site geeft een vrij compleet beeld van de grotere podia en instellingen maar de kleine en kleinere podia worden hier niet genoemd. Een motie hiervoor vonden wij wat too much maar wellicht kan de wethouder aangeven of het mogelijk is om hierover met de betreffende instellingen in gesprek te gaan, waaronder dan Marketing Groningen om op wat voor manier dan ook, een compleet beeld van het complete culturele aanbod in Groningen te leveren. Dank u wel.

Motie 5: Cultuurpasse-partout (ChristenUnie, CDA, 100% Groningen, SP, D66, VVD)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 30 november 2016 besprekende de Cultuurnota 2017-2020,

constaterende dat:

- Groningen een groot aantal musea en erfgoedinstellingen kent;
- elk museum en elke erfgoedinstelling zijn eigen toegangssysteem kent;

overwegende dat:

- Groningen als stad een culturele uitstraling wil hebben;
- een samenwerking tussen musea en erfgoedinstellingen bijdraagt aan deze culturele uitstraling;
- een gezamenlijke toegangspas bezoekers ertoe verleidt om meerdere musea/erfgoedinstellingen te bezoeken;
- dit tevens bijdraagt aan de bekendheid van de verschillende instellingen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of een passe-partout van Groningse musea en erfgoedinstellingen tot de mogelijkheden behoort;
- de raad hierover in het voorjaar van 2017 te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Mijn woordvoering valt een beetje in het niet bij de mooie woorden van de SP en PvdA. Hier ligt een cultuurnota waarin aandacht is voor alle gelederen: talent, jong oud, amateur tot professioneel. Je zou haast de inhoud vergeten, omdat de subsidietoezegging de hoofdrol heeft gekregen. Dat is natuurlijk ook niet verwonderlijk want er staat nogal wat op het spel voor bepaalde organisaties dan wel instellingen, die afhankelijk zijn van de gemeentelijke subsidie. Er is in de commissievergadering ook al veel gezegd over deze organisaties en instellingen. Zorgen zijn geuit ten aanzien van het GRID en het Grand Theatre en natuurlijk zal ik mij ook de komende jaren door deze instanties laten informeren want ik vind dat dit niet moet ophouden bij het vaststellen van de cultuurnota. We willen ook het college vragen om een vinger aan de pols te houden, zodat we niet voor verrassingen komen te staan zoals eerder is gebeurd met het Grand Theatre.

GroenLinks staat op de amendementen van de PvdA voor Prime en het Noordpoolorkest omdat wij van mening zijn dat deze organisaties niet alleen een A-status hebben gekregen van de cultuurraad maar ook vernieuwend zijn en de meerwaarde hebben in het bestaande aanbod van muziek. Urban House vindt GroenLinks een apart verhaal. Ondanks dat ze het geld toegezegd hebben gekregen van het college, denk ik dat ze er een schep bovenop verdienen. Urban House heeft zich de afgelopen jaren behoorlijk ontwikkeld en is vernieuwend en biedt de jongeren voor wie studeren wellicht niet vanzelfsprekend is, een kans zich te presenteren en verder te ontwikkelen. Met een steun in de rug bereikt Urban House heel veel bij deze doelgroep, daarom vindt GroenLinks het belangrijk dat Urban House niet stil blijft staan maar verder kan. Daarom staan we ook op het amendement van de PvdA.

Ook over de cultuurpijlers is al veel gezegd en gevraagd aan het college. GroenLinks is op de motie van de VVD gaan staan omdat ik van mening ben dat instanties extra geld krijgen voor samenwerking en ontwikkeling. Dit geld kan in mijn ogen niet opgaan aan dingen die anders dan blijven liggen, zoals we hebben gehoord bij de hoorzitting. Wij verzoeken daarom het college de raad in februari te informeren over de plannen van de cultuurpijlers. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja dank u wel, voorzitter. Dezelfde vraag als voor de PvdA richting GroenLinks. Het is heel mooi dat we Prime en Noordpool, twee A-statusinstellingen wel die mogelijkheid geven. Ik heb u zich eerder positief horen uitlaten over het GRID; vindt u niet dat die ook die kans verdienen?

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Het GRID krijgt nu ook al incidenteel geld. Ik denk dat het ook goed is dat het college daar de vinger aan de pols houdt en dan kunnen we ook inderdaad nog eens kijken bij de voorjaarsnota.

De VOORZITTER: De heer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, het Prime en Noordpool kregen in eerste instantie ook 10.000 euro of 15.000 euro, net als het GRID nu krijgt. Daar vinden we kennelijk van dat we de Kunstraad wel moeten volgen. Waarom in het geval van het GRID niet?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Ja, ik denk dat er keuzes gemaakt moeten worden en dat is vervelend genoeg. Dat zijn dilemma's, inderdaad. Ik denk ook wel dat incidenteel geld bewaard moet blijven echt voor dat doel, mochten we ook nog weer andere instellingen hebben.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. We zouden hier toch precies dezelfde keus kunnen maken als bij Noordpool en Prime en dan alsnog de vinger aan de pols houden en kijken in 2017 of het nog goed gaat en of we nog op zoek moeten naar structureel geld of dat dit het is?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Ja, zoals al eerder gezegd: wij hebben daar een keuze in gemaakt.

De VOORZITTER: Wie dan? De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. De Stadspartij heeft vooral nog zorgen over de kleinere culturele organisaties, die zich achtergesteld voelen ten opzichte van de wat grotere culturele organisaties, onder meer door de cultuurpijlers en de honorering van hun subsidieaanvragen voor de komende vier jaren. De Stadspartij onderschrijft de ambitie van het college om ook na 2020 minimaal de tweede cultuurstad van Nederland te zijn, alleen stelt Groningen minder geld beschikbaar voor cultuur dan vergelijkbare steden. Daarom is de Stadspartij ook bang dat we onze tweede plek op de ranglijst in de toekomst kwijt zullen spelen. Vele unieke activiteiten van de wat kleinere culturele organisaties dreigen verloren te gaan. Deze waardevolle kleinere culturele organisaties dragen juist enorm bij aan het grote culturele aanbod dat en de diversiteit die Groningen kent.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, ik vraag me toch af waarom de Stadspartij zo bang is om die positie te verliezen. Ik snap wel dat ranglijstjes leuk zijn maar waarom is het van belang voor een stad als Groningen en zijn cultuur?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dat is deels een stukje waardering voor wat de culturele instellingen doen en ook waardering voor wat wij als raad en college doen. Het zet Groningen wel op de kaart en dat heeft ook voordelen, economisch, op het gebied van toerisme.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, ik hoor u zeggen dat Groningen de tweede positie heeft als culturele stad. Volgens mij maakt u een vergissing. Ik geloof dat wij de tweede popstad zijn van Nederland en de vijfde culturele stad. Kunt u dat bevestigen?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dat kan ik bevestigen noch ontkennen. Als dat zo is, hebben wij in elk geval de ambitie om zeker die tweede plaats ook op cultureel vlak te behalen en het liefst natuurlijk hoger. Hoe waardevol kleinere culturele instellingen zijn, daar heb ik al bij stilgestaan. Hier dienen wij een motie toe in. We vragen het college om op zoek te gaan naar meer financiële middelen voor deze kleinere organisaties en daar bij de bespreking van de voorjaarsbrief op terug te komen.

Nog een dingetje dat in de commissie een beetje is blijven liggen: de wethouder gaf aan dat hij geen of onvoldoende middelen heeft en dus voor die cultuurpijlers weinig sturingsmogelijkheden heeft. We vragen ons af of het mogelijk is om daar iets in op te nemen bij de subsidiebeschikking. Graag een reactie daarop. En zorgen maken wij ons ook over wat het college doet en niet doet met adviezen van de Kunstraad maar het lijkt ons het juiste moment om daarop terug te komen bij de evaluatie van deze kunstraad.

De VOORZITTER: Dank u, mijnheer Sijbolts.

Motie 6: Houd Groningen op de tweede plek (Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 30 november 2016, besprekende de Cultuurnota 2017-2020,

constaterende dat:

- Groningen 3,03% in de gemeentebegroting van 2017 besteedt aan cultuur; Groningen de tweede cultuurstad van Nederland is;
- het college stelt dat “het doel van subsidiering niet het in stand houden van instellingen is maar het subsidiëren van activiteiten die zonder ondersteuning niet plaatsvinden”;
- veel kleine culturele organisaties zich achtergesteld voelen t.o.v. de wat grotere culturele organisaties, waaronder cultuurpijlers en dat deze zorgen gaan over de honorering van hun subsidieaanvragen van de komende vier jaar;

overwegende dat:

- Groningen ook na 2020 nog de tweede cultuurstad van Nederland moet zijn; Groningen landelijk gezien qua begrotingspercentage aan besteedbare gelden voor cultuur minder geld beschikbaar stelt dan vergelijkbare steden*;
- veel unieke activiteiten van de wat kleinere culturele organisaties door geen of gedeeltelijke toezeggingen van hun subsidieaanvragen verloren dreigen te gaan;
- het doel van subsidiering van activiteiten die zonder ondersteuning niet plaatsvinden, wellicht niet gerealiseerd kan worden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er meer financiële middelen (al dan niet incidenteel) vrijgemaakt kunnen worden voor de gemeentebegroting van 2018;

de raad hiervan op de hoogte te stellen bij de behandeling van de voorjaarsbrief in 2017; en gaat over tot de orde van de dag.

*toelichting:

- GRONINGEN, 200.500 inwoners. Begroting 2017 omvat in totaal 958 miljoen euro. Voor kunst en cultuur 29 miljoen euro. Is 3% van de begroting. Per inwoner 145 euro voor kunst en cultuur.

- EINDHOVEN, 220.000 inwoners. Begroting 2017 bedraagt 818 miljoen euro. Voor kunst en cultuur 33,5 miljoen euro. Dat is 4% en 152 euro per inwoner.
- NIJMEGEN, 170.000 inwoners. Begroting 2017 van 400 miljoen euro. Voor kunst en cultuur 25 miljoen euro. Dat is 6,3% en 147 euro per inwoner.
- AMSTERDAM, 840.000 inwoners. Begroting 2017 van 5.751.000.000 euro. Voor kunst en cultuur 154,6 miljoen euro. Dat is 2,7% en 184 euro per inwoner. (Hier zit de 3,2 miljoen euro voor erfgoed en de 21,7 miljoen euro voor cultuur gerelateerd aan de economie niet bij in. Tel ik die er wel bij op dan kom ik op 179,5 miljoen euro voor cultuur. Dat is 3,1% en 214 euro per inwoner).

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik wilde u eigenlijk meenemen naar Amsterdam 1989 en dan de wijk Osdorp maar we zijn al in New York geweest, dus dat laat ik maar even achterwege.

In de kern ligt een goede nota met zes strategieën die wij kunnen ondersteunen maar ik wil eigenlijk beginnen met in te gaan op de kritiek die de wethouder heeft uitgesproken in de commissie. “Partijen die normaal gesproken opkomen voor amateurkunst waren in de commissie stil over dat gedeelte van de nota”, zo zei de wethouder. En nu reken ik het CDA als partij die daar bij uitstek voor opkomt dus ik heb mij die kritiek ook aangetrokken. Ik heb ook even de verschillende vergaderingen teruggezocht en nu blijkt toch echt dat wij bij de bij de besprekingen van de cultuurnota complimenten hebben gegeven aan het college voor het proces, aan de Kunstraad. Maar de wethouder kan er kennelijk geen genoeg van krijgen dus dan doen we het gewoon nog een derde keer.

Het CDA is namelijk blij met de aandacht voor de amateurkunst in de cultuurnota. Meer ruimte en gelegenheid om op te treden in de openbare ruimte of in gemeentelijke gebouwen. Een klankbordgroep amateurkunst, die de huidige subsidieregelingen voor amateurkunst gaat evalueren en waar mogelijk verbeteren. En 20.000 euro extra voor de vernieuwde amateurkunstregeling en ook de wijkbibliotheken krijgen de plek en aandacht die ze verdienen. Misschien heeft de wethouder ook wel gelijk, het belang van die amateurkunst kan niet vaak genoeg benadrukt worden. Dat sneeuwt al redelijk snel onder als je het alleen maar over de grote instellingen hebt, die tonnen subsidie krijgen.

Ja, en dan die subsidies. Doordat het college afwijkt van de adviezen van de Kunstraad, wordt het lastig voor de raad. Er is een aantal amendementen ingediend door de PvdA die wij steunen want die zorgen ervoor dat de nota wat beter aansluit bij het advies, Noordpool en Prime en volgens ons hoort GRID daar ook bij. We willen ook wel aandacht vragen voor die instellingen die nu de B-status hebben, zoals het Luthers Bach Ensemble. Wat ons betreft zouden die instellingen ook nadrukkelijk aanspraak moeten kunnen maken om die vernieuwingsgelden.

Voorzitter, met die amendementen en met toezegging dat we de cultuurpijlers snel gaan evalueren, kunnen we instemmen met de nota.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Bolle. Dan gaan we naar de heer Lammers, Student en Stad.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dank u, voorzitter. We hebben hier in de commissie ook al veel over gesproken en daarmee over de cultuurpijlers. We hebben aangegeven dat het voor ons nog onduidelijk was wat de cultuurpijlers voor effect zouden hebben voor zowel de grote als de kleine instellingen en ook de cultuurpijlers zelf leken vaak nog zoekende op welke manier zij precies invulling moesten geven hieraan. We begrijpen echter de achterliggende gedachte van de visie met betrekking tot de cultuurpijlers en daar kunnen wij ons ook in vinden: samenwerking, ondersteuning.

Daarnaast is het opvolgen dan wel niet opvolgen van het advies van de Kunstraad veelvuldig voorbijgekomen. We blijven het belangrijk vinden dat dit advies wordt opgevolgd. Het is dan ook jammer dat de Kunstraad met een verkeerd financieel kader gewerkt heeft.

Om deze cultuurnota dan toch nog iets beter te maken, naar onze mening, willen wij graag twee moties indienen. Met de eerste motie willen wij de cultuurkloof, zoals ze dat dan noemen, dichten. We zien dat er een groot verschil bestaat tussen aan de ene kant een incidentele subsidie van één jaar en aan de andere kant een subsidie van vier jaar. Wij zouden graag zien dat er wordt gezocht naar een oplossing voor kunstenaars en instellingen die willen groeien en professionaliseren maar daarvoor geen ruimte kunnen krijgen in de huidige opzet van de subsidieverstrekking. Daarnaast een tweede motie, waarin wij graag zien dat het college met een voorstel komt om de cultuursubsidies te gaan indexeren naar loon- en prijsstijgingen. De subsidies worden voor vier jaar vastgesteld maar zijn natuurlijk onderhevig aan inflatie en een loonstijging. Het is dan jammer dat culturele instellingen eigenlijk ieder jaar minder geld krijgen. We stellen deze cultuurnota niet alleen vast om geld te verdelen om het verdelen van het geld maar omdat wij bepaalde

dingen willen zien gebeuren in de stad, bepaalde cultuur willen zien terugkomen. Wanneer we er geen rekening mee houden dat er eigenlijk elk jaar minder met de subsidie gedaan kan worden dan wij nu eigenlijk vaststellen, dan is dat wat ons betreft zonde. Daarvoor dienen we dus ook een motie in.

Motie 7: Het dichten van de Cultuurkloof (Student en Stad, Partij voor de Dieren, 100% Groningen, ChristenUnie, Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen bijeen in de vergadering van 30 november 2016, ter bespreking van de Cultuurnota 2017-2020,

constaterende dat:

- Groningen een stad is met jonge makers in de kunst- en cultuursector die barsten van ambitie;
- er daarnaast meerdere culturele instellingen zijn die willen groeien en professionaliseren;
- de stap van incidentele naar structurele subsidies veelal te groot is;

overwegende dat:

- het belangrijk is om jonge kunstenaars aan onze stad te binden;
- culturele instellingen gestimuleerd moeten worden om hun ambities waar te maken en te professionaliseren;
- belemmeringen voor kunstenaars en instellingen daarom zoveel mogelijk moeten worden weggenomen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe een oplossing kan worden geboden aan kunstenaars en instellingen die door willen groeien en verder willen professionaliseren, maar momenteel alleen in aanmerking komen voor incidentele subsidies;
- daarbij ook te kijken naar de subsidie-instrumenten die in andere steden worden gebruikt, zoals de tweejarige subsidies in Amsterdam en Utrecht;
- de raad hierover te informeren bij de evaluatie van de Cultuurnotaprocedure;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 8: Maak de cultuursector toekomstbestendig (Student en Stad, 100% Groningen, Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen bijeen in de vergadering van 30 november 2016, ter bespreking van de Cultuurnota 2017-2020,

constaterende dat:

- vaste lasten voor cultuurinstellingen, zoals bijvoorbeeld loon- en huurprijzen, jaarlijks toenemen;
- de subsidies in het kader van de Cultuurnota 2017-2020 niet geïndexeerd worden;
- bij het ontbreken van een indexatie van de loon- en prijsstijgingen culturele instellingen steeds minder kunnen bekostigen met hetzelfde budget, en dat terwijl er ook nu al veel met zeer krappe budgetten wordt gewerkt;

overwegende dat:

- er voldoende ruimte moet blijven voor cultureel ondernemerschap;
- culturele instellingen hun aanbod op peil moeten kunnen houden;
- het wenselijk is dat culturele instellingen hun slagkracht kunnen behouden in de toekomst;

verzoekt het college:

- bij de Voorjaarsnota 2017 met een voorstel te komen om voor subsidies in het kader van de Cultuurnota de loon- en prijsstijgingen structureel te indexeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Lammers. De heer Honkoop, VVD.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD kan zich vinden in deze cultuurnota. Dus ja, complimenten aan het college, ambtenaren en de sector voor een visitekaartje voor het brede, rijke culturele aanbod van de stad. Een cultuurnota die soms keuzes durft te maken, een cultuurnota die tot stand is gekomen in samenwerking met de Provincie en de sector en een cultuurnota die inzet op samenwerking. En ja, cultuur verbindt, cultuur inspireert, cultuur daagt uit, cultuur verbaast. Het is allemaal waar maar cultuur kost ook wat. Misschien denkt u nu, nu wij toch in Amerikaanse sferen zijn, in de woorden van Notorious BIG: “ More money, more problems”. Maar wij zien met Destiny’s Child bills, bills, bills en menen toch echt dat het in deze sector all about the money is. De VVD ziet graag naast alle voorstellen voor het verdelen van het cultuurbudget dat de kosten in de sector beperkt worden. Geld dat niet uitgegeven

wordt, kan vervolgens ingezet worden op een andere manier in de sector. Zoals wij in de commissie al aangaven is het goed om in de cultuursector in te zetten op samenwerking bij ondersteunende activiteiten, zoals communicatie, juridische zaken en financiën. Deze activiteiten springen weliswaar minder in het oog dan de culturele activiteiten maar zijn belangrijk voor het welzijn van de culturele instellingen en een belangrijke kostenpost. Voor kleinere instellingen kan het bijvoorbeeld duur zijn om een accountant in te huren of lastig om zelf met vrijwilligers goed de financiën bij te houden. Voor grote instellingen ligt het niet voor de hand om zich bezig te houden met de financiën van een kleine instelling. Daarom komen wij met de PvdA en GroenLinks met een motie, opdat ondersteunende diensten in de cultuursector handig worden georganiseerd, het cultuurbudget zoveel mogelijke ingezet kan worden voor cultuur, zodat de sterkere samenwerking kan zorgen voor een sterkere cultuursector. Daarnaast, dit is al eerder naar voren gebracht, dienen wij mede de motie voor passe-partout in en staan we ook op het amendement voor Noordpool en Prime.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, ik heb een vraag aan de VVD over die motie over die samenwerking. Ik zoek even naar het concrete punt. Ze moet samenwerking gaan opleveren maar hoe gaat die tot stand komen? Dit is een beetje een terugkerend punt, eigenlijk jaarlijks. Die samenwerking moet op gang komen. Nu gaat u een motie indienen; gaat deze dat bewerkstelligen en op welke manier?

De heer HONKOOP (VVD): Gaat ze dat bewerkstelligen? Het zou natuurlijk mooi zijn als ik nu al in de glazen bol kon kijken en zou kunnen toezeggen: ja, dat gaat ze bewerkstelligen. Maar zoveel voorspellende gaven heb ik niet. Maar hoe draagt dit eraan bij? Nou, een dialoog kan eraan bijdragen en het college kan bijdragen aan een dialoog hierover. Zowel grote instellingen als kleine instellingen kunnen hiertoe geprikkeld worden om binnen de pijlers maar wat ons betreft eventueel over de grenzen van de pijlers heen naar allemaal van dit soort voorbeelden over ondersteunende diensten te kijken en te kijken hoe die handiger georganiseerd kunnen worden. We hebben concrete voorbeelden hiervan gehoord vanuit kleine instellingen zelf, grote instellingen die hier toch ook wel mee worstelen. En we zijn ervan overtuigd dat die voorbeelden hier ook op tafel komen in de dialoog.

De VOORZITTER: De heer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, toch nog even richting de VVD over het GRID. De VVD zei net: "Die zijn wellicht financieel niet in control." Als je dat constateert, is het dan handig om de subsidiekraan dicht te draaien, zodat een dergelijke instelling moet interen op het eigen vermogen? Veroorzaak je daarmee niet juist dat ze financieel niet zo in control zijn?

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): We hebben in de commissie al geconstateerd dat het komend jaar een jaar van keuzes moet zijn wat betreft het GRID. Wij constateren dat een deel van de financiële problemen toch ook komt uit het recente verleden en dat je dit niet allemaal kunt koppelen aan de recente subsidiekeuzes. Het komend jaar kan gebruikt worden om keuzes te maken, om een toekomstbestendig plan te maken voor het GRID en dat is wat ons betreft een goede lijn van het college, om komend jaar te gebruiken. Het is dus nog niet zo dat de kraan nu dichtgaat. Dat hebt u volgens mij met ons kunnen constateren maar hij staat inderdaad wel, nou ja, op een druppelstand, als u dat zo wilt noemen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. De VVD geeft een aantal punten aan en dat zijn ook terechte punten die bij de samenwerking beter zouden kunnen. Ik heb ook het idee dat de cultuurinstellingen daar al mee bezig zijn en dat die dialoog ook al loopt. Maar hebt u nu het idee dat dit met deze motie een versnelling gaat krijgen? Ziet u echt dat er instellingen zijn die nu nog in een 'ik-heb-echt-absoluut-geenzin-om-samen-te-werken'-modus zitten? Dat idee heb ik namelijk niet.

De heer HONKOOP (VVD): Wij horen concreet van een kleine instelling die zegt: "Wij hebben een accountant. We zouden het anders willen organiseren maar we vinden het lastig om hiermee naar een grote instelling toe te stappen" en horen concreet vanuit een grote instelling: "Het is eigenlijk niet de kern van

onze opdracht dus wij vinden het wat lastig om dit op te pakken en we vinden het ook lastig om hiermee naar een kleine instelling toe te stappen.” Dus ja, dit speelt en nee, het is nog niet opgelost. Uiteraard wordt er al wel langer over nagedacht maar we denken zeker dat dit een extra zet kan gebruiken. En met ons de instellingen in de stad.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Honkoop.

Motie 9: Sterkere samenwerking voor een sterkere cultuursector (VVD, PvdA, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 30 november 2016, besprekende de cultuurnota 2017-2020, getiteld Ruim baan voor talent,

constaterende dat;

- het college met de cultuurpijlers betere samenwerking tussen cultuurpijlers en aanverwante kleinere instellingen wil bereiken;
- het college de raad in februari 2017 wil informeren over de plannen voor de cultuurpijlers;
- het college de cultuurpijlers evalueert bij de jaarlijkse subsidieaanvraag en dan subsidieaanvragers wordt gevraagd 360 graden feedback op te halen bij hun partners;

overwegende dat;

- ondersteunende activiteiten, zoals personeelszaken, juridische zaken, organisatie, financiën, automatisering, communicatie, huisvesting en informatiebeheer belangrijk zijn voor het welzijn van culturele instellingen;
- voor kleinere culturele instellingen de organisatie van ondersteunende activiteiten vaak lastig (met vrijwilligers) of duur is;
- grotere culturele instellingen vanuit hun inhoudelijke opdracht vooral streven naar wederzijds interessante, inhoudelijke samenwerking met kleinere instellingen, niet ondersteuning van kleinere instellingen bij hun ondersteunende activiteiten;
- betere ondersteuning en kostenbesparingen in de culturele sector mogelijk zijn door ondersteunende activiteiten die op een ongeveer vergelijkbare wijze kunnen worden uitgevoerd gemeenschappelijk uit te voeren;
- als door samenwerking bespaard geld behouden blijft voor cultuur, dit blijvend de culturele sector kan versterken;

verzoekt het college:

- een gesprek te starten met en tussen de door de cultuurnota genoemde culturele instellingen om te verkennen hoe betere ondersteuning en kostenbesparingen gerealiseerd kunnen worden door betere samenwerking;
- de raad in februari 2017 te informeren over het verloop en de eerste uitkomsten van deze gesprekken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Er is al heel veel gezegd, dus ik zal mijn woordvoering een beetje inkorten. Wat ik op zich wel fascinerend vind: er werd al teruggegrepen naar Osdorp en New York, de vraag is ook een beetje in hoeverre de gemeenteraad van Liverpool ooit Merseybeat heeft vastgesteld, of de gemeenteraad van Seattle heeft bedacht dat grungemuziek een nieuwe stroming moest worden. Wij bemoeien ons wel met dat soort dingen en daar heb ik altijd wel een beetje een dubbel gevoel over. Sommige dingen ontstaan ook gewoon uit zichzelf. Je moet ze faciliteren maar sla er niet te ver in door. Ik vind niet dat wij dat doen hoor, maar ik vind daar altijd wel een soort discrepantie in zitten.

We zijn, voor zover ik weet, altijd voorstander geweest van een leidende rol van de Kunstraad. Het college geeft aan in 67% van de gevallen de Kunstraad te volgen. Dat is wel de meerderheid van de gevallen maar toch vinden wij dat wat aan de lage kant. We snappen de onderbouwing van het college wel maar was het niet beter geweest om van tevoren duidelijk te maken aan de Kunstraad wat dan wel de juiste kaders waren, waarbinnen de Kunstraad kon adviseren?

Er is een aantal moties en amendementen ingediend en ik heb ook al via e-mail gereageerd op een aantal dingen. Het lijkt dat de moties en amendementen meer het advies van de Kunstraad willen volgen en ik zal mijn grote lijnen ook aansluiten bij de moties en amendementen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, eerst een opmerking naar de heer Van der Meide, na een interruptie van de heer Sijbolts over waar hij het vandaan haalt om de tweede cultuurstad te zijn. Misschien moet u bij uw eigen college zijn. Het staat gewoon in de inleiding van de cultuurnota. Dus wellicht moeten we dat even eerst corrigeren.

In de cultuurnota lezen we vaak ‘vernieuwend’ en ‘nieuw’ als criterium. Het verwondert ons dan ook in hoge mate dat een instelling als het Noordpool, die een A-status heeft gekregen en belangrijk is voor deze stad, een afwijzing kreeg met als enige argument dat ik van de wethouder in de commissie hoorde dat ze als nieuwkomer binnen de cultuurnota kwamen. Ja. Plus nog het feit dat het grootste gedeelte van de cultuurgelden naar gemeentelijke instellingen gaat waar de Kunstraad niet eens over gaat. Kortom, de kruimels blijven over voor de overige instellingen en initiatieven. Nou, dat is weinig vernieuwend.

Daar zijn de cultuurpijlers als nieuw experiment op de cultuur en met de bedoeling de nota een nieuw elan te geven. Wij vinden dat we dit wel echt een kans mogen geven want wij zijn voor vernieuwing in de cultuursector, waarbij de kloven en belemmeringen voor de kunstenaars en instellingen om verder te professionaliseren zoveel mogelijk moeten worden weggenomen. Vandaar dat we ook de motie van Student en Stad mede indienen.

Bij de evaluatie van de Kunstraad zou het daarom helemaal niet gek zijn als het college of wij zelf misschien eens met iets komen wat echt vernieuwend is. Daarnaast heeft Stichting Art Indeed ons gevraagd om het punt van belangenverstrengeling, dat in 2013 onterecht is toegekend, uit de cultuurnota te schrappen. Ze vinden het bijzonder vervelend en daarom vraag ik om deze toezegging van de wethouder. Eén minuut. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Woldhuis. Dan hebben we alle fracties gehad en gaan we naar het college. Wethouder De Rook.

Wethouder DE ROOK: En voorzitter, met deze bespreking van de cultuurnota komt een einde aan een lang, interessant en intensief proces. Ik wil graag vanaf deze plek de verschillende instellingen, de kunstenaars en onze medewerkers die dat mede mogelijk hebben gemaakt, daarvoor bedanken.

Het heeft energie gekost maar het is dat ook waard. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor deze stad. We vinden cultuur belangrijk omdat het verrijkt, verrast en schoonheid kan bieden. Via cultuur kunnen we meer inzicht krijgen in onszelf en in anderen maar bijvoorbeeld ook in het verleden en de toekomst. Daardoor voelen we ons gelukkiger en verbonden met de mensen en de wereld om ons heen. Cultuur heeft ook waarde voor de stad als geheel. Het trekt toeristen, bedrijven en nieuwe bewoners. Het houdt ons centrum aantrekkelijk en maakt wijken prettiger om in te wonen. De nabijheid van cultuur heeft zelfs een positieve invloed op de waarde van onze huizen. Door cultuur en creativiteit te betrekken in ons onderwijs bieden wij kinderen vaardigheden die essentieel zijn in de 21ste eeuw. Op een persoonlijk niveau, maar ook voor ons land. Creativiteit en innovatie, daarin zit de sleutel voor Nederland om economisch gezien voorop te blijven lopen in de wereld. Daarom investeert de gemeente Groningen de komende jaren extra in kunst en cultuur, in talentontwikkeling, in cultuureducatie, in het toegankelijk houden voor kunst- en muziekonderwijs voor ieder kind, in het op orde brengen van de huisvesting van onze topinstellingen en in de verbinding van kunst en cultuur met andere maatschappelijke vraagstukken, zoals de zorg en het jeugdbeleid. Wij doen het ook met het besef dat het niet de gemeente is die de sleutel heeft voor het succes van cultuurstad Groningen. De sleutel voor dat succes, dat zijn al die gezelschappen en instellingen die dag in, dag uit keihard werken om de volgende expositie, voorstelling of festival nog beter te laten zijn dan de vorige. En onze waardering voor die instellingen, ik zou ze allemaal kunnen noemen maar die blijkt denk ik ook uit deze cultuurnota en in de financiële doorvertaling ervan.

Maar, voorzitter, het hebben van een rijk aanbod aan instellingen, heeft ook een keerzijde. Om de instellingen de nodige zekerheid te bieden, zit het geld voor de komende vier jaar voor een groot deel vast. Zo kunnen we minder goed inspelen op nieuwe ontwikkelingen, op nieuwe initiatieven. Vandaar dat deze nota ook voorziet in een aantal flexibele budgetten. Daarmee kunnen we ook inspelen op die actualiteit en op die vernieuwing die de cultuursector ook nodig heeft.

Ook is samenwerking een belangrijk thema in deze nota. We versterken onze grote instellingen maar vragen ook om hun kracht in te zetten om andere instellingen verder te helpen. Voorzitter, in de commissie was het geluid rondom de cultuurpijlers vanuit de raad dat het concept kansen biedt en dat de voordelen ervan gezien worden maar dat de huidige invulling die kansen misschien nog te weinig benut. Het college begrijpt die kritiek, is blij met die steun maar we zijn het wel eens met die kritische noten die zijn gekraakt. Vandaar dat het ook goed is dat wij de cultuurpijlers in het voorjaar, als de plannen wat meer zijn uitgekristalliseerd,

hier opnieuw kunnen bespreken. Volgens mij ziet iedereen hier de voordelen die een betere samenwerking in de cultuursector rond nog kan opleveren.

Maar, voorzitter, we vragen samenwerking niet alleen van anderen. We doen het ook zelf. Door de cultuurnota van stad en provincie inhoudelijke en procesmatig op elkaar te laten aansluiten, ontlasten wij instellingen en laten we zien dat Stad en Ommeland geen concurrenten zijn maar bondgenoten. Ook in noordelijk verband hebben wij ons neergezet als een voorlooptregio in vernieuwing van het landelijke cultuurbeleid. Het blijft niet bij mooie woorden want er komt ook boter bij de vis. Eerder dit jaar besloot heel Noord-Nederland om samen 100.000 euro extra beschikbaar te stellen aan Noorderlicht. En afgelopen maanden bekrachtigde de noordelijke overheden een investering van 600.000 euro elk jaar, voor de komende vier jaar voor de uitvoering van het noordelijk cultuurprogramma. Bovendien stelde die noordelijke samenwerking ons ook in staat om met vereende krachten te lobbyen in Den Haag. Na de eerste ronde van subsidieverstrekking stond het noorden, om maar eens een voetbalmetafoor te gebruiken, met 2-0 achter. Ik houd deze metafoor nog even vast. Gelukkig kon door inzet in noordelijk verband en met hulp van een aantal fracties in de Tweede Kamer, de score worden omgebogen. Eurosonic Noorderslag werd hersteld en de bijdrage werd verhoogd ten opzichte van vier jaar geleden. Een extra bijdrage voor Jonge Harten werd gerealiseerd en hopelijk komt die straks ook nog voor Slag. Op dit moment zou je kunnen zeggen dat het 2-2 is geworden. We blijven ons best doen om bij de vrijgekomen 10 miljoen euro ervoor te zorgen dat ook recht wordt gedaan aan de positie van het Grand Theatre en voor Noorderlicht. Misschien zit zelfs de 2-3 in blessuretijd er nog wel in. Voorzitter, gelijk spelen is mooi maar als de concurrentie in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht met een ruim doelsaldo blijft winnen, wordt de Champions League halen wel erg lastig.

Voorzitter, de discussie met de raad heeft zich vaak direct of indirect en vandaag ook weer, toegespitst op de verhouding van het besluit van het college tot het advies van de Kunstraad. Er is vaker afgeweken dan vier jaar geleden maar dat is ook niet verwonderlijk, zeg ik tegen de raad. De Kunstraad verdeelde meer geld dan er was en het college moest dus repareren. Een van de fracties zei net: "Als het college afwijkt dan maakt dat het voor de raad ingewikkeld" maar op het moment dat de Kunstraad afwijkt van de kaders, maakt dat het voor het college ook ingewikkeld. Het is dan ook niet te voorkomen dat een aantal instellingen van een A-status is verschoven naar B-status. Wat instellingen met A-status eigenlijk vooral onderscheidt van instellingen met B-status is dat er voldoende budget voor is. Dat maakt dat een instelling een A-status heeft en als er niet voldoende budget is, krijgt ze een B-status. Dus als er meer geld is verdeeld dan dat er is, betekent dit automatisch dat een aantal instellingen van A naar B zal gaan. Voorzitter, we hebben die reparatie denk ik evenwichtig gedaan, waarbij er altijd een discussie overblijft over een aantal instellingen. Zo ook vandaag en daar kom ik zo in reactie op de amendementen nog even op terug.

Nog een aantal specifieke punten, voorzitter. Het Grand Theatre, daar vroeg de PvdA naar, daar blijven we goed op letten. Ja natuurlijk. We blijven daar dicht op zitten maar niet alleen maar om de boekhouding te controleren maar ook echt om hen te ondersteunen om van hun nieuwe missie echt een succes te maken. Waar wij hebben gezegd dat we de subsidie die wij beschikbaar stellen met name willen inzetten voor de programmafunctie, is juist de kans die het Grand Theatre biedt dat ook die productiefunctie weer terug kan komen. Niet op de manier van tien jaar geleden maar op een heel moderne manier in samenwerking met andere instellingen, bijvoorbeeld via het station Noord en we blijven ons best doen om samen met het Grand Theatre de mensen in Den Haag ervan te overtuigen dat het echt goed besteed geld is, ook voor de rijksoverheid, om hier in Noord-Nederland te besteden om samen met instellingen te werken aan talentontwikkeling, aan die toppers van over twintig jaar. Opdat we ook over twintig jaar mensen als Guy Weizman hier in de stad kunnen blijven houden, dat mensen als Ola Mafaalani, die daar ooit begonnen, hier uiteindelijk het NNT een aantal jaren kunnen komen leiden. Als wij niet daar in die ontwikkeling investeren, dan hebben we met name op de lange termijn een probleem. Ik bedien mij nog even van een sportmetafoor. Ik was bij een sportvereniging, ongeveer een jaar geleden en die hadden op een gegeven moment een ledenstop. Ze zeiden: "We krijgen te veel leden" en wat ze gedaan hadden, is dat er geen nieuwe F'jes bijkwamen. Nou, dat leek een goed idee want het probleem was opgelost. Maar een jaar later hadden ze geen E-team en twee jaar later hadden ze geen D-team en drie jaar later geen C-team en zo ging dat door totdat op een gegeven moment de A1 totaal niet gevuld was. Dat probleem dat zij in 1990 creëerden, manifesteerde zich ongeveer tien jaar later. De stelling is dat als de rijksoverheid het nalaat om te investeren in talentontwikkeling, wij ons over tien of twintig jaar afvragen wat er gebeurd is, waarom die topkunstenaars niet meer uit Nederland komen. Vandaar dat ook deze nota juist op het gebied van talentontwikkeling de keuze maakt om daar extra op te investeren.

Voorzitter, er is naar het GRID gevraagd. We hebben het daar in de commissie uitvoerig over gehad. Het GRID weet en dat weet uw raad ook, dat het college bijzonder kritisch was op de nieuwe koers die het GRID heeft uitgezet. We maakten ons zorgen over de financiële risico's. Als wij zien wat er nu gebeurt,

komen die financiële risico's ook uit. Er is daar echt een probleem. We blijven er bovenop zitten, ik heb in de commissie ook toegezegd aan de VVD-fractie dat we met het GRID in gesprek zullen gaan om voor hen echt een bestendig toekomstverhaal neer te zetten, daarbij te kijken welke andere mogelijkheden daar nog voor zijn maar daarbij past wat het college betreft een incidentele subsidie en geen structurele. Als het goed gaat en als er aanleiding voor is, zullen wij die verlengen maar als die aanleiding er niet is zullen we die subsidie na een jaar beëindigen. Dat traject gaan wij met GRID aan. Dat doen we met open ogen en daar gaan we het komend jaar mee aan de slag.

De VOORZITTER: De heer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja, voorzitter, dat is heel mooi want dat is precies wat ons amendement beoogt, om in 2017 het geadviseerde bedrag van de Kunstraad te geven om vervolgens te kijken of en op welke manier er structurele dekking te vinden is. Dus volgens mij kan de wethouder dan gewoon zeggen: "Oordeel aan de raad".

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, het amendement van de SP doet nu eigenlijk altijd uitspraak dat deze dekking structureel zou moeten. Ik heb net volgens mij onderbouwd waarom ik denk dat het op dit moment nog echt te vroeg is. Dus als het aan de orde is, komen wij daar eind 2017 vanzelfsprekend op terug maar dan is dit amendement wat ons betreft te vroeg.

De ChristenUnie heeft gevraagd naar het programma op uit.groningen.nl. Ja, er is aanbod, er is ook veel te vinden maar ook heel veel nog niet. De problematiek wordt herkend en we gaan op zoek naar hoe wij dat beter kunnen doen. En of dat medium dan het beste medium is of dat wij iets anders moeten verzinnen, dat moeten we dan goed bekijken. Volgens mij is het ontzettend interessant al dat aanbod dat er in Groningen is, beter te ontsluiten, zodat iedereen die iets wil doen in het weekend of doordeweeks, dat ook gewoon goed kan vinden.

De Stadspartij zegt dat de gemeente Groningen minder investeert in kunst en cultuur dan andere gemeenten. Nou, ik heb dat net nog even nagezocht maar volgens mij is dat niet waar. Als je kijkt naar een gemeente als Tilburg bijvoorbeeld, zit die echt substantieel onder de cultuurbegroting van de gemeente Groningen.

Dan is nog een vraag naar sturing op de pijlers, volgens mij ook door de Stadspartij. Ja, er is juist een systematiek dat we met de cultuurpijlers ook duidelijker door die samenwerking kunnen gaan sturen. Dat doen wij niet alleen als college maar dat doet u als raad ook, als wij de cultuurpijlers hier in het voorjaar weer met elkaar bespreken.

Er is ook nog gevraagd door het CDA maar het aanwenden van vernieuwingsgelden voor kleinere instellingen. Dat is ook precies wat het voorstel beoogt. We hopen ook dat, als er straks gestemd wordt over de amendementen, er ook nog een beetje vernieuwingsgeld overblijft om een aantal van de kleine instellingen ook echt te steunen. Ook een aantal instellingen die wij misschien nog niet in beeld hebben maar er volgend jaar misschien wel zijn. Dus vandaar dat we er ook voor gezorgd hebben dat er vernieuwingsgeld is, dat wij kunnen inspelen op hoe wij met de raad en het college, niet alleen dit jaar maar ook volgend jaar, denken dat dit het beste besteed kan worden.

De VVD heeft gevraagd naar de zakelijke samenwerking. Daar zijn nog veel kansen op te benutten, maar daar kom ik zo bij de behandeling van die motie ook nog op terug.

De Partij voor de Dieren heeft gevraagd: "Had dit niet eerder gekund, dit overleg met de Kunstraad over de financiële kaders?" Nou, dat heb ik ook in de commissie geprobeerd aan te geven: dat overleg is gevoerd. Die kaders waren volgens mij glashelder. We hebben daar ongeveer twee of drie overleggen aan gewijd om ook duidelijk te maken wat de gemeente en de Provincie verwachten van de Kunstraad. Kennelijk heeft dat er niet toe geleid dat dit ook ergens is ingedaald en dat het tot een advies heeft geleid dat ook binnen die kaders past. Dat is niet goed gegaan maar ik denk niet dat dit het college te verwijten is.

Dan heeft mevrouw Woldhuis nog iets gevraagd over Art Indeed. Ja, wij hanteren natuurlijk een inspraakprocedure en een conceptnota, zodat al dit soort wijzigingen eerder kunnen worden meegenomen. Dat hoeft ik volgens mij niet tegen u te zeggen, Art Indeed heeft zich bij u gemeld maar men had dat gewoon natuurlijk drie maanden eerder kunnen melden en dan hadden we dat aangepast, als dat klopt. Het komt nu eigenlijk op het laatste moment nog. Ik zoek dat even uit en als het inderdaad klopt wat u zegt, zullen we dat gewoon aanpassen en daar kom ik dan in de commissie wel even op terug want als er onterecht wordt verondersteld dat er sprake is van belangenverstremgeling, zullen we dat gewoon ruitertlijk moeten toegeven. Dat zal ik dan ook mondeling, ik neem aan in de volgende commissie, gewoon doen. Dan pakken we dat op die manier op.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nu we het toch hebben over foutjes in de cultuurnota, naar aanleiding van de motie van de Stadspartij waarin staat dat de tweede plek behouden moet blijven, toch nog graag even commentaar van de wethouder op die tweede plek. Volgens mij is het echt zo dat Amsterdam en Rotterdam en Utrecht en Den Haag allemaal wat groter zijn dan Groningen en een wat groter cultuurbudget hebben, dus dat wij de vijfde culturele stad zijn. Wat al geweldig is en volgens waarstaatjegemeente.nl lijkt mij dat ook zo. En het foutje is dus die tweede plek, het lijkt mij dat dit echt geldt voor de popmuziek. Bent u het daarmee eens?

Wethouder DE ROOK: Ja, wat de heer Van der Meide zegt, dat klopt. Volgens mij is dat zo. Dan ga ik over naar motie 5, het passe-partout. Voorzitter, volgens mij een ontzettend goed idee. Leuk om te onderzoeken. Het is natuurlijk niet de gemeente die dit afdwingt, de instellingen moeten dit ook willen. Ik wil er misschien nog een toevoeging aan doen: dat het mij een hartstikke goed idee lijkt om dit te combineren met het huren van een fiets, zodat als je hier als toerist komt, je deze passe-partout kunt krijgen en een fiets kunt huren en dan kun je ook nog overal naartoe fietsen. Volgens mij is dat een mooie combinatie. Oordeel aan de raad, wat het college betreft.

Motie 6, “te onderzoeken over meer financiële middelen vrijgemaakt kunnen worden” nou ja, wij maken heel transparant waar onze financiële middelen allemaal aan worden besteed bij de voorjaarsnota. Als u zegt: “Dat moet anders”, er moet geld van sport naar cultuur of andersom, dan kunt u dat gewoon bij het voorjaarsdebat inbrengen dus dan is deze motie wat mij betreft overbodig. Dus die willen ontraden.

Motie 7, ‘Dichten van de cultuurkloof’, dat hebben wij met het vernieuwing geprobeerd te doen, om de kloof te dichten, om juist iets te maken tussen incidentele toekenningen en structurele toekenningen. Volgens mij voorziet de nota hierin dus volgens mij is de motie overbodig, dus die kan ik ook ontraden.

En er is een motie ingediend door Student en Stad onder andere, over een voorstel voor subsidies in het kader van de loon- en prijsstijgingen. Wij krijgen jaarlijks een indexatie van het accres, dat wij landelijk krijgen, vanuit het gemeentefonds en we besluiten elk jaar om dat bedrag, die indexatie en dat is niet per se een loon- en prijsstijgingscompensatie, al dan niet toe te kennen. Dat doen we in principe altijd wel. In het verleden is er ook wel eens voor gekozen, vanwege bezuinigingen, om dat niet te doen maar het standaardbeleid is om dat wel te doen en het komt gewoon in de voorjaarsbrief terug. Dus dan kunt u dat gewoon kiezen. Dat is volgens mij gewoon standaardbeleid dus daar hebben we deze motie niet voor nodig. Dus volgens mij is deze ook overbodig, dus die kan ik ook ontraden.

Dan motie 9. Ja, dat gesprek over die samenwerking vindt plaats. In de cultuurpijlers gaat het natuurlijk ook gebeuren. Voorzitter, waar hier eigenlijk een beetje het probleem van het college zit, is de termijn, februari 2017. Dat betekent dat ongeveer over een week of vier die brief al bij ons gemaakt moet worden. Om binnen die vier weken met alle andere dingen die op de agenda staan, daar nu al een agenda voor klaar te hebben, dat lijkt me wel wat vroeg. Ik hoop dat de indieners het college toestaan om daar even op een ander tijdstip op terug te komen en dan kan ik dat aan het oordeel van de raad laten.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, nou hebben we een aantal moties gehad waarbij het college zegt: “Deze is overbodig dus die ontraad ik.” Nu komen we bij de motie die wij net hebben behandeld van de VVD, PvdA en GroenLinks en u zegt het college eigenlijk precies hetzelfde, behalve dan de termijn die wat anders moet. Het college zegt: “Het gesprek loopt al, eigenlijk alles gebeurt al maar we moeten even die termijn aanpassen” en dan kan wel het oordeel aan de raad worden gelaten. Ik begrijp dat echt niet.

Wethouder DE ROOK: Ja goed, volgens mij mag de heer Bolle gaan over de manier waarop hij zelf stemt op dit soort maatregelen. Volgens mij is dit een verdere aanscherping van iets wat al langer loopt. Als de raad zegt: “Daar moeten we meer nadruk op hebben” dan kan dat.

De heer BOLLE (CDA): Ja, voorzitter, ik wilde gewoon even wijzen op de inconsequentie van het ontraden van moties van de oppositie en dezelfde overbodige moties van de coalitie krijgen iedere keer ‘het oordeel aan de raad’.

Wethouder DE ROOK: Goed. Dan ga ik verder, voorzitter.

Het amendement ‘Stedelijk huis’. Dat gaat over Urban House. Ik heb in de commissie ook aangegeven, voorzitter, dat Urban House op veel waardering kan rekenen van het college. We vinden ook elk jaar weer manieren hoe ze goede projecten indienen, waardoor ze incidenteel worden beloond. Volgens mij zou die

extra bijdrage anders ook gewoon goed komen. Dit amendement zegt: “Maak dat nou structureel en dek het via de incidentele middelen” maar daar ben ik eigenlijk geen voorstander van. We hebben juist geprobeerd een beweging te maken om de flexibiliteit te vergroten in deze cultuurnota en dit amendement doet daar afbreuk aan. Ik kan de intentie helemaal volgen maar ik vind de dekking eigenlijk niet geschikt, ook omdat, als wij ruimte moeten vinden om dit financieel op te lossen, dit ten koste zou gaan van andere cultuurbudgetten en daar zit ook een heel programma achter. Dus, voorzitter, ik wil het amendement graag ontraden.

Dan ‘Bijzondere nootjes’. Wij zijn ingegaan op waarom het college afwijkt van de Kunstraad op dit punt. Ja, dat is omdat de Kunstraad meer geld heeft verdeeld dan dat er was. Dan moeten er keuzes gemaakt worden. Het college heeft die gemaakt zoals ze gemaakt worden. We hebben voorgesteld om Prime en Noordpool in ieder geval een jaar in eerste instantie te financieren en dat mogelijk te verlengen als die samenwerking goed is. De raad stelt voor om dat nu al te besluiten en dan ook een beslag te leggen op die flexibele middelen. Daar is het college geen voorstander van, omdat we juist ook nieuwe initiatieven willen stimuleren, dus vandaar dat het college dit amendement ook ontraadt. Ja, datzelfde geldt voor GRID. Op GRID ben ik al even ingegaan, in de interruptie van de heer Brandenburg, dus dat amendement ontraad ik ook en volgens mij is dat zo consistent als wat, zeg ik tot de heer Bolle.

Voorzitter, ik rond af. Ik heb nog een laatste paragraaf. Voorzitter, vandaag besluiten we over het cultuurbeleid voor de komende jaren. Door een sterke samenwerking kunnen wij onze middelen slimmer inzetten en waar nodig investeren we samen met de Provincie in de kracht van onze culturele sector. Deze nota doet recht aan het belang van kunst en cultuur voor de stad Groningen. Investeren in kunst en cultuur is in Nederland al lang geen vanzelfsprekendheid meer. Het is een keuze. Het is een keuze die dit college, en ik hoop straks ook deze raad, met overtuiging maakt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, wethouder De Rook. Dan gaan we over tot stemming op de amendementen. Ondanks dat strikt formeel genomen een amendement met een iets hogere waarde verstreckende gevolgen heeft dan een iets minder ... Mevrouw Woldhuis?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mag ik een schorsing aanvragen?

De VOORZITTER: Mag ik even mijn zin afmaken? U mag zo een schorsing aanvragen maar mag ik even mijn zin afmaken? Wil ik voorstellen om ze toch in volgorde van binnenkomst te behandelen. Dus in volgorde zoals ze genummerd zijn. Dat mag u nu het woord, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ik zou graag even een schorsing aanvragen. Vijf minuten.

De VOORZITTER: Hoe lang hebt u nodig, mevrouw Woldhuis? Vijf minuten?

(Schorsing 22.53 uur – 22.58 uur)

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis. U vroeg de schorsing aan.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik heb even overleg gehad over de amendementen en wat mij betreft kunnen we overgaan tot stemming.

De VOORZITTER: Prima. Dan stel ik voor dat te doen. Mijnheer Honkoop, u hebt nog een mededeling?

De heer HONKOOP (VVD): Bij motie 9 willen we aangeven: “De raad in het vierde kwartaal van 2017 te informeren over het verloop en de eerste uitkomsten van deze gesprekken” in plaats van wat er nu staat “februari 2017”.

De VOORZITTER: Goed. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Een stemverklaring over motie 6. Ik denk dat het goed is om te onderzoeken of er meer financiële middelen vrijgemaakt kunnen worden. De opmerking van de wethouder dat er in Tilburg minder geld gegeven wordt, ja, je kunt altijd op die manier alles afwegen. De amendementen steunen wij, ondanks dat we het wel jammer vinden dat er minder ruimte is voor nieuwe initiatieven. Dank u wel.

De VOORZITTER: We gaan over tot stemming op amendement 6, ‘Stedelijk huis’. 37 voor, 2 tegen. Dat wil zeggen dat dit amendement is aangenomen
 Amendement 7, ‘Bijzondere nootjes’. Wederom 37 voor, 2 tegen. Dit amendement is aangenomen.
 Amendement 8, zonder titel. 25 tegen, 14 voor. Dat wil zeggen dat dit amendement het niet heeft gehaald.
 Dan gaan we over tot stemming op motie 5, ‘Cultuurpasse-partout’. 39 stemmen voor, deze heeft het gehaald.
 Motie 6, ‘Houd Groningen op de tweede plek’. 36 tegen, 3 voor, dat wil zeggen dat deze is verworpen.
 Motie 7, ‘Het dichten van de cultuurkloof’. 14 stemmen voor, 25 tegen, dat wil zeggen dat de motie is verworpen.
 Motie 8, ‘Maak de cultuursector toekomstbestendig’. 5 stemmen voor, 34 tegen. De motie is verworpen.
 De motie ‘Sterkere samenwerking voor een sterkere cultuursector’. Mijnheer Lammers met een stemverklaring?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja. Hoewel de motie in lijn is met hoe wij graag zien dat de cultuurpijlers iets meer uitwerking krijgen, trokken wij de conclusie dat de wethouder zei dat ze overbodig is en daarom stemmen wij tegen.

De VOORZITTER: De toevoeging ‘kwartaal vier’ is gedaan op deze motie. 28 voor, 11 stemmen tegen. Deze motie is aangenomen.
 Dan hebben wij nog iets heel belangrijks vast te stellen en dat is de cultuurnota zelf. Daar gaan we ook even over stemmen.
 39 stemmen voor. Dit raadsvoorstel is unaniem aangenomen.

9. Sluiting

De VOORZITTER: Daarmee sluit ik ook deze vergadering, dank ik u hartelijk voor uw aanwezigheid en tijd.

(Sluiting 23.03 uur)